

ROLICH & C. s.a.s.

Keramične ploščice
in vse za vašo kopalnico

Nabrežina kamnolomi 35/C
Tel. 040/200371 - Fax 040/201343

SREDA, 5. NOVEMBRA 1997

ITALIJA / S POHVALO PREDSEDNIKA REPUBLIKE SCALFARA

Dvodomna komisija dokončala osnutek nove italijanske ustave

Na zadnji seji je sprejela predlog, naj bi poslanska zbornica štela 400-500 članov

RIM - S pohvalo predsednika republike Oscarja Luigija Scalfara je dvodomna komisija za ustavne reforme včeraj zaključila svoje zahtevno delo. V 9 mesecih je izdelala organski predlog za spremembo drugega dela italijanske ustave, ki ga bo zdaj obravnaval parlament na plenarnih zasedanjih. Zadnjo besedo o njem pa bodo izrekli volilci na referendumu.

Na svojem včerajšnjem zadnjem zasedanju je dvodomna komisija sklenila, da bo predlagala, naj po novem poslanska zbornica šteje 400 do 500 članov (sedaj jih 630). Ze pred časom se je zedinila okrog predloga, naj novi senat šteje 200 namesto sedanjih 315 članov. Sicer bo na osnovi osnutka nove ustave senat imel znatno manj pristojnosti kot poslanska zbornica, Italija pa naj bi postala polpredsedniška republika s federalno ureditvijo, tj. dežele, pokrajine in občine naj bi uživale večjo avtonomijo kot doslej.

Na 2. strani

Stavbo poimenovali po Albinu Škerku

NABREŽINA - Občinsko stavbo v Sempolaju, v katerem ima svoj sedež domače kulturno društvo Vigred bodo poimenovali po slovenskem poslancu in dolgoletnem devinsko-nabrežinskem zupanu Albinu Škerku. Predlog za poimenovanje je dalo odbornistvo za kulturo. Občina je včeraj prejela dopis, da je trzaska prefektura odobrila ustrezní odlok, potem ko je ministrstvo za notranje zadeve izreklo ugodno mnenje o prošnji. Slovesno poimenovanje naj bi bilo prihodnje leto spomladi.

Na 5. strani

Uradno poročilo v furlanskem jeziku

TRST - V deželnem svetu so začeli izvajati pravilnik, ki daje možnost svetovalcem, da se ustno in pisno izražajo tudi v jezikih narodnih manjšin. Načelnik svetovalske skupine Severne lige Sergio Cecotti je včeraj predložil dve poročilski poročili v furlanskini. Za rabo manjšinskih jezikov se je v medtem v anketi opredelilo 40 svetovalcev na 60.

Na 4. strani

Rast goriškega dijaškega doma

GORICA - Dijaski dom Simona Gregorčica v Gorici utrjuje svoje vzgojno poslanstvo kot sodobno izobraževalno središče in je pri tem deležen vse večjega zaupanja. Pozitivno oceno delovanja in rasti ustanove, ki pa jo bremenijo težke finančne težave, sta na obcnem zboru Združenja dijaški dom podali predsednica Aleksandra Devetak in ravnateljica Kristina Knez.

Na 10. strani

V Trstu komisija za delovno tržišče

TRST - Na pobudo pokrajinske uprave so na Trzaskem spet obnovili odbor za delovno tržišče in za poklicno usposabljanje. Dobrodošlo pobudo so predstavili ob navzočnosti predstavnikov občinskih uprav, stanovskih organizacij ter združenj in Trgovinske zbornice. Važno besedo pri delovanju tega odbora bo vsekakor imela deželna uprava.

Na 5. strani

Ogljikov monoksid omamil študente

TRST - Tri studentke in student so se v ponedeljek ponoci zastrupili z ogljikovim monoksidom, ki je zasilil stanovanje, v katerem živijo kot najemniki, zaradi okvare na izpušni cevi grelné naprave. Vse stiri so z resilcem odpeljali v glavno bolnišnico. Trije bodo ozdraveli v treh dneh, dekle, ki se je tudi onesvestilo, pa v petih.

Na 5. strani

OZN se še vedno trudi z Irakom

BAGDAD - Medtem ko v Bagdadu še stopnjujejo svojo protiamerisko gonjo, pa se svetovna diplomacija trudi, da bi poiskala izhod iz sedanje krize. Danes potece ultimat, po katerem bi morali vsi ameriški strokovnjaki Unscorn zapustiti Irak. Prav danes pa bo v Bagdad prispela triclanska delegacija OZN, ki bo poskušala Sadama Huseina prepričati, naj umakne svoje grožnje in naj se ne šali z ognjem.

Na 9. strani

POKOJNINE / SPLOŠNEGA SPORAZUMA ŠE NI

Kratek stik s samostojnim delom

Na bojni nogi tudi šolniki - Vlada za danes pripravlja amandma

RIM - Vlada bo danes sprejela veleamandma k finančnemu zakonu, ki bo vseboval reformo socialne države, popoldne pa ga bo predstavila v senatu. To bo storila kljub temu, da ima za sporazum zajamčen en sam podpis, in sicer sindikatov CGIL, CISL in UIL, medtem ko dogovor s Confindustrio in z organizacijami samostojnega dela ni bil dosežen. Zadnje so včeraj zavrnile vladine predloge za doseg 1.200 milijard lir prihrankov pri pokojninah obrtnikov in trgovcev, zato so zapustile pogajalsko mizo. Medtem je zavrelo tudi v vrstah solnikov, ki napovedujejo prižive in stavke.

Na 2. strani

V zbornici priznanje jezikovnih manjšin

RIM - Poslanska zbornica je včeraj odobrila predlog odbora za pravilnik, ki omogoča ustanovitev, znotraj mešane skupine, podskupino, ki bo zascitila parlamentarno zastopstvo jezikovnih manjšin. Podskupino morajo sestavljati najmanj trije poslanci, izvoljeni »na osnovi ali v povezavi z listami, ki so izraz manjšin na območjih, na katerih so te manjšine zascitene.« Predlog med drugim določa, da predstavnik podskupine sodeluje pri konferenci predsednikov skupin, »kadar bo to potrebno glede na izredno vsebino vprašanj, o katerih bodo razpravljali.«

S tem sklepom so delno popravili dejstvo, da je zbornica za pešcico glasov zavrnila predlog, ki bi manjšinam dopuščal ustanovitev samostojne poslanske skupine. V zbornici je v tej zakonodajni dobi pet manjšinskih poslancev: valdostanec Caveri, trije predstavniki južno-tirolske SVP in ladinski poslanec Detomas.

NOGOMET / POKAL UEFA

Udinese zamudil neponovljivo priložnost

Zmaga z 2:1 ne zadošča za uvrstitev v osmino finala - Gostje zadeli v 75. minuti

Nogometasi videmskega Udineseja so sinoči zamudili izredno priložnost, da bi iz pokala UEFA izločili amsterdamski Ajax. Potem ko so na prvi tekmi na Nizozemskem izgubili s tesnim 1:0, so sinoči na stadionu Friuli v Vidmu vodili z 2:0 vse do 75. minute, ko je goste iz zagate z golom resil Arveladze (na sliki).

Videmčani so bili za razred boljši od renomiranih Nizozemcev, a končna zmaga z 2:1 je bila zanje bolj slaba tolažba, saj so se v nadaljnje kolo uvrstili igralci Ajaxa.

Prodor v osmino finala pa je uspel Lazio in Interju. Rimljani so s 3:0 premagali ruski Rotor, Milancani pa so v gosteh premagali Lion s 3:1, potem ko so v Milanu izgubili z golom razlike.

Na 13. strani

Pozna se ji, da ima več očetov

VOJMR TAVCAR

Po skoraj devetih mesecih je dvodomna komisija za ustavne reforme včeraj končala s svojim delom in izročila poslanski zbornici in senatu predlog za spremembo drugega dela italijanske ustave.

Massimo D'Alema, ki je sprejel vodstvo dvodomne komisije, je pripeljal v pristan ladjico, kateri je na začetku njene plovbe marsikdo napovedoval brodolom. Tajnik Hrasta, ki je z velikim pogumom stavil na možnost dogovora, saj bi bil v primeru neuspeha politično pogorel, je lahko z zadovoljstvom ugotovil, da je po 25 letih, od kar se v Italiji govori o spremembi temeljne listine, končno pripravljen celovit predlog reforme drugega dela ustave, ki bo - seveda, če bo sprejet - korenito spremenil Italijo. Naj omenimo samo, da reforma uvaja polpredsedniško republiko in možnost federalne ureditve. Paleta strank, ki podpira predlog, pa je dovolj široka, da zadošči predpisu o dvetretjinski večini, ki mora v dveh ločenih branjih odobriti spremembe temeljnega zakona.

S političnega vidika pa je najvidnejša novost dejstvo, da je z reformo tokrat v ustavnem loku tudi postfasistično Nacionalno zavestništvo, ki je z Gianfrancom Finijem po kongresu v Fiuggiju izplulo iz neofasističnega geta, kjer je bila ves povojni čas konfinirana misovska stranka.

Ze navedeno kaže, da je predlog reforme sad kompromisa. Iskanje soglasja med večino in opozicijo pa je tako v vladnem zavezništvu kot v Kartelu svoboscin povzročilo velike napetosti, ki bodo najbrz spet prisle do izraza, ko se bosta poslanska zbornica in senat lotila predloga.

Kot sad kompromisa je predlog reforme bolj sad »ustavnega inženirstva« kot pa »ustavne inovacije« in marsikdo se vprašuje, ali bo mehanizem, ki ga predlaga dvodomna komisija, lahko tekel brezhibno ali pa bo v novem ustavnem kolesju kmalu zaskripalo. Ce bi sodili samo po poglavju o pravosodju, v katerem se komisija v iskanju kompromisnih resitev res ni izkazala, bi bila ocena o predlogu reforme negativna. Druga poglavja so zasnovana nekoliko bolje, čeprav se tudi njim pozna, da so sad usklajevanja zelo oddaljenih stališč in interesov.

Italija je se v prehodu iz prve v drugo republiko in to se odraža tudi v predlogu dvodomne komisije. Zato bo v prihodnje zelo verjetno treba spet poseci v temeljno listino, da bo prehod zaključen in da bo mehanizem deloval usklajeno.

V nedeljo, 9. novembra ob 10. uri na Pomorski postaji v Trstu
Prvi redni občni zbor
Zadruga Primorski dnevnik

POKOJNINSKA REFORMA / RAZHAJANJA MED VLADO IN TRGOVCI

Združenja samostojnega dela zapustila pogajanja

Vlada bo kljub temu danes sprejela veleamandma

RIM - »Vozni red«, ki ga je vlada pripravila za svoj amandma k finančnemu zakonu in ki se nanaša na reformo socialne države, se je včeraj posteno spremenil, ker so se pogajanja z organizacijami samostojnega dela prekinila. Tako se je vlada morala odpovedati načrtovanemu plenarnemu sestanku z vsemi 31 podpisniki sporazuma o ceni dela iz julija 1993, saj so med njimi edino sindikati prisli do dogovora z vlado. Kolektivnega sporazuma torej zaenkrat ni, vendar namerava vlada vseeno oblikovati »veleamandma«, kar naj bi storila danes dopoldne, namesto že včeraj, kot je bilo prvotno predvideno. Ni izključeno, da bi medtem vendarle prisli do sporazuma s trgovci, vendar vse kaže, da namerava vlada ne glede na to spoštovati obljubo, da bo predstavila amandma o reformi welfare v senatu že danes ob 17. uri.

Dokončni sporazum o reformi socialnega sistema je torej odložen za nedoločen čas, potem ko je po sporazumu s CGIL, CISL in UIL, že kazalo, da je to težko poglavje končano. Račune so vladi prekrizali prav predstavniki samostojnega dela, ki so skupaj z do zadnjega neodločeno Confindustrio zavrnili vladine ponudbe in zapustili pogajalsko mizo. Ne moremo plačati cene sporazuma, ki ga je vlada naredila z drugimi, so dejali trgovci in obrtniki, od kate-

rih vlada pričakuje, da bodo nadomestili manjkajočih 1.200 milijard, s katerimi bi prisli do 4.100 milijard lir prihranka, kolikor je v finančnem zakonu vpisano pod poglavjem reforma krstvenega sistema. Toda predlog o povišanju stopnje prispevkov in istocasi povzročiti pravil za upokojevanje po izpolnjeni delovni dobi so organizacije samostojnega dela (Confindustria, Confesercenti, Confindustria, CNA, Casa in Clai) soglasno zavrnile, danes pa bodo dale vladi dokončen odgovor.

Sindikati CGIL, CISL in UIL so medtem napovedali, da bodo oceno sporazuma z vlado podali danes na tiskovni konferenci, medtem ko naj bi ga podpisali konec meseca, po morebitnem posvetovanju s člani na delovnih mestih.

Zamrznitev upokojevanja po dokončani delovni dobi in novo odlaganje upokojevanja za 32 tisoč solnikov je najbolj vznemirilo svet sole. Cobasi so oklicali stavko za 28. november, nekateri stanovski sindikati (Gilda, Anp-Cida) obtožujejo sindikalne konfederacije in Bertinotti, da bo na trgu S. Giovanni razdelila denar (po 50 tisoč lir vsakemu prisotnemu), kar je privabilo na trg kakih 8 tisoč ljudi. Med njimi je bilo največ dijakov, studentov, klošarjev in revežev. Nekateri so se že ponoči postavili v vrsto, da bi prisli do

Karabinjerji jabolko spora

RIM - Usoda karabinjerjev je predmet ostrih polemik. Potem ko so nekatere parlamentarne komisije predlagale, da bi karabinjerji postali četrti rod italijanskih oboroženih sil, je vlada včeraj na zahtevo notranjega ministra Napolitana problem zamrznila. Kvečjemu bodo to vprašanje načeli z navadnim zakonom, ne pa z zakonskim odlokom, ki bi začel veljati takoj.

O problemu karabinjerjev sta se premier Prodi in minister Napolitano včeraj pogovorila s predsednikom republike Scalfarom. Kartel svoboščin napada vlado zaradi njenega »sramotnega umika«, medtem ko Oljka podpira odločitev vlade. Napolitano so zaploskali sindikati policistov, medtem ko ga je kritiziralo sindikalno predstavništvo orožnikov

RIM / LISTA PANNELLA

Izgredi zaradi »Pannellovih bankovcev«

Množica navallia na oder, na katerem so razdelili vsakemu posamezniku po 50 tisoč lir

RIM - Razdeljevanje denarja, ki ga je prejela Pannellova lista v okviru javnega finansiranja strank, se je včeraj spremenilo v hude izgrede, da so ga morali organizatorji po slabe pol ure prekiniti. Lista Pannella je že pred nekaj dnevi najavila, da bo na trgu S. Giovanni razdelila denar (po 50 tisoč lir vsakemu prisotnemu), kar je privabilo na trg kakih 8 tisoč ljudi. Med njimi je bilo največ dijakov, studentov, klošarjev in revežev. Nekateri so se že ponoči postavili v vrsto, da bi prisli do

podarjenega denarja. Že pred začetkom razdeljevanja je nekaj skupin pritislilo proti odru, na katerem so Pannellovi somišljeniki razdeljevali bankovce. Vse se je zapletlo, ko nekateri niso hoteli spoštovati vrste. Navalili so proti odru, sledili so jim drugi, tako je prišlo do neverjetne gneče, da je morala poseči policija. Vsi poskusi, da bi pomirili vroče duhove, so bili zaman. Ljudje so začeli metati na oder vse mogoče predmete, od kovancev do vijakov, kamnov in plo-

cevk, da so bili organizatorji prisiljeni prekiniti razdeljevanje. V nekaj manj kot pol ure jim je uspelo s 50 tisoč lirami »osrečiti« 240 ljudi.

Lista Pannella je po dogodku ostro napadla sile javnega reda, ker niso preprečile izgredov in dovolile mirnega poteka razdeljevanja bankovcev. Poleg tega je napadla tudi novinarje zaradi dezinformiranja javnosti. Na rimski kvesturi so odgovorili, da so poskrbeli za varnost in so na trgu tudi razmestili 600 kovinskih ograj za ureditev vrste.

Pannellovi somisljeniki tudi po včerajšnjih izgredih ne nameravajo odnehati z razdelitvijo 2 milijard 800 milijonov, ki jih je Lista prejela na podlagi zakona o javnem finansiranju strank. Tako so že najavili novo razdeljevanje, in sicer v petek prav tako na Trgu S. Giovanni v Rimu ob 9.15 do 19. ure. Po izračunih naj bi 17 tisoč ljudem razdelili kar 850 milijonov lir. Dan kasneje pa naj bi priredili novo manifestacijo z javnim razdeljevanjem hasisa.

RIM / DANES SREČANJE KOMISIJE ZA NADZOR

Rai: zunanji napadi in notranje kritike

Vrsta amandmajev na Semenzatovo poročilo - Zaskrbljenost novinarjev Tg1

RIM - Javno radio-televizijsko ustanovo Rai je zajela huda nevihta: po eni strani gre za posledice odločitve prve televizijske mreže, da zaradi očitnega neuspeha zamenja voditelja sobotne nagradne glasbene oddaje Enrica Montesana, po drugi pa za razpravo o novinarskem poročanju med nedavno politično krizo. Parlamentarna komisija za nadzor nad ustanovo Rai bi morala danes razpravljati o dokumentu, ki ga je pripravil poročevalec Stefano Se-

menzato (Zeleni). Politične sile so pripravile vrsto amandmajev, v katerih so ostro nastopile v zvezi z nekaterimi posamičnimi dogodki, kar je izzvalo hudo polemiko, v katero je posegel tudi poročevalec s pozivom, naj vsi umaknejo predlagane popravke.

Ne gre samo za neuspeh sobotnega varieteteja na prvi televizijski mreži Rai, ki je bil dolga leta ena najbolj gledalnih televizijskih oddaj: v to so prepričani tudi novinarji osrednjih poročil na prvi

mreži, Tg1, ki so se včeraj sestali na sindikalni skupščini. Ugotovili so, da gledanost takoj pred in po osrednjih večernih poročilih upada, kar bi lahko imelo negativne posledice tudi za televizijski dnevnik ob 20. uri, ki se vedno lahko računa na največ gledalcev. Kritično so tudi ocenili odnos vodstva mreže do novinarskih oddaj.

Da je javna radio-televizijska ustanova v razburkanih vodah, je včeraj potrdil tudi generalni direktor Franco Iseppi. Ne gre samo za odnos s političnimi silami, kar ponovno prihaja do izraza z razpravo v parlamentarni komisiji, temveč za vrsto vprašanj, posledica katerih bo po Iseppijevem mnenju radikalna sprememba ustanove. Glede priprav na današnjo razpravo v komisiji je poročevalec Semenzato povedal, da njegovo poročilo ni pohvalno, vendar v njem ni osebnih napadov do novinarjev in tudi ni nikakršnih zahtev po disciplinskih ukrepih. Po oceni predstavnice DSL Giovane Melandri pa si tega želijo številne politične sile (omenila je SKP, ki je obtožila pristranskega poročanja novinarja Tg3 Manonija), zato je pozvala politične sile, naj z enotnim dokumentom obsoadijo poročanje Raia, vendar brez osebnih napadov.

USTAVNE REFORME / S POHVALO PREDSEDNIKA REPUBLIKE SCALFARA DVODOMNA KOMISIJA OPRAVILA SVOJE DELO

Poslanska zbornica naj bi štela 400 do 500 članov

RIM - S pohvalo predsednika republike Oscarja Scalfara je dvodomna komisija za ustavne reforme včeraj po 9 mesecih zaključila svoje delo. Odobril je osnutek ustavnih reform, ki ga bo zdaj obravnaval parlament na plenarnih zasedanjih, nakar se bodo o njem lahko izrekli vsi volilni upravičenci na referendumu.

»Ko se zaključuje delo komisije za ustavne reforme,« je napisal Scalfaro v pismu predsedniku komisije Massimu D'Alema, »želim izraziti zahvalo in pohvalo Vam, ki ste komisijo vodili z inteligentno in zavzeto odločnostjo, kakor tudi vsem njenim članom. Po skoraj 15 letih studijev, predlogov in razprav bo v parlamentu predložen osnutek organske reforme ustave, kar predstavlja objektivni in zaslužen uspeh.« Predsednik republike v pismu, ki ga je na zaključnem zasedanju komisije prebral sam D'Alema, poudarja, da se noče spuščati v vsebinsko ocenjevanje samega osnutka, podčrtuje pa, da je osnutek zel široko odobranje parlamentarnih političnih sil, bodisi vladnih kot opozicijskih, kar je že samo po sebi bistvenega pomena.

Med zadnjimi zadevami, ki jih je včeraj obravnavala komisija na svojem zaključnem zasedanju, je bilo vprašanje števila članov bodoče poslanske zbornice. Po daljši razpravi je obveljal predlog poročevalca Marca Boata, po kate-

rem naj bi poslanska zbornica po novem stela od 400 do 500 članov. Če upoštevamo, da se je komisija že pred časom zedinila ob predlogu, naj bi bodoci senat stel 200 sedežev, lahko ugotovimo, da komisija predlaga dokaj korenito zmanjšanje števila parlamentarcev, saj je po sedanjih ustavi 630 poslancev in 315 senatorjev.

»Od 600 do 700 parlamentarcev je za državo, ki steje 57 milijonov prebivalcev, primerno število,« je ta sklep komentiral predsednik komisije Massimo D'Alema. »S tem se bomo vsekar držali standardov, ki veljajo za druge razvite evropske države, kar zadeva razmerje med številom prebivalcev in številom njihovih parlamentarnih zastopnikov,« je pristavil. D'Alema, ki je v pogovoru s casnikarji izrazil tudi veliko zadovoljstvo, da je dvodomna komisija uspešno opravila svojo nalogo. »To ni bilo od vsega začetka gotovo. Mislim, da je ta uspeh omogočilo dejstvo, da v komisiji niso mehansko obveljala tradicionalna zavezništva med političnimi strankami in da je pri vseh prevladala zavest, da ustava mora biti najvišja norma za vse, bodisi za tiste, ki so trenutno v opoziciji, kot za one, ki so trenutno na vladi.«

Zadovoljstvo za uspeh dvodomne komisije pa je včeraj izrazil tudi voditelj Kartela svoboščin Silvio Berlusconi, ki je pripisal sebi največje zasluge za takšen zaključek njenih del.

Italija bo postala polpredsedniška zvezna republika, parlament bo štel manj članov

RIM - Po devetih mesecih dela je dvodomna komisija za ustavne reforme včeraj odobrila osnutek nove italijanske ustave. Poudariti velja, da spremembe ne zadevajo prvega dela ustave, se pravi ustavnih načel, ampak samo njen drugi del, ki določa ureditev države. Naj v strnjeni obliki prikažemo, katere novosti se v skladu s predlogom 70 članov komisije zdaj obetajo.

FEDERALIZEM - Po novem bo Italija zvezna republika, kar pomeni, da bodo dežele, pokrajine in občine uživale večjo avtonomijo kot doslej. Država bo ohranila ekskluzivno oziroma primarno pristojnost na področju zunanje politike, obrambe, denarja, urejanja gospodarske konkurence in telekomunikacij. Dežele in krajevne uprave bodo v okviru svoje povečane avtonomije lahko tudi pobirale davke.

OBLIKA VLADE - Po reformirani ustavi bo Italija polpredsedniška republika. Za razliko od sedanje ureditve, bo po novem predsednik republike izvoljen na splošnih in neposrednih volitvah, vendar ne bo šef vlade. Predsedoval bo vrhovnemu svetu zunanje politike in obrambe; upoštevajoč volilne izide, bo imenoval prvega ministra ter bo tudi imel pravico, da zahteva preverjanje, ali prvi minister uživa zaupanje parlamenta; bo izdajal zakone in zakonske odloke; posiljal bo sporo-

cila obema zbornicama parlamenta. Vlado bodo poleg prvega ministra sestavljali se ministri. Prvi minister pa bo moral odstopiti v starih primerih: ob izvolitvi novega parlamenta, ob odobritvi nezaupnice v parlamentu, od neodobritvi zaupnice, ki jo je sam zahteval od parlamenta, ob izvolitvi novega predsednika republike.

Omenimo naj, da so se ob robu del dvodomne komisije predstavniki najpomembnejših političnih strank dogovorili v glavnih obrisih tudi za novi volilni zakon. Volitve naj bi potekale v dveh krogih, obstajala naj bi nagrada za večino, del parlamentarcev pa bi volili tudi po proporcionalnem sistemu.

SESTAVA PARLAMENTA - Parlament bo tudi po novem sestavljen iz senata in poslanske zbornice, vendar bo senat imel manjše pristojnosti kot poslanska zbornica. Senat se bo obvezno in obvezujoče izrekal le o omejenem številu zadev, sicer bo imel predvsem nadzorno vlogo. Poleg tega je predvideno znatno zmanjšanje števila parlamentarcev. Senat bo štel 200 članov (sedaj jih 315), poslanska zbornica pa 400 do 500 (sedaj jih 630). Pristavimo naj, da bo po novem za odobritev nekaterih zakonskih ukrepov (volilni zakon, pristojnosti občin in pokrajin v deželah brez posebnega statuta ipd.) potrebna soudeležba v parlamentu tudi predstavnikov dežel, po-

krajin in občin. Poleg tega bo konferenca država-dežela pridobila ustavni status.

REFERENDUM - Za predložitev referendumov bo po novem potrebnih 800 tisoč podpisov, poleg referendumov za ukinitve zakonskih določil pa bo mogoče predlagati tudi referendum za odobritev zakonskih določil, ceprav izključno v tistem primeru, ko se parlament v roku dveh let ne bo izrazil o zakonskih predlogih, ki so bili predloženi na ljudsko pobudo.

CLANSTVO V EVROPSKI UNIJI - Nova ustava bo izrecno določala, da je Italija članica Evropske unije. Italijanska republika se bo lahko tudi odpovedala delu svoje suverenosti v prid EU, a to pod pogojem, da se bosta za to izrekli s posebnim zakonom obe zbornici s kvalificirano večino.

SODSTVO - Visji sodni svet (organ samouprave sodne oblasti) bo po novem razdeljen v dve sekciji, ena od katerih bo za sodnike, druga pa za javne tožilce. Oboji pa bodo se vedno imeli skupne kariere. Upravno pravico pa bodo po novem delili deželni upravni sodniki in novi Sodišče upravne pravice. Ustavno sodišče bo po novem sestavljalo 20 članov: 5 jih bo imenoval predsednik republike, 5 predstavnik sodne oblasti, 5 predstavnik senata ter 5 predstavnik dežel, pokrajin in občin na integriranih zasedanjih senata.

KOROŠKA / OBISK PREDSEDNIKA ZLSD PAHORJA

Nujno rešiti vprašanja zamejskih Slovencev

Srečanje z voditeljem koroške SPÖ Ausserwinklerjem

CELOVEC - Zakon o financiranju Slovencev v zamejstvu bi moral imeti prioriteto, ki jo mora slovenska vlada sprejeti, da bi premaknila stvari iz mrtve točke in iz krizne situacije, v kateri se manjšina nahaja. S temi besedami je predsednik ZLSD Borut Pahor v pogovorih s političnimi predstavniki slovenske manjšine v ponedeljek v Celovcu izrazil svojo zaskrbljenost zaradi »ležernosti« matične države za reševanje njihovih problemov.

Na locenih pogovorih s predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev (delegacija je vodil predsednik Nanti Olip) in Zveze slovenskih organizacij (delegacija je vodil predsednik Marjan Sturm) je Pahor izrazil tudi svojo zaskrbljenost zaradi trajajoče politične razcepljenosti med predstavniki manjšine, »katero bi morali preseči v korist celotne manjšine«. Ob tem je Pahor se poudaril, da ZLSD zagovarja naceo subjektivitete, torej da je predvsem na manjšini, da se dogovorijo, kako bodo presegli ta konflikt in da ni naloga matične domovine, »da manjšini vsiljuje ta ali on model«.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm, ki je hkrati tudi predsednik sosveta za koroške Slovence pri uradu zveznega kancleja, je delegacijo ZLSD-ja informiral o prvih konkretnih korakih pri urednicevanju junija letos sprejetega memoranduma avstrijskih manjšin,

glede odnosa Republike Slovenije do koroških Slovencev pa je poudaril, da ZSO odločno zavrača vse poskuse, ki teziijo k spremembi manjšinskih organizacijskih struktur oz. k odpravi pluralistične osnove. Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Nanti Olip pa je v pogovoru s predstavniki ZLSD se posebej izpostavil pomen Avstrijske državne pogodbe za koroške Slovence. Njen 7. člen je Magna Charta koroških Slovencev, je dejal Olip in izpostavil interes slovenske manjšine na Koroškem, da Slovenija kot ena od naslednic nekdanje Jugoslavije vztraja pri zahtevi po vstopu v to pomembno mednarodno pogodbo.

Srečanje delegacije ZLSD s predsednikom koroških socialdemokratov in namestnikom koroške deželne glavarja Ausserwinklerjem v ponedeljek zvečer v Bilčovsu pa je potekalo v znamenju resolucije koroške deželne vlade glede vprašanja Staroavstrijcev v Sloveniji oz. pogojevanja problema s pristopom Slovenije k Evropski uniji. Pahor je po pogovoru z Ausserwinklerjem poudaril, da je svojega sogovornika informiral o veliki zaskrbljenosti, ki vlada v Sloveniji zaradi nepravilnih koroških zahtev. Opozoril je tudi na bojazen, da bi spodbujanje polemike lahko zapeljalo obe državi v zaplet, ki bi na koncu dobil veliko obsežnost, kar pa ne bi koristilo niti

enemu niti drugemu. »Mislim, da zdaj ni časa za zaplete in vprašanja, ki so neupravičena, ampak za neko tvorno razumevanje med državama, ki imata večino vzporednih interesov«, je dejal predsednik Združene liste socialnih demokratov Slovenije.

V zvezi s koroško resolucijo je Pahor se dodal, da je pri reševanju nastalega problema ključnega pomena prav Avstrijska državna pogodba, katere naslednica je po razpadu Jugoslavije Slovenija. Od svojega sogovornika pa je dobil vtis, da ne želi, da bi problem dobil nezazelenih razsežnosti, pri tem pa dostavil, da je bi morala besedam slediti tudi dejanja.

Glede sodelovanja na strankarski ravni je Pahor izrazil svoj izjemen interes za prijateljsko in tvorno sodelovanje z avstrijsko SPÖ. Ob tem je opozoril, da imata obe stranki toliko vzajemnih političnih in drugih interesov in sorodnih problemov glede perspektive obeh držav, da ju to naravnost sili k boljsemu in poglobljenemu sodelovanju. Dodal je, da obisk na avstrijskem Koroškem sodi v kontekst navezav cimboljskih stikov z vsemi socialdemokratskimi strankami v sosednjih deželah in državah. Pahor je tudi napovedal srečanje s šefom avstrijskih socialdemokratov kanclerjem Klimom.

Ivan Lukan

SLOVENIJA / VOLITVE

Za predsedniško mesto se poteguje osem kandidatov

Volilna komisija izžrebala vrstni red na glasovnici

LJUBLJANA - Do 3. novembra popolnoma nihče od osemih kandidatov za novembrske volitve predsednika države ni umaknil soglasja k vloženim kandidaturam, je po izteku skrajnega roka za osebno odločitev o odstopu od nastopa na predsedniških volitvah sporočil tajnik pri Republiki volilni komisiji (-RVK) Marko Golob.

Predsedniški kandidati tako se naprej ostajajo: Bogomir Kovac, Milan Kučan, Franc Miklavcic, Marjan Poljsak, Marjan Cerar, Joze Bernik, Janez Podobnik in Tone Persak.

Seznam kandidatov bo v skladu z rokovnikom volilnih opravil uradno objavljen v soboto, 8. novembra.

Na seji Republike vo-

lilne komisije (RVK) so včeraj izžrebali vrstni red predsedniških kandidatov oziroma zaporedno številko, ob kateri bo vsak od osemih kandidatov zapisan na glasovnicah za predsedniške volitve 23. novembra letos.

Kot je dolocil zreb, si bodo na glasovnici kandidati sledili v naslednjem vrstnem redu: Marjan Poljsak, Janez Podobnik, Bogomir Kovac, Milan Kučan, Tone Persak, Franc Miklavcic, Marjan Cerar in Joze Bernik.

Republika volilna komisija bo seznam kandidatov objavila v vseh večjih slovenskih časopisih jutri, dva dni pred iztekom roka za objavo seznama kandidatov. (STA)

SLOVENIJA

Narašča število nasilnih smrti

Veča se tudi prodaja mamil

LJUBLJANA - Namesnik generalnega državnega tožilca vrhovni državni tožilec Joze Friedl je na novinarski konferenci dejal, da se v Sloveniji povečuje število nasilnih smrti in število ropov, vse bolj pa se sirta tudi nedovoljena trgovina z mamili in mladoletniška kriminaliteta.

V obdobju od leta 1985 do leta 1989 je zaradi nasilne smrti umrlo 37 oseb, leta 1991 76 oseb (od teh 26 v vojni), leta 1992 48, leto kasneje 27, leta 1994 40, leta 1995 47, minulo leto pa so prejeli kar 106 prijav za primer nasilne smrti ali za poskus izvedbe nasilne smrti.

Po Friedlovih besedah se je v zadnjih petih letih število kaznivih dejanj nedovoljene trgovine z mamili s 100 na več kot 700. Poudaril je, da ne gre več le za marihuano, temveč za velike količine kokaina, heroína in ecstasyja. Po njegovih besedah Slovenija vse bolj postaja tudi ciljna država za prodajo mamil in ne le ena od postaj do končnega cilja distribucije mamil.

Vrhovni državni tožilec Franc Mazi in vodja oddelka za gospodarski kriminal pri državnem tožilstvu RS pa je spregovoril o stanju kazenskih postopkov v zvezi z nezakonitim lastnjenjem podjetij. Državno tožilstvo je v času od leta 1990 do konca avgusta letos prejelo 406 ovadb. Glede 120 podjetij je tožilec zahteval preiskavo, po opravljeni preiskavi pa je tožilec zoper 58 podjetij vložil obtožbo, pri 39 podjetjih je odstopil od pregona, glede 24 podjetij pa so zadeve se vedno pri državnih tožilih. (STA)

DEŽELA / DELO PRISTOJNE SVETOVALSKE KOMISIJE

Soočenje o novi volilni zakonodaji

Na zahtevo Ljudske stranke odložili razpravo o izvolitvi slovenskih predstavnikov

TRST - V pristojni komisiji deželne vlade se je včeraj pod predsedstvom Silve Fabris (Severna liga) nadaljevalo soočenje o novi volilni zakonodaji. Na dnevnem redu so imeli tudi način izvolitve predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti; ustrezni predlog o tem je predstavil Milos Budin (DSL), ki pa je ugodil zahtevi Bruna Longa (Ljudska stranka) po odložitvi razprave. LS, kot je dejal Longo, hoče namreč se poglobiti to aktualno vprašanje, o katerem bo te-

kla razprava na eni izmed prihodnjih sej komisije.

Beseda je zatem tekla o vprašanju overovljanja podpisov za vložitve volilnih simbolov, programov strank in gibanj ter povezav, o katerih se ni soglasja. Nato so razpravljali se o načinu vlaganja pritožb in prizivov na volilne izide, o vrstnem redu simbolov na glasovnicah, o oddajanju preferenc kandidatov in o imenovanju oziroma izbiri skrutinatorjev na voliscih. V središču pozornosti pa je bilo

predvsem število svetovalcev v okrožju Karnija-Tolmeč. Komisija je zavrnila predlog, po katerem bi imelo to okrožje po novem pravico do pet deželnih mandatov.

Med raznimi popravki je komisija z večino glasov zavrnila tudi predlog po novih pravilih za overovljanje podpisov ter o rekurzih in pritožbah. Amandmaje o ostalih vprašanjih, ki se tičejo nove volilne zakonodaje, so odložili na poznejši datum, medtem ko so odobrili edinole nova pravila za skrutinatorje.

Komisija, kot vidimo, pospešeno obravnava vprašanje nove volilne zakonodaje, ki bo morala v okviru sedanjega statuta obvezno odražati proporcni sistem, v primerjavi z dosedanjimi volilnimi pravili pa so vseeno možne nekatere pomembne spremembe. O teh pa se ni političnega soglasja, zato bo najbrž odločilna razprava v deželnem svetu, ki bo moral o tem hoče noče sklepati pred koncem leta, saj bodo redne deželne volitve prihodnje pomlad.

SREDIPOLJE / SLOVESNOST OB 4. NOVEMBRU

Podtajnik Rivera branil celovitost Italije

Prisoten je bi predsednik senata Nicola Mancino - Mirovniki kritični z vlado Oljke

GORICA - Kostnica v Sredipolju, ki je s posmrtnimi ostanki sto tisoč v prvi svetovni vojni padlih italijanskih vojakov pomnik izrednih žrtv in trpljenja takratne velike morije, je bila včeraj prizorišče vsakeletne slovesnosti ob 4. novembru (Foto Bumbaca). Glavni osebnosti na svečanosti ob praznovanju zmage iz leta 1918 in obenem dneva italijanskih oboroženih sil sta bila predsednik senata Nicola Mancino in podtajnik na obrambnem ministrstvu Gianni Rivera, ki je imel uradni govor v imenu vlade. Ob kostnici so bile kot vedno postrojene vojaške enote s tezkimi topovi, precej manj kot v prejšnjih letih pa je bilo ljudi. Po tolikih letih je preživelih veterani le peščica, pa tudi ozi svojci padlih se starajo in mraz prejšnjih dni je marsikomu odsvetoval potovanje z raznih koncev polotoka.

Gianni Rivera je v govoru poudaril zlasti pomen prepogosto zanicene državnosti, na kateri je dejal, temelji naše omikano sožitje in blaginja. Tudi pomen nacionalne enotnosti pa se s časom spreminja in je da-

nes, po oceni Rivere, temelj za verodostojnost države pri vstopu v Evropo in urjevanje miru na kontinentu.

Ob slovesnosti so Zelejni iz Gorice, Krmina in Trziča delili pacifistične letake dokaj kritične vse-

bine na račun vlade Oljke, ki kljub splošnemu klestenu izdatkov nadaljuje z militaristično politiko prejšnjih vlad in je razocarala mnoge, ki so od Prodijske in Andreatte pričakovali bolj mirovniško usmeritev. (mm)

Pordenonski župan in 4. november

PORDENON - Pohvalil je oborožene sile, državo pa postavil na zatožno klop. Pordenonski župan in predstavnik Severne lige Alfredo Pasini je včeraj na proslavi ob 4. novembru povzročil prisotnim precejšnjo zadrego.

Pasini je v svojem govoru pozval vojake, ki delujejo v FJK, naj branijo demokracijo, ki bi jo »morala scititi vsaka vlada, medtem ko je danes ogrožena«. Po njegovih ocenah namreč Italija ni povsem demokratična, ker »bi hotela preprečiti državljanom, da svobodno izražajo mnenja, preganja tiste, ki bi hoteli spremeniti pravila, ne rešuje problemov in noče poraziti mafije, proti kateri se bojujejo samo redki pogumneži«.

Koncal je z željo, da bi mladi zgradili »resnično demokratično državo, ki je danes ne vidimo«. Županu so zaploskali samo nekateri posamezniki, medtem ko so se ostali v zadregi spogledovali.

NOVICE

Vajgl sprejel delegacijo Društva izgnancev Slovenije

LJUBLJANA - Državni sekretar na ministrstvu za zunanje zadeve Ivo Vajgl je včeraj sprejel delegacijo Društva izgnancev Slovenije (DIS). Delegacija ga je seznanila z delovanjem društva, ki združuje okoli 21.000 članov. Predstavniki društva so opozorili na odprta vprašanja odškodnin, ki jih člani društva, izgnanci in njihovi svojci zahtevajo od naslednic agresorskih držav v drugi svetovni vojni. Pomembna naloga DIS je zbiranje arhivskega, zgodovinskega in pravnega gradiva za uveljavitev pravice do vojnih odškodnin za prestano psihično in fizično trpljenje ter za izgubo življenja, staršev, premičnin in nepremičninskega premoženja. Po mnenju predstavnikov društva bi morala Slovenija odločneje zahtevati izterjavo vojnih odškodnin, kar je tudi v skladu s sklepi državnega zbora, ter izterjavo dela sredstev iz naslova vojnih odškodnin za slovenske žrtve vojnega nasilja, ki jih je dobila nekdanja SFRJ. Izrazili so tudi protest proti kakršnekoli vračanju premoženja Avstrijem in Nemcem, ki so po zlomu tretjega rajha zapustili Slovenijo. Državni sekretar Ivo Vajgl je poudaril velik pomen delovanja društva, zlasti na področju zbiranja arhivskega gradiva. Opozoril je tudi, da vprašanje vojnih odškodnin ni dokončno in zadovoljivo rešeno. (STA)

Našli pogrešane izletnike

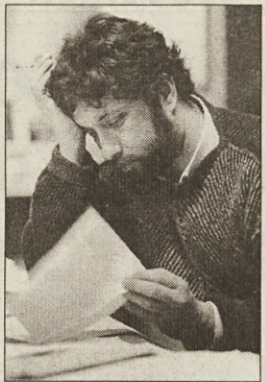
PUSJA VAS - Reševalci so včeraj okoli 12. ure našli tri izletnike iz tolmeča, ki so jih pogrešali od ponedeljka. Izletnike je opazila posadka helikopterja, ki je nato vodila ekipe reševalcev. Izletnike so našli na obronkih gore Plauris nad Puso vasio.

O G L E D A L O

Kaj pomeni globalizacija

ACE MERMOLJA

Podoba sveta, ki nam jo ponujajo mediji, se mi zdi vedno manj stvarna in vedno bolj oddaljena od našega življenja. V hipni komunikaciji izgublja besede na pomen, mi pa imamo vedno manj orodja za to, da razumemo, kaj se z nami dogaja. Na izgubljen pomen besede je v enem izmed svojih člankov za Repubblica opozoril Eugenio Scalfari. Med besedami, ki nimajo več točno določenega pomena, je omenil globalizacijo.

Kriza, ki je zajela borzna tržisca od Hong Konga do Wall Streeta, nam je dala vtis, da smo usodno vpleteni v dogajanja, ki ne poznajo mej. Industriji naglasujejo, kako so tržisca globalna in z njimi tudi konkurenca. Trditve so resnične, čeprav je njihova resnica le delna in zavajajoča. Nisem ekonomist, vendar se mi zdi, da je popolno zavajanje predstava o globalnosti, kjer bije eno samo srce: denar.

Ni na primer možno trditi, da je gospodarstvo globalno na način, da imajo povsod enake možnosti vstopa na svetovno tržisce. Gospodarji tokov in izmenjav, blaga in poti imajo v večini primerov staro ime in priimek. Največja koncentracija kapitalov in tehnologije ostaja v rokah tistih, ki so bili močni tudi včeraj. Izkoriščanje resursov na račun tretjega in četrtega sveta je na primer očitno, kot je očitno, da ga vodijo tradicionalno močne države z ZDA na celu. Brez tega izkoriščanja ne bi bilo tolikšnih profitov in niti ne tolikšne koncentracije moči. Nadzor nad naravnimi dobrinami je v številnih državah omejen in to v smislu, da države niso suverne nad lastnim »imetjem«. Zato ni naključje, da prihaja, kjer imajo odločilno besedo tujci, do največjih naravnih katastrof. Narava najbolj umira v tistih predelih sveta, kjer so mednarodne finančne družbe močnejše od krajevnih oblasti in držav. Omenjene družbe imajo se vedno svojo matico v ZDA, Evropi in se kaksni močni državi.

Nadalje. Globalno gospodarstvo se zdalec ne rešuje življenjskih pogojev milijardnih množic. Zareza med razviti in nerazviti, med lacnimi in presitimi je ista, če ne globlja od časov, ko nismo niti vedeli za to, kaj pomeni globalizacija. Azijski tiger počiva na umazanih nogah neverjetnega izkoriščanja delovne sile. Izkoriščanje omogočajo avtoritarni in totalitarni režimi, ki pa jih bogati in demokratični svet na tihem podpira. Socialne eksplozije v Aziji in morebitna implozija Kitajske bi pomenile potres, ki se ne bi ustavil ob borznih spekulacijah. Zato je že kar smešno poslušati pozive azijskim režimom naj bodo humani, ko pa je njihova težka roka pogoj za ogromne profite. Teh vprašanj tisti, ki naglasujejo globalizacijo, navadno ne upoštevajo. Vendar so za življenje sveta bistveni prav ti problemi. Težko si namreč zamisljamo svet, kjer bodo eni do neskončnosti trpeli vsakovrstno izkoriščanje, drugi pa le kopicili dobrine.

Kako krhke so lahko današnje izjave o globalizaciji dokazuje primer, oziroma prepričanje, v katerega so do včeraj mnogi verjeli. Po padcu berlinskega zidu so nas mediji prepričevali, kako bodo z zlomom komunizma v nekaj letih vzhodne države zacvetele in se po demokraciji poti približale življenjskim standardom bogatega zahoda. Nekaterim mladim državam nova tekma kolikor toliko uspeva, večina pa se vendar ubada z bolečinami krči, ki ogrozajo veliko ljudi, ker se jim življenjske razmere niso izboljšale. Nasprotno, ostali so brez osnovnega socialnega varstva. V državah, ki so bile do včeraj »socialistične«, se z veliko hitrostjo poglabljajo prepadi med novimi bogatimi in milijoni ljudi, ki so socialno vedno manj varni. Tržisce tu ni napravilo čudeža, ampak je na surov način uveljavilo pravilo, da zmaga, kdor si zna najbolje pomagati in ima najostreje zobe. Nasmejan obraz kapitalizma je mnogim pokazal svoje mrko lice. Prav tako ne bo

razvpita globalizacija s carobno palico spremenila življenja izrazito večjih množic, kot so bile tiste, ki so živele za železno zaveso. Vprašanje je pomembnejše od borznih spekulacij. Težko si namreč zamisljamo svet, kjer bo potrebna planetarna policija, ki nadzira teritorij in pazi, da svetovna zarišca ne vzplamtijo v silovitem požaru, ker ljudje niso več pripravljeni sprejemati krute igre najbolj divjega kapitalizma. O tem igralci na borzi molčijo. Njihov poklic je največkrat hipna spekulacija. Nam, ki sprejemamo novice, pa bi morali mediji vendarle povedati, da resnica Azije nista le borzi v Tokiju in v Hong Kongu.

Globalizacija se nam zaradi tolikih delnih resnic kaže kot pokrov, ki prikriva izjemno raznoliko stvarnost, kjer so povsem jasne zarezne meje svetovi, ki so si drastično različni po ekonomskem položaju, po kulturi, po socialnih razmerah, po družbeni ureditvi, po stopnji demokracije itd. Kdo opozarja na te razlike? Kdo jih upošteva in naglasuje, da se življenje ljudi pretaka na tej ravni in ne na enkranih denarnih svetiscih? Globalizacija je v bistvu beseda, ki tiho tapira v našo zavest povsem zgrešeno misel o enakosti in je zato tudi ideološko definirana. O ideologiji globalizacije smo malo informirani. Zakaj je to tako?

Uvideti moramo, kdo nam ponuja čisto določen pogled na globalizacijo in ugotavlja, da gre za neizbežen in edini proces, ki je možen za današnji svet. Glasniki dogme so tisti, ki imajo od tega največ profitov. Skratka, sedanja podoba globalizacije ni nič drugega kot pozna kapitalistična internacionalizacija, ki s kapitali izvaža sirom sveta določeno kulturo, sisteme vrednot, željo in sodobnih mitov. Proces nosi v sebi več smrtnih nevarnosti. Omenil bi vsaj tri. Prva je v tem, da se v uniformiranem kotlu kapitalov in vrednot brišejo posamezne kulture in da se s tem odsekajo korenine milijonov ljudi. Druga nevarnost je, da »demokratični« sistemi iz oportunistične podpirajo najrazličnejša tiranstva, ker se jim zdi tirani najbolj varuhi zaslužkov. Načelni pozivi k demokraciji izvenijo kot pranje lastne duše. Tretja nevarnost pa je v tem, da bi se ob globalizaciji bogati svet dejansko zapiral in dvigal strme zidove v strahu, da bi se s proizvodni in dobički iz tretjega sveta selila v trdnjavo tudi revščina. Res je, da globalni gospodarski procesi lahko ublažijo svetovno revščino, ni pa nujno. Za mnoge države je značilno, da se bogatijo določene sredine, socialni pogoji večine pa ostajajo se vedno nevzdržni, skratka srednji razred je izrazito šibek.

Najrazličnejši sodobni nacionalizmi, partikularizmi in separatizmi, a tudi rasizmi in ksenofobije izvenijo kot nasprotovanje temu, da bi se z globalizacijo odprle poti, ki bi ne prinašale le bogastva, ampak tudi migracijo revežev. V našem prostoru poznamo več takšnih položajev, ko nastajajo gibanja, ki krčevito branijo svoj privilegiran status in se želijo odcepiti od juga, ki je tradicionalno sibijski. Na svetovni ravni so razpoke toliko bolj dramatične. Razvite države igrajo na svetovnih borzih, istocano pa zapirajo svoje meje, da bi preprečile prihod ljudi, ki jih je ocaralo bogastvo. Z globalizacijo informacije se namreč nujno širi tudi zavest o različnih socialnih in družbenih pogojih.

Ce torej želimo dati besedi globalizacija točnejši pomen, jo moramo nujno opredeliti. Prvo vprašanje, ki se pri tej opredelitvi zastavlja je, ali ne gre za globalen izvoz enega sistema, ki uvaja določen način življenja, obenem pa ohranja socialne in kulturne prepade med razvitimi in nerazvitimi, ali pa gre pri globalizaciji za to, da imajo možnosti za uspeh tudi tisti, ki jih doslej niso imeli. Pri uspehu je bistveno, da kdor uspeva, ohrani svojo identiteto, drugače lahko govorimo le o globalni asimilaciji.

KOROŠKA / KONEC TEDNA V MILLSTATTU

8. Evropski kongres narodnih skupnosti

Nad 200 izvedencev iz 22 držav - Glavna tema elektronski mediji

CELOVEC - »Narodne skupnosti v elektronski dobi« je generalna tema letošnjega 8. Evropskega kongresa narodnostnih skupnosti, ki bo od 6. do 8. novembra v Millstattu, turističnem kraju ob Millstattskem jezeru na Zgornjem Koroškem.

Kongres, ki ga letos že osmič prireja dežela Koroška oz. urad za koroške Slovence pri koroški deželni vladi, hoče v predavanjih in v delovnih skupinah ob udeležbi nad 200 mednarodno priznanih strokovnjakov iz 22 evropskih držav opozoriti na pomen, možnosti in tudi na nevarnosti, ki jih prinaša elektronska doba se posebej za narodne skupnosti v Evropi in po svetu. Evropsko dimenzijo kongresa poudarja tudi dejstvo, da je sopredsediljica letošnjega kongresa Evropska federacija radiotelevizijskih ustanov malih narodov in narodnost (EEBU), katere predsednik je Mirko Bogataj, vodja slovenskega radijskega sporeda pri deželnem studiju Avstrijske radiotelevizije (ORF) v Celovcu.

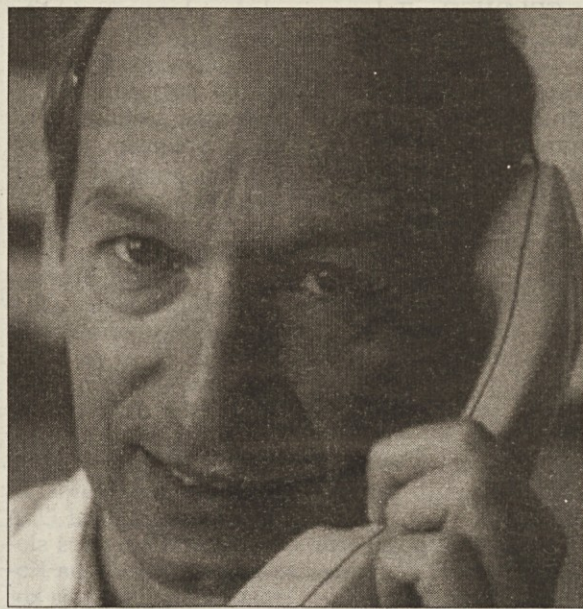
Pokroviteljstvo nad mednarodno prireditvijo, katere težišča so poleg Bogataja na tiskovni konferenci predstavili se vodja urada za koroške Slovence pri uradu koroške deželne vlade dr. Anderwald in njegov sodelavec Karpf, so prevzeli še svetovno znani koncerni kot Siemens in Philips, nadalje koroška družba Technikum Kärnten in nenazadnje tudi turistična družba Millstattsko jezero. Kongres bosta odprla državni sekretar za kulturo pri uradu zveznega kanclerja Peter Wittmann in koroški deželni glavar Christof Zernatto, uvodni referat pa bo imela znana politologinja Bianca Jagger iz New Yorka (ZDA).

Drugi dan bodo zastavljena temo obravnavali v treh strokovnih delovnih komisijah, ki se bodo osredotočile na sledeče probleme: 1. na nove tehnične možnosti za manjšine na področju in-

formiranja; 2. na vprašanja minimalnih standardov pri medijski službi za narodnostne skupnosti; 3. na partnerstvo med večino in manjšino, npr. v obliki internetnih in multikulturnih radijskih projektov. Med predavatelji na zastavljeno tematiko bo tudi podpredsednik Evropskega biroja za manj razširjene jezike (-EBLUL) v Dublinu Bojan Brezigar.

8. Evropski kongres narodnih skupnosti na Koroškem bodo sklenili v soboto s plenarnim zasedanjem in generalno diskusijo ter sprejetjem zaključnega poročila oz. resolucij.

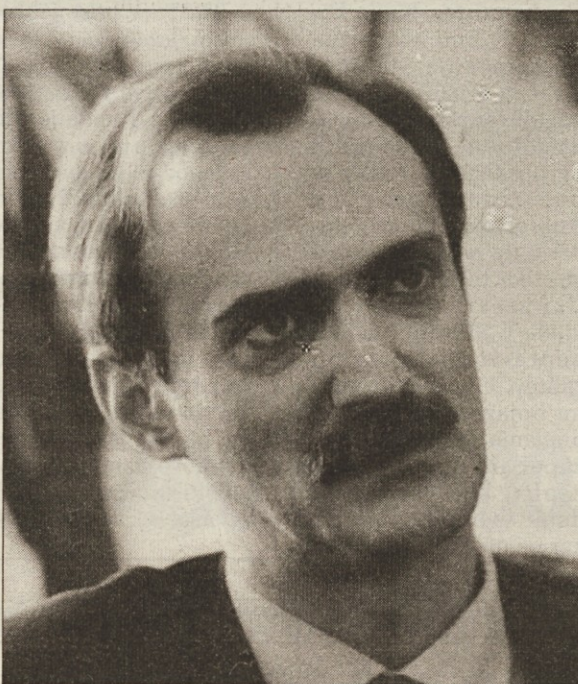
Ivan Lukan

Predsednik EEBU Mirko Bogataj

DEŽELA / POTEZA LIGAŠA CECOTTIJA

Prvo uradno poročilo v furlanskem jeziku

TRST - Sergio Cecotti (na sliki), bivši predsednik Dezele, je začel izvajati člen novega skupščinskega poslovnika, ki daje pravico deželnim svetovalcem, da se lahko pisмено in ustno izražajo tudi v jezikih narodnih manjšin. Ce-

cotti, ki je trenutno nacionalni svetovalec skupine Severne lige, je včeraj, kot manjšinski poročevalec, predložil dva proračunska zakonska predloga (dos refiertis di minorit) v furlanskem jeziku.

Sodec po anketi, ki jo

je izvedel videmski tednik Vita cattolica, se je dvajset svetovalcev na setdeset opredelilo za rabo furlansčine oziroma slovensčine. Milos Budin in Sergio Cadorini (oba DSL) sta pokazala pripravljenost do rabe slovensčine in tudi do zaprisege v slovenskem jeziku, za prisego v slovensčini se je opredelil tudi zeleni Paolo Gherisina. Kot zanimivost naj dodamo, da se je trzaski ligas Paolo Polidori opredelil za prisego v trzaskem narečju.

Predsednik deželne odbora Giancarlo Cruder (LS) je povedal, da bo spregovoril v furlansčini le ob priložnostih, na katerih bo čutil potrebo, da izrazi svojo osebno kulturno identiteto. Predsednik skupščine Roberto Antonione (Forza Italia) pa bo uporabljal le italijansčino, ker zaseda pomembno institucionalno funkcijo, čeprav priznava kulturni pomen novega skupščinskega poslovnika o rabi manjšinskih jezikov.

PISMA UREDNIŠTVU

Odgovor gojencev GM
Milosu Pahorju

Dragi prof. Milos Pahor,

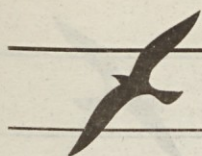
Z zanimanjem smo prebrali Vase pismo v Primorskem dnevniku iz dne 30. oktobra stran 4 in dognali, da ste Vi pravzaprav nadnaravno bitje. Od zdaj naprej bomo gojenci solo petja na Glasbeni matici v Trstu, vedno upoštevali, da imamo cast, da našim lekcijam sledite tudi Vi, v neki spiritualni obliki. Ce je ze res tako, ste torej tudi sami opazili, da poteka pouk solo petja na Glasbeni matici v Trstu v zelo sprostem vzdušju, kjer profesorica govori v hrvascini, gojenci pa v slovenscini. Glede sporazumevanja ni večjih problemov, kajti vsi gojenci smo dovolj bistri in inteligentni, da kar dobro sledimo »tujem jeziku« (hrvascino). Si pac

stejemo v cast, da se Vam zdi naša sposobnost komuniciranja tako nadnaravna: mogoče smo tudi mi, kot Vi, pol bogovi in bomo lahko z velikim veseljem in navdušenjem sledili Vasim lekcijam na državnem konservatoriju Giuseppe Tartini v poduhovljeni obliki. Toda nadaljujmo! Redni pouk solo petja na Glasbeni matici v Trstu poteka komaj drugo leto in v tem casu smo si gojenci pridobili znanje, ki je primerljivo znanju, ki ga imajo gojenci solo petja na državnih konservatorijih (to znanje je tudi dokazano). Sodelujemo pa tudi z raznimi dirigenti, (Sofianopulo in Harej) in raznimi vokalnimi pedagogi (Irena Baar, Marjana Lipovsek, Gloria Pavlizza), na katere se naša pedagoginja zelo rada obrne za nasvet, kako in kaj z nadaljnim

delom, kajti, kot dobro veste, poučevanje ni macji kaselj. Srečni smo, da je naša profesorica solo petja tako radovedna, energična, kritična in bodrilna osebnost, kajti njena volja in njena sončnost je vsem nam gojencem v veliko spodbudo, da bomo v glasbenem življenju znali ceniti to, kar nam drugi izvajalci nudijo in, če mogoče ne bomo postali slavni pevci, bomo vsaj v srcu dobri in posteni ljudje s srčno kulturo in veliko ljubeznijo do petja in glasbe nasploh. Vam pa svetujemo lep izlet v Dalmacijo, da se odpocijete in da ugotovite, da hrvascina ni tako nerazumljiv jezik.

Gotovo pa boste tam dobili tudi navdih za nadaljno umetniško delo.

Gojenci solo petja
na GM v Trstu

SEMPOLAJ / MINISTRSTVO DOVOLILO POIMENOVANJE

Občinska stavba bo nosila ime Albina Škerka

Slovesnost naj bi bila prihodnje leto spomladi

Doslej je bil po nepozabnem poslancu Albinu Škerku poimenovan le temeljni zakon o slovenskem solstvu v Italiji (a očetovstvo je moral Škerk deliti z drugim predlagateljem, Corradom Belcijem). Odslej bo po njem nosila ime tudi občinska stavba v Sempolaju, nekdanji »stari vrtec«, v katerem ima svoj sedež domače kulturno društvo Vigred.

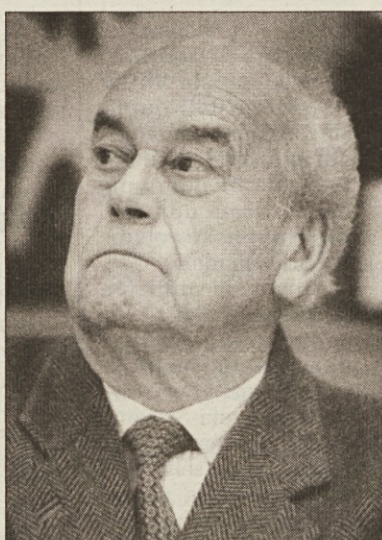
Novico je včeraj sporočilo odborništvo za kulturo devinsko-nabrezinske občine, ki je tudi dalo pobudo za poimenovanje, potem ko je Občina prejela od prefekture ustrezeni odlok.

»Pobuda za poimenovanje sempolajskega občinskega poslopja po Albinu Škerku se je porodila lansko leto, ob prvi oblétnici njegove smrti,« je povedala občinska odbornica za kulturo Vera Tuta Ban. »Odbor je, seveda, pobudo podprl, ker se je hotel na nekakšen način oddolžiti spominu dolgoletnega zupana in poslanca. Vzrok za poimenovanje sempolajske

stavbe je dokaj preprost: Albin Škerk je bil po rodu iz Sempolaja. Čeprav je nato živel tudi v Nabrezini in v Sesljanu, se je vedno imel za Sempolajca. Občina je lastnik stavbe v Sempolaju, ki se ni bila poimenovana, zato je bila odločitev o poimenovanju prav tistega poslopja po Albinu Škerku nekaj povsem naravnega.«

Škerk je bil dolgo let devinsko-nabrezinski zupan. Prvi občan je bil tudi v času, ko so se italijanske oblasti odločile, da bodo pri Sesljanu zgradile ezulsko naselje. Ker ni hotel podpisati ustreznega gradbenega dovoljenja, ga je takratni vladni komisar Palamara zacasno odstavil, da je lahko posebni komisar podpisal akt. Dve mandatni dobi je bil izvoljen v poslansko zbornico na listi Komunistične partije Italije. Svoje parlamentarno delo je kronal prav z odobritvijo zakona št. 932 z dne 22. decembra 1973 o slovenski soli.

Devinsko-nabrezinska občina je prošnj o poimenovanju poslopja po njem poslala na tržasko prefekturo, prošnja je nato romala na notranje ministrstvo, ki je v kratkem času izdalo dovoljenje za poimenovanje, in to kljub temu, da ni od Škerkove smrti minilo se deset let, kolikor jih more po normah preteci za odobritev tovrstnih prosenj. »Notranje ministrstvo je z odobritvijo pokazalo dobro voljo, saj bi se lahko dogodilo, da bi prošnjo zamrznilo za nadaljnjih osem let, kolikor jih mora se preteci, da bi odgovarjala normam. Zaradi posebnih zaslug in izjemne osebnosti, po katerih je bil poslanec Škerk znan kot priljubljen in tudi zelo uspešen politični predstavnik, ni bilo nobe-

nih ovir v postopku poimenovanja,« je pokomentirala odbornica za kulturo.

Občinska uprava je izrazila svoje zadovoljstvo nad podpisanim odlokom o poimenovanju. V tiskovnem sporočilu je zapisala, da je »stavba v Sempolaju resnično potrebovala ime, ker so sicer vedno nastajali nesporazumi. Naravno je tudi, da je bilo predlagano ime uglednega domaćina, ki se je visoko vzpel v političnih funkcijah, predvsem pa v osebni angažiranosti za izboljšanje razmer v domaćih krajih.«

Odbornica Vera Tuta Ban je poudarila, da bo poimenovanje lepa priložnost za praznik v Sempolaju, na katerem naj bi sodelovale vse komponente vaskega življenja. Poimenovanje naj bi bilo prihodnje pomlad. Tuta Ban pa je opozorila, da bo ta prijetna dolžnost cakala novo upravo, ki bo nastala po skorajšnjih volitvah. Nov odbor bo moral poskrbeti za ureditev poslopja s tablo na pročelju in obeležjem v notranjosti stavbe. Izrazila je, seveda, željo, da bi to bila levosredinska uprava, to je tista, ki je dala pobudo za poimenovanje. Sicer bi se lahko dogodilo, da bi ostala »mrtva crka,« je opozorila odbornica Vera Tuta Ban.

GOSPODARSTVO / POBUDA CODARINOVE UPRAVE

Pokrajinski odbor za delovno tržišče

Na predstavitvi so sodelovali zastopniki okoliških občin ter stanovskih organizacij

Na Tržaskem bodo spet obnovili pokrajinski odbor za delovno tržišče in poklicno usposabljanje. Pobuda prihaja iz vrst odbora predsednika Renza Codarina, potem ko je vse pristojnosti na tem področju prevzela deželna uprava, kar je imelo pozitivne in tudi nekatere negativne učinke. Dežela je na osnovi istih državnih zakonov prevzela tudi vse pristojnosti pokrajinskih odborov za delo (slednji so bili periferni organi ministrstva za delo), zaradi birokratskih težav pa se ni prevzela vseh po zakonu predvidenih funkcij.

Ozivitev odbora za delovno tržišče je včeraj uradno napovedal pokrajinski odbornik Roberto Sasco na srečanju, ki so se ga udeležili predstavniki občinskih uprav, stanovskih združenj, Trgovinske zbornice ter ravnatelji zavodov, ki se ukvarjajo s poklicnim izpopolnjevanjem. Sasco, ki odgovarja za kulturo in solstvo, je povedal, da bo obnovljeni odbor kot prvo nalogo izvedel raziskavo o realnem stanju na krajevnem tržišču dela. V drugi fazi bo ocenil situacijo na področju poklicnega izpopolnjevanja, ki je v bistvu velika boleča točka krajevne ekonomske realnosti.

Odbornik za proračun Sergio Battisti

je poudaril, da lahko pokrajinska uprava na tem področju naredi marsikaj konkretnega in koristnega, čeprav se, kot znano, sooča s hudimi finančnimi težavami. S tem v zvezi je izrazil potrebo po sodelovanju s podjetniki in s stanovskimi organizacijami ter združenji. Potreben bo skupen in odločen nastop pri deželni upravi, naj čim boljše uskladi razne potrebe in zlasti naj poenoti podpore strokovnemu usposabljanju, ki so sedaj razdeljene na različne proračunske postavke. Vse to ustvarja birokratske težave in seveda zamude pri financiranju raznih dejavnosti ter razvojnih projektov.

Predlogi pokrajinskih odbornikov so doživeli podporo udeležencev srečanja. Nekateri so v debati tudi izpostavili potrebo, da Codarinov odbor pritisne na deželno vladno predsednika Giancarla Cruderja, predvsem pa na deželni svet, naj čimprej odobri zakonski osnutek (predlog št. 331) o urejanju tržišča dela. Zaradi političnih težav in zapletov omenjeni zakonski osnutek se vedno leži v pristojni komisiji deželne skupščine, ker, kot kaže, se ni potrebna političnega soglasja za njegovo uzakonitev.

Tance in SSk drevi v Devinu Tomizza za Marina Voccija

V devinsko-nabrezinski občini se kot na tekočem traku vrstijo volilni shodi in raznovrstne predvolilne pobude.

Sinoci so v Mavhinjah predstavili kandidatno listo Demokratske stranke levice in njenega zupanskega kandidata Marina Voccija, v Ribskem naselju pa je bil shod »Liste 2000«, ki podpira zupanskega kandidata Giorgia Reta. Na srečanju je tekla beseda predvsem o bodočnosti sporta v Devinu-Nabrezini, navzoč je bil tudi

deželni odbornik Roberto De Gioia, ki, kot znano, pripada socialistični stranki SI.

Slovenska skupnost in njen zupanski kandidat Viktor Tance vabita drevi občane v Devin (ob 20.30 na sedež vaskih pevskih zborov); beseda bo seveda tekla o volitvah, programih in kandidaturah. V petek bo podobni shod ob 20.30 v gostilni Urdih v Mavhinjah.

»Sožitje in solidarnost« pa bo tema jutrišnjega predvolilnega srečanja,

ki ga v Devinu (ob 18. uri na sedežu zborov) prirejajo podporniki kandidature Marina Voccija. Glavno besedo bo imel znani pisatelj Fulvio Tomizza, na srečanju pa bodo sodelovali tudi podpredsednica Istrske regije Loredana Bogliun, zupan Buj Dino Debeljuh (Občina Nabrezina je pobratena s to istrsko občino), nekdanji koprski zupan in danes poslanec v slovenskem parlamentu Aurelio Juri ter gosta s celovške univerze Johann Strutz in Eva Masel.

V UL. IMBRIANI / OGLJIKOV MONOKSID

Štirje mladi zastrupljeni s plinom

Pravocasen klic na hitro zdravniško pomoč je v ponedeljek zvečer preprečil tragedijo. Morilski ogljikov monoksid je napolnil stanovanje, v katerem so se nahajali štirje mladi, trije studentke in student. Eno od studentk je obsla slabost, onesvestila se je in padla, prav to pa je bilo, verjetno, odresujoče. Mladenic je takoj poklical po prenosnem telefonu hitro pomoč in mladi so jo odnesli le s tremi dnevi zdravljenja.

Dogodek se je pripetil pretekli ponedeljek ob 23.45 v stanovanju v Ul. Imbriani 14, ki ga je lastnik oddal v najem trem studentkam. Dve, 21-letna Tamara Sain in 23-letna Alessandra Casonato sta po rodu iz Fossalona, 21-letna Federica Petrocelli pa iz Rovereda in Piano pri Pordenonu.

V ponedeljek sta bili Sainova in Casonatova v stanovanju, se le na podvečer sta se jima pridružila se Petrocellijeva in 26-letni Christian Kroselj, ki stanuje v Sesljanu 56/A. Slednja sta preživela konec tedna pri starših. Zvečer so vsi štirje po-

sedli pred televizijo, kar naenkrat pa sta se Sainova in Casonatova počutili slabo. Pozneje je Kroselj izjavil policiji, da je Sainova izgubila zavest in padla. Takrat je nemudoma s svojim prenosnim telefonom poklical hitro pomoč.

V stanovanje so po zdravniku in bolnicarjih prispeli tudi policijski agenti in tržaski gasilci. Zdravnik je kmalu ugotovil, da je bila četverica zrtev zastrupitve z ogljikovim monoksidom. Tudi agentom je takoj postalo jasno, da v stanovanju nekaj ni v redu. V njem je zmanjkovalo zraka, zato so hitro odprli vsa okna. Gasilci so s svojimi napravami izmerili, da je bila koncentracija strupenega plina v zraku daleč nad običajno mero.

Preden so četverico mladih odpeljali na zdravljenje v bolnišnico, so policijski agenti izvedeli, da stanovanje sploh nima lastne kurjave, in da se poslužuje ogrevanja iz drugega bližnjega stanovanja. Ker lastnika ni bilona domu, so gasilci vdrli v stanovanje s silo, preden so vstopili pa so si na

obraz nadeli plinsko masko, ker so domnevali, da naj bi bilo tudi drugo stanovanje zastrupeno s strupenim plinom. Tako je tudi bilo. Izvedenci so ugotovili, da sta bili stanovanji povezani s visečim stropom in prav iz izpušne cevi v visečem stropu naj bi po vsej verjetnosti uhajal plin. Tudi delovanje same grelnice naprave, ki so jo bili namestili pred kakimi osmimi do desetimi leti, naj bi ne bilo neoporečno.

Dekleta in fanta so prepeljali

v glavno bolnišnico. Casonatova, Petrocellijeva in Kraselj so se le lazje zastrupili. Noč so prebili v bolnišnici, včeraj pa so jih odslužili s prognozo okrevanja v treh dneh. Sainova se je - poleg zastrupitve - pri padcu tudi udarila v glavo in se lazje poskovala. Okrevala bo v petih dneh. Se sreča, da se je zgrudila na tla. Njen padec je zdrnil ostale, sicer bi se lahko dogodilo, da bi vsi - omrtničeni od strupenega plina - zadremali pred televizijo...

Prošnje za bencin po znižani ceni

Tržaska trgovinska zbornica obvešča, da bo mogoče od 6. novembra dalje vložiti prošnjo za izkaznico, s pomočjo katere si je mogoče nabaviti deželni bencin po znižani ceni. Poudariti velja, da tovrstne prošnje sprejemajo izključno v uradih Posebnega podjetja za bencin po znižani ceni v Ul. Valdirivo 2/b. Uradi so odprti po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 ter od 14.30 do 15.30. Tu se morajo zglasiti tudi tisti, ki že imajo zadevno izkaznico, vendar morajo javiti zamenjavo avtomobila, naslova ipd.

Omeniti velja, da so doslej izdali v tržaski pokrajini več kot 105 tisoč izkaznic za bencin po znižani ceni.

NOVICE

Predsednika CNR in INFN na obisku v Trstu

Včeraj sta bila na obisku v Trstu predsednik Vse državnega sveta za raziskave (CNR) Lucio Bianco in predsednik Vsedravnega instituta za fiziko materije (INFN) Carlo Calandra. Sprejela sta ju predsednik deželne odbora Furlanije-Juljske krajine Giancarlo Cruder ter podpredsednik Degrassi, nakar sta si podrobneje ogledala znanstveni park pri Padricah ter sinhrotron pri Bazovici. Ugledna gosta je pri ogledu padriškega znanstvenega parka vodil direktor Mirano Saincin, pri ogledu sinhrotrona pa sta ju spremljala predsednik Paolo Maria Fasella in pooblaščen upravitelj Carlo Rizzuto. Bianco in Calandra sta ob koncu obiska zelo ugodno ocenila prizadevanja znanstvenega Trsta.

»Umetnostni sprehodi po Trstu« v več jezikih

Tržasko združenje prijateljev muzejev Marcello Mascherini je izdalo v sodelovanju s Tržaskim podjetjem za pospeševanje turizma publikacijo z naslovom »Trst, umetnostni sprehodi«, v kateri je na strnjen način prikazana tovrstna turistična ponudba našega mesta. Publikacija je izšla v več jezikih, obsega pa dvanajst brošur, ki predstavljajo prav toliko umetnostnih sprehodov po Trstu, od rimskega do neoklasicističnega Trsta, mestne muzeje, cerkve idr. Publikacijo bodo predstavili v torek, 4. novembra, ob 12. uri v Rdeči dvorani Tržaske trgovinske zbornice.

Okvara na šolabusu

Dolinska občinska uprava sporoča, da je zaradi okvare zacasno prekinjena služba velikega šolabusa, ki bo vzpostavljena, takoj ko ga bodo popravili.

NOVICE

Sporočilo občine Repentabor

Občina Repentabor razpisuje javni natečaj za dobovo plinskega olja za ogrevanje za obdobje 01.12.1997 - 30.11. 1998 po postopku, ki ga predvideva KO 827/1924 cl. 73 (cl. 76. Osnovna cena dražbe, podvržena znižanju, je povprečna cena po cenikih, objavljenih v vestniku Trzasko trgovinske zbornice in v veljavi na dan dobave. Rok za predstavitev ponudb zapade 27. novembra ob 12. uri; ponudbe bodo lahko predložene tudi dne 28. novembra od 8. do 9. ure zjutraj, ko bo natečaj. Vse nadaljnje informacije lahko zainteresirani dobijo v občinskem tajnistvu (tel. 327122) ob delavnikih od 9. do 13. ure.

Antonio Freno v Istri

Po otvoritvenem nizu v trzaskem gledališču Cristallo in gostovanjih v številnih mestih Furlanije-Juljske krajine se je trzaska gledališka skupina La Contrada odpravila v Istro. S predstavo v trzaskem italijanskem narečju Antonio Freno, s katero je skupina začela letošnjo v dvorani Cristallo, bo drevi nastopila v Kopru, jutri zvečer v Pulju in v petek v Umagu. Vse predstave se začenejo ob 19. uri, gostovanje gledališča La Contrada v omenjenih mestih pa so omogočile trzaska Ljudska univerza, Italijanska unija z Reke in deželna uprava FJK.

Združitev Nemčije v literaturi

Na pobudo trzaskega instituta Goethe v sodelovanju s krajevnim italijansko-nemskim kulturnim društvom se bo v petek začel niz predavanj, v katerem bo vrsta uglednih predavateljev analizirala vpliv nemške združitve na sodobno književnost. Na predavanjih, ki se bodo zvrstila tja do pomladnih mesecev '98, bodo predstavili tako številne spremembe na raznih področjih, ki jih je sprožila združitev bivših Zahodne in Vzhodne Nemčije, kot tudi literarna dela, ki se neposredno sklicujejo na samo združitev oz. njene posledice. Prvi predavatelj niza bo Erich Loest, rojen leta '26, ki je bil član Hitlerjugenda in Wehrmachta, po zaključku vojne pa se je pridružil tedanji socialistični stranki nemške demokratične republike. Njegova knjiga Nikolaikirche, v kateri opisuje zadnja leta DDR, je doživela velik uspeh. Odlomke iz te knjige bo Loest bral v petek na srečanju v knjižnici Italijansko-nemškega centra (Ul. Coroneo 15), začetek ob 18. uri (vsa srečanja bodo potekala v nemščini).

Predstavitve knjige Aktion T4

V knjigarni Minerva (Ul. San Nicolò 20) bodo v petek ob 18. uri predstavili knjigo Gianne Pirella Aktion T4. Predstavitve prireja deželni kulturni krožek »Enrico Berlinguer«, o knjigi in avtorici bo zbranim spregovorila novinarka Gabriella Ziani, srečanje pa bo vodil predsednik krožka Claudio Tonel.

Po festivalu cd-plošča

Na sedežu trzaskega podjetja za turistično promocijo (Ul. San Nicolò 20) bodo v petek ob 11.30 predstavili cd-ploščo Impression, ki sta jo Silvio Donati in Kike Galdames pripravila med nedavnim festivalom latinskoameriškega filma.

Prekiniitev vodne dobave

Dolinska občinska uprava sporoča, da bo danes od 8. do 13. ure prekinjena dobava vode Boljuncu in spodnjemu delu Doline, vključno z Obrtno cono, zaradi del na vodovodnem omrežju.

NA SEDEŽU SKGZ

Danes srečanje med školcem in SKGZ-SSO

Sledil bo obisk pri SSG

Odnosi Slovenije, v konkretnem ministrstvu za kulturo, do slovenske manjšine v Italiji: to je osrednja tema razgovora med slovenskim ministrom za kulturo Jožefom Školcem in predstavniki SKGZ in SSO. Srečanje bo danes ob dvanajstih na sedežu SKGZ, na njem pa bodo pregledali zadnje dogodke v zvezi s finančno pomočjo Slovenije manjšini in njenim kulturnim ustanovam, ki se že dolgo nahajajo v velikih težavah.

Govor bo seveda o amandmaju, s katerim bi v okviru slovenskega proračuna zvisali

sredstva za slovensko manjšino v Italiji. V zvezi s tem sta SKGZ in SSO poslali dopis slovenskemu zunanjemu ministru Borisu Frlecju, da bi ponovno opozorili na nujnost, da slovenska vlada odobri amandma.

Slovenski minister za kulturo Jožef Školc se bo nato v Kulturnem domu sestal z nekaterimi člani upravnega sveta Slovenskega stalnega gledališča. Z njimi se bo minister seveda pogovarjal o položaju te ustanove, ki je letošnjo sezono začela se večjimi težavami kot sicer.

DSI / PREDAVANJE

Prof. Velikonja o domovinstvu

Gost večera živi in dela v ZDA

V ponedeljek, 3. novembra, je bil gost tradicionalnega ponedeljkovega večera Društva slovenskih izobražencev prof. Joze Velikonja, slovenski strokovnjak in geograf, ki živi in dela v Združenih državah Amerike. Ob tej priložnosti se je v Peterlinovi dvorani zbralo veliko število ljudi, med katerimi je bilo tudi precej bivših Velikonjevih dijakov. Prof. Joze Velikonja je namreč v letih po drugi svetovni vojni poučeval na slovenskih nižjih srednjih solah v Trstu, pa tudi po odhodu v Ameriko je ostal tesno povezan z življenjem Slovincem v Italiji.

Gost je predaval na temo Domovinstvo, zamejstvo in zdomstvo. Pri tem je bil zlasti kritičen do odnosa, ki ga ima Slovenija do svojih rojakov v zamejstvu in zdomstvu, saj jim namenja le četrtino odstotka iz svojega državnega proračuna, pa tudi v Uradu za Slovence po svetu je zaposlenih premalo oseb. Poudaril je pomen medsebojne povezanosti med matico ter zamejstvom in zdomstvom, ter potrebo po pretoku informacij, ki ga sedaj ni. Škodljivo je tudi ustanavljanje nekasnih kategorij, ki bi določale stopnje slovenstva zamejcev in zdomcev, če pomislimo, da kar se zdomstva tiče obvlada slovenščino in se popolnoma zaveda svoje slovenske identitete le 50.000 ljudi (ljudi slovenskega pokolenja, ki pa ne znajo več slovensko, je v svetu mnogo več). Če so ljudje slovenskega pokolenja, ki cutijo le kancek pripadno-

sti slovenstvu, jim je treba pomagati in jih sprejemati.

Ta in se druga svoja gledanja na vprašanje slovenstva v matici, zamejstvu in zdomstvu je prof. Velikonja dodatno razvil tudi v razpravi, ki je sledila predavanju. Tako je beseda tekla o vlogi Svetovnega slovenskega kongresa, ki trenutno ni taka, kot je bila zamisljena, o vključevanju Slovenije v evropske strukture in o možnostih, ki se ji ponujajo. Pri tem je opozoril, da je treba na stvari gledati realistično. Slovenski potencial v svetu, je dejal prof. Velikonja, so slovenski možgani, se znanje, ki pa mora imeti možnost ustvarjanja. V Sloveniji pa se mora oblikovati kader funkcionarjev, ki bodo strokovno podkovani in ki bodo lahko ostali na svojih mestih kljub zamenjavam vlad in ministrov. To pa zahteva čas.

I. Z.

TRST / V SOBOTO ZVEČER

Javna prireditev v sinagogi

Gre za prvo iz niza pobud za proslavitev 50-letnice Izraela

To soboto zvečer bodo prvič odprli trzasko sinagogo širšemu občinstvu. Udeleženci bodo lahko prisotvovali judovski liturgiji tistega dne, kakor tudi izvajanju skladb in branju odlomkov iz glavnih del judovske tradicije. Režijo

celotnega večera je prevzel znani režiser Giorgio Pressburger, priredilo pa ga bo kulturno združenje Yashar pod pokroviteljstvom trzasko občine.

Pobudo so predstavili včeraj na tiskovni konferenci na trzaskem županstvu. Poudarili so, da gre za prireditev, ki se uokvirja že v proslavljanje 50-letnice ustanovitve judovske države, že pravi Izraela. Na srečanju s casnikarji (na sliki) je tržaki podzupan in odborik za kulturo Roberto Damiani naznanil, da namerava trzaska občinska uprava prihodnje leto prirediti vrsto kulturnih srečanj, razstav, koncertov in simpozijev, ki bodo zadevali judovstvo in 50-letnico Izraela. Damiani je med drugim anticipiral, da bo ena izmed razstav posvečena srednjeevropskim središčem judovstva in bo povezala Trst, Dunaj, Prago ter Budimpesto. »Gre za povsem originalno pobudo, pri kateri bodo sodelovali prvotni izvedenci,« je dejal tržaski podzupan.

KD ROVTE KOLONKOVEC

20 let društvenega delovanja

KD Rovte - Kolonkovec je pred dnevi z lepo prireditvijo proslavilo 20-letnico svojega delovanja. Za to priložnost so priredili tudi zanimivo razstavo fotografij, ki prikazujejo najbolj značilne trenutke društvenega življenja. Z nekaterimi podatki o dvajsetletnem delovanju sta nam postregla tudi predsednik Sergio Zampieri in tajnica Jolanda Gustinčič.

Društvo, ki deluje na narodnostno zelo mešanem območju, ni imelo lahkega dela, sta nam povedala sogovornika. Pritegniti je moralo vse na tem območju živeče Slovence, pa tudi prebivalce italijanskega jezika, ki so videli v kulturni dejavnosti možnost, da se medsebojno srečujejo, bolje spoznajo in zazivijo v bolj prijateljskem vzdušju. Prvi nastop društva je bil 1. januarja 1977 pred gostilno Skabar, ko so nastopili otroci škedenjske osnovne šole Ivan Grbec in pevske zbor Fran Venturini od Domja.

Leta 1979 so odprli društveni sedež, ki so ga podedovali od nekdanjega društva Rota kot odškodnino za prekinjeno gradnjo doma, ki bi moral stati na zemljišču, na katerem so postem zgradili cesto 202. Društvo se je takoj lotilo dela ter je

do sedaj uspelo pripraviti okrog devet prireditev na leto. Tu so vključena predavanja, kulturne in gospodarske vsebine, martinovanja, miklavževanja, pa Prešernove proslave, proslave 8. marca, že tradicionalne prireditve »Spoznaš svoje vino« in nastopi slovenskih in italijanskih sol z območja Sv. Ane, Kolonkovca, Katinare, Domja itd.

V goste so prisla tudi številna društva, kot so na primer KD Tabor z Opčin, Skednja, Ricmanj, Repentabor, Mackolj, KUD iz Ospa v Istri, zbori iz Milj, Proseka- Kontovela, mladinski zbor GM; Tamburaski orkester iz Boljunca, italijanska glasbena skupina Tine Modoti od Sv. Jakoba, pevska skupina iz Hrušice v Brkinih, carodeja Pogačnik iz Sezane in Viky iz Trsta. Večkrat so društvo obiskali igralci Josko Lukeš, Stane Raztresen, Leli Nakrstova, pesniki in ustvarjalci Marija Mijot, Sergej Verč in Boris Kobal in zenska pevka skupina »Rože majave« iz Režije, ki jo je društvo iz Kolonkovca tudi samo obiskalo.

Na otvoritvi društva je govoril Duško Kalc, prisoten je bil tudi takratni predstavnik konzulata v Trstu, sledile pa so številne recitacije. Pred desetimi leti je društvo pripra-

vilo proslavo v počastitev 112-letnice delovanja godbe na pihala na tem območju. Sodelovanja je godba iz Boršta. Danes ima društvo novo vodstvo, v katerem ima Sergij odgovorno predsedniško mesto, podpredsednik je Alberto Furlan, tajnica Jolanda Gustinčič, blagajnik pa Livio Pregarc.

V pretekli sezoni je imelo velik uspeh delo v narečju, s katerim so nastopili vsaj 15-krat v raznih krajih, to in onstran meje, pa tudi na Festivalu amaterskih odrov v Mavhinjah. Sedaj bi radi ta uspeh ponovili in skušajo pripraviti tekst, ki bi bil nekakšno nadaljevanje prejšnje igre, ko sta se Jurček in Terzika pripravljala na poroko. Za uspeh prve predstave gre zahvala Dragu Gorjupu, ki ni bil le režiser, temveč vodja društvene dejavnosti in najboljši prijatelj. »Upamo, da nam bo uselo, da se predstavimo tudi v tej sezoni z novim delom.«

Društvo prireja številne izlete, podelilo je značke za sodelovanje v osvobodilni borbi, posvetilo poseben večer domačim pericam in na svoje prireditve povabilo domačo godbo, ki šteje 9 članov. Radi bi obnovili tudi pevski zbor.

Neva Lukeš

V TK predstavitev Pangerčeve najnovejše pesniške zbirke

V Trzaski knjigarni bodo danes ob 18. uri predstavili novo pesniško zbirko Borisa Pangerca Crno zlato. Knjiga je izšla v okviru samostojnih izdaj koprskih revij Fontana, ki se v zadnjem desetletju lahko pohvali z vrsto publikacijami, ki so vezane na krajevno stvarnost (primorsko v širšem pomenu besede) ali pa so delo domačih avtorjev, primorskih z obeh strani meje.

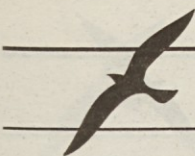
Pangerčevo zbirko Crno zlato bo zbranim predstavil Ace Mermolja, petje pa bodo govoru dodale članice zenskega kvarteta Musica Noster Amor, ki ga vodi Tamara Stanese. Boris Pangerc je s koprsko revijo oz. založbo že sodeloval, saj je pri Fontani že izšla njegova knjiga Pesem Brega, in sicer maja 1991. Današnji predstavitev njegove najnovejše pesniške zbirke prirejata založba in Trzaska knjigarna.

SV. IVAN

Umrli politični in kulturni delavec Niko Škamperle

Nekaj let ga ni bilo več na prizorišču. Bolezen mu je to preprečila. Toda, dokler je bil pri močeh, mu po aktivnosti ni bilo para. Niko Škamperle je te dni tiho odsel, za njim pa ostaja spomin na človeka, ki se je nesebično razdal na političnem, družbenem in kulturnem področju. Po rodu iz Senozec, kjer se je rodil pred 81 leti, se je z družino že v deških letih preselil v Trst, k Sv. Ivanu. Njegov oče, delavec v senozeski pivovarni, se je namreč po zaprtju le-le zaposlil v tržaski pivovarni Dreher. Mali Niko je tako svoje solanje dokončal v Trstu, v italijanski soli seveda, ker je slovenske prepovedal fasizem. Kot sin zavedne družine je močno občutil to krivico in se ji tudi uprl. Aktivno se je vključil v NOB in ko se je začela splošna vstaja trzaskega delavstva se je vključil v delavskih bataljone. Po osvoboditvi se je aktivno vključil v delav-

ske enotne sindikate kot član izvršnega odbora. Zaposlil se je kot mehanik pri podjetju ACEGAT ter se ukvarjal zlasti s tramvaji. Veliko svojega prostega časa pa je posvetil političnemu in še zlasti kulturnemu delu. Pri svetovnijskemu društvu Skamperle je bil dolga leta eden glavnih stebrov. Več kot deset let mu je tudi predsedoval, hkrati pa se je udeleževal tudi v okviru takratne SPZ kot član njenega glavnega odbora ter SKGZ kot član nadzornega odbora. Ob ustanovitvi Trzaskega partizanskega pevskega zbora je bil Niko član pripravljalnega odbora, nato pa izvoljen za prvega predsednika. Njegova zanimanja so segala tudi na druga področja. Aktivno je namreč sodeloval tudi v solskih zavodskih svetih v času solanja njegovega sina Igorja in hčerke Jadranke. Ob njegovi smrti izrekamo svojcem iskreno sožalje.

**SLOVENSKO
STALNO GLEDALISCE**

Ödön von Horvath

SODNI DAN

Gostovanje PDG - Nova Gorica

V petek, 7. novembra, ob 20.30 RED A in D
v soboto, 8. novembra, ob 20.30 RED B, E in F
v nedeljo, 9. novembra, ob 16.00 RED C

KD IGO GRUDEN in ŠD SOKOL iz Nabrežine prirejata

TEČAJ PETJA

ter

TEČAJ IZRAZNEGA PLESA

za otroke zadnjega letnika vrtca, osnovne in nižje srednje šole. Tečaja bosta enkrat tedensko.

Prvi informativni sestanek za oba tečaja bo **danes, 5. novembra 1997, ob 17.30** v župnijski dvorani v Nabrežini. Toplo vabljeni!

**KANDIDATNA LISTA »PRIMORSKI JUTRI«
vabi člane Zadruga Primorski dnevnik****NA URADNO PREDSTAVITEV
PROGRAMA IN KANDIDATOV**

ki bo jutri, 6. novembra 1997, ob 11. uri
v Gregorčičevi dvorani,
ul. S. Francesco 20/II v Trstu

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
5. novembra 1997

ZAHAR

Sonce vzide ob 6.55 in
zatone ob 16.42 - Dolžina
dneva 9.47 - Luna vzide
ob 11.34 in zatone ob
21.19

Jutri, CETRTEK,
6. novembra 1997

LANART

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 11,2 stopinje, zračni
tlak 1018,9 mb narasla,
veter 33,1 km na uro
vzhodnik, vlaga 52-od-
stotna, nebo rahlo poo-
blaceno, morje razgibano,
temperatura morja 13,8
stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Raoul
Rubino, Roberto Fragiaco-
mo, Federico Perotti,
Eleonora in Claudia Tod-
de, Alex D'Este, Manuel
Kosovel, Martina Coppo-
la, Andrea Giovannini,
Francesca in Clelia Marti-
na Attardi, Federica Sam-
marco.

UMRLI SO: 81-letna
Italia Vian, 77-letni Mario
Bragato, 66-letna Teresa
Toniut, 86-letna Anna
Garbaz, 77-letna Maria
Pascolo, 77-letna Anna
Zerbini, 77-letni Giusep-
pe Clari, 75-letni Ken-
neth Robert Bateman, 79-
letni Giuseppe Dolenc,
60-letni Bruno Pipan, 91-
letna Giuseppina Novell,
77-letni Antonio Medos,
65-letni Giovanni Visin-
tin, 81-letna Emilia Kra-
vos, 81-letni Alberto Mo-
gorovic, 81-letni Nicola
Skamperle, 87-letna Pieri-
na Potocar, 66-letni Luigi
Gattoni, 72-letni Mario
Baggioli, 86-letna Ines
less, 77-letni Mario Braga-
to, 78-letni Antonio Bi-
dussi, 77-letni Bruno
Benvenuti, 78-letni Anto-
nio Lui, 77-letni Otello
Raccanelli, 83-letna Fio-
rella Bianco, 76-letna Ro-
sa Zugna, 78-letna Liliana
Cok, 87-letna Giovanna
Vlacovich, 88-letni Filip-
po Fonda, 85-letna Mar-
gherita Bassanese, 76-let-
ni Ervino Mitri, 96-letna
Francesca Pockar.

OBVESTILO BRALCEM IN NAROČNIKOM

Obveščamo Vas, da sprejemamo

OSMRITNICE, OKVIRJENE OGLASE, MALE OGLASE, ČESTITKE

in naspoščno vsa obvestila v uredništvu Primorskega dnevnika
v Ul. Montecchi 6 ali po telefonu 040/7796333

Z URNIKOM:

od ponedeljka
do sobote ob 10. do 15. ure

V stiski, ki ni samo
finančna, iščemo
izkušenega odrskega
delavca in elek-
tricarja osvetljevalca.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALISCE**

NAZIONALE 2 - 17.00,
19.30, 22.00 »Ipotesi di
complotto«, i. Mel Gibson,
Julia Roberts.

NAZIONALE 3 - 15.45,
17.50, 20.00, 22.15 »Solda-
to Jane«, r. Ridley Scott, i.
Demi Moore.

NAZIONALE 4 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »MIB
Men in Black«, r. Steven
Spielberg, i. Tommy Lee
Jones, Will Smith.

MIGNON - 16.00 -
22.00 »Taboo di una mog-
lie perversa«, porn., pre-
povedan mladini pod 18.
letom.

CAPITOL - 17.15,
19.40, 22.10 »Face Off -
Due facce di un assassino«,
i. John Travolta, Nicholas
Cage.

ALCIONE - 18.00,
20.00, 22.00 »Le bonheur
est dans le pre«, r. Etienne
Chatiliez, v. francosčini.

PRIREDTVE

KNJIZNICA P. TO-
MAZIC IN TOVARISI,
KROZEK OB PECINI,
SKUPINA 85, KROZEK
ISTRIA: Livio Isaak Siro-
vich - srečanje z avtorjem
knjig »Cime irredente - Un
tempestoso caso storico al-
pinistico« in »Cari, non
scrivetemi tutto - Gli Isaak:
una famiglia in trappola tra
Hitler e Stalin«. Pred-
stavil bo Paolo Rumiz. V
petek, 7. novembra, v 20.
uri v Prosvetnem domu na
Opcinah.

FOTOKROZEK TRST
80 vabi na večer diapro-
jevanja »QUEBEC - KA-
NADA - ljudje in narava v
sliki in besedi«. Avtorica
je dr. Damiana Ota. V pe-
tek, 7. novembra, ob 20.30
v Gregorčičevi dvorani, ul.
sv. Franciska 20/II.

KD KRASKI DOM vabi
na martinovanje v družbi
Korošcev pod geslom »Ko-
roška se predstavi«. Pro-
gram bodo oblikovali Tam-
buraški ansambel in kvar-
tet Roz. Prireditve bo v ne-
deljo, 9. t. m., ob 17. uri v
kulturnem domu na Colu.

ZUPNIJA SV. JERNEJA
na Opcinah vabi na ogled
fotografske razstave Iva So-
sica »Praznovanje 375-let-
nice zupnije sv. Jerneja na
Opcinah«. Razstavo si
lahko ogledate vsak dan
od 10. do 12. ure in od 17.
do 19. ure do 9. novembra,
ko bo na željo mnogih zu-
pljanov, ob 17. uri, v zu-
pnijski cerkvi ponovitev
recitala prof. Lucke Susic
»375 let pod openskim far-
nim zvonom«. Sodelujejo
mladi recitatorji, CPZ sv.
Jernej z Opcin, CPZ sv.
Florijan od Banov in MPZ
Visava iz Ferlugov. Recital
oblikujejo tudi domači pri-
trkovalci in pihalni kvintet
godbenega društva Prosek.
Vabljeni!

IZLETI

50-LETNIKI ZGO-
NISKE OBCINE organizi-
rajo 23. novembra avtobu-
sni izlet, s kosilom, v Be-
necijo. Za vse informacije
in prijave se cimprej javite
na tel. st. 229126 (Boris
Grilanc) in 220322 (Sonja
Bandi).

TRŽAŠKA KNJIGARNA

sodeluje KRUT

Vabi na predstavitev nove knjige

BORISA PANGERCA

ČRNO ZLATO

Založnik REVIIJA »FONTANA«

Srečanje z avtorjem in njegovo novo pesniško zbirko bo
danes, 5. novembra 1997 ob 18. uri,
v prostorih Tržaske knjigarnice, ul. sv. Franciska v Trstu.

ČRNO ZLATO bo predstavil Ace Mermolja. Za pevsko
poslastico bo poskrbel ženski kvartet MUSICA NOSTER
AMOR, ki ga vodi Tamara Stanese. *Vljudno vabljeni!*

50-LETNIKI DOLINSKE
OBCINE organizirajo 30.
novembra avtobusni izlet s
kosilom. Za informacije in
prijave se cimprej javite na
tel. st. 231954, 228302 ali
810778.

ŠOLSKE VESTI

URAD SINDIKATA
SLOVENSKE SOLE, Ul.
Carducci 8, posluje vsak
torek in četrtek, ob 16. do
17.30.

OBVESTILA

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV iz Tr-
sta vabi pevce na vaje za
hvaleznico, ki bo v ne-
deljo, 16. t. m., ob 16. uri v
stolnici Sv. Justa. Vaje bo-
do danes, 5. t. m., ob 20.
uri v Finzgarjevem domu
na Opcinah in v petek, 7. t.
m., ob 20. uri v sentjakob-
skem društvu v ul. Concor-
dia v Trstu.

OTROSKI PEVSKI
ZBOR VESNA sporoča, da
se pevske vaje vrsijo ob
sredah, ob 16. uri, v osnov-
ni soli Alberta Sirkar v
Križu.

SRENJSKI ODBOR iz
Boršta in Zabrežja vabi
vse člane na sestanek, ki
bo danes, 5. novembra, ob
20.30, v Srenjski hiši v
Borštu.

KRUT prireja indivi-
dualne in skupinske vaje
proti bolečinam v hrbtenici,
osteoporozo in vaje za
sprostitve. Dejavnost na-
menjena članstvu se bo
odvijala pod strokovnim
vodstvom. Informacije na
sedežu krožka od danes, 5.
novembra, dalje v uradnih
urah, tel. 360072.

SKD VIGRED obvešča,
da bo jutri, 6. novembra,
ob 19. uri, v društvenih
prostorih v Sempolaju, pr-
vo srečanje za izdelavo na-
rodnih nos. Pridružite se
nam. Tiste pa, ki jih za-
nimal tečaj sivanja z
Adriano Regent, se lahko
prijavijo isti dan od 19. ure
dalje.

KD F. PRESEREN iz
Boljunca obvešča, da je
predavanje Milana Pahorja
»Jadranska banka - nastan-
ek in razvoj slovenskega
bancništva v Trstu« od-
padlo zaradi slabega vre-
mena. Predavanje bo jutri,
6. novembra, ob 20.30 v
društveni dvorani obcinske-
ga gledališča F. Preseren v
Boljuncu.

SK BRDINA organizira
sejem rabljene smučarske
opreme, ki bo od 6. do 9.
novembra v domu Brdina
na Opcinah. Urnik: jutri, 6.
11. od 18. do 20. ure zbi-
ranje; 7. 11. od 18. do 21.
ure; 8. 11. od 18. do 21. in
9. 11. od 10. do 12. in od
15. do 20.

KNJIZNICA P. TO-
MAZIC IN TOVARISI,
KROZEK OB PECINI,
SKUPINA 85, KROZEK
ISTRIA: Livio Isaak Siro-
vich - srečanje z avtorjem
knjig »Cime irredente - Un
tempestoso caso storico al-
pinistico« in »Cari, non
scrivetemi tutto - Gli Isaak:
una famiglia in trappola tra
Hitler e Stalin«. Pred-
stavil bo Paolo Rumiz. V
petek, 7. novembra, v 20.
uri v Prosvetnem domu na
Opcinah.

SK BRDINA sporoča, da
se pričnejo smučarski
tečaji na plastični stezi v
Nabrežini v petek, 7. 11.,

Danes, 5. novembra,
nas tatko

Dario Tence

50 let slavi.
Kar si zeli, naj se mu
izpolni, to so želje nje-
govih hčerk tri!

Karin, Vihra in

Ninocka

Pridružujejo se se

žena Dunja,

Vanda, Milan,

William in Guido.

ob 18. uri. Zbirališče je pri
plastični stezi najkasneje
do 17.45.

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB vabi v soboto, 8.
novembra, na VESELO
MARTINOVANJE, ki bo v
župnijski dvorani na Pro-
seku (ob cerkvi). Na pro-
gramu bo družabno
srečanje z igrami, glasbo,
kuhanjem klobas itd. Zace-
tek ob 18.30. Vabljeni vsi
mladi!

SD BREG - otroška telo-
vadb. Pod vodstvom Ti-
neta Kraševca bo otroška
telovadba ob sobotah v
obcinski telovadnici v Do-
lini od 9. do 12. ure. Po-
razdeljena bo v tri starost-
ne skupine: otroški vrtec,
1. in 2. razred ter 3., 4. in
5. razred OS. Interesenti
naj se javijo direktno v te-
lovadnici v soboto, 8. no-
vembra ali naj telefonirajo
na st. 631300 (Divna).

STRANKA KOMUNI-
STICNE PRENOVE -
Krozek 1. maj prireja ob
80. obletnici oktobrske re-
volucije večer z diaprozivi
o Vietnamu Katje Kjuder.
Posegel bo tudi Paolo Se-
ma. Večer se bo odvijal v
soboto, 8. t. m., ob 20. uri
v ljudskem domu v Pod-
lonjerju.

SKD IGO GRUDEN in
SD SOKOL prirejata v po-
nedeljek, 10. novembra
1997, MARTINOVANJE.
Družabnost se bo pričela
ob 19. uri na Radovičevi
domaciji v Nabrežini. So-
deloval bo MePZ Igo Gru-
den. Vabljeni člani in
prijatelji!

SKD FRANCE PRESE-
REN iz Boljunca pripravlja
tečaj sivanja domače -
brske zenske noše. Zainte-
resirane domačinke vabi-
mo na prvo srečanje v po-
nedeljek, 10. novembra, ob
21. uri v društvenih pro-
storih gledališča France
Preseren.

KD ROVTE-KOLONKO-
VEC priredi običajno mar-
tinovanje v torek, 11. no-
vembra, v društvenih pro-
storih na ul. Monte Sernio
27, z večerjo, družabnostjo
in se kaj. Zacetek v 19. uri.

SKLAD MITJA CUK
prireja tečaj avtogenega
trenaža, ki se prične 12.
novembra v mestnem sre-
discu. Vse informacije in
navodila za vpis dobite v
uradih Sklada v Narodni
ul. 126 na Opcinah, tel.
040/212289, v dopoldan-
skem času.

FOTOKROZEK TRST
80 vabi člane in prijatelje,
da se udeležijo natečaja, ki
ga razpisuje »Cultura Vi-
va« in druge ustanove na
prosto temo: Tržaske slike
(Immagini di Trieste), Sk-
rivnosti Trsta (I Segreti di
Trieste), in na obvezno te-
mo: Nebo (Il Cielo). Rok
zapade 15. novembra.

Udeležba je brezplačna.
Pravilniki so na razpolago
v Tržaski knjigarni.

GLASBENA MATICA
TRST vpisuje abonmaje za
koncertno sezono 1997/98
vsak dan razen sobote na
GM, ul. Manna 29. Infor-
macije od 10. do 12. ure na
tel. 418605.

SKD VIGRED IN VZPI-
ANPI pripravljata ob pri-
liki 50. obletnice postavit-
ve spomenika v Sempolaju
razstavo slik, izkaznic,
clankov in raznih doku-
mentov za casa fasizma in
osvoboditve. Zato naproša-
ta vse vasčane, ki bi imeli
shranjen ta material, da ga
posodijo in izročijo odbor-
nikom društva.

SLOVENSKI KLUB skli-
cuje redni občni zbor v to-
rek, 25. novembra, ob 20.
uri v prvem in ob 20.30 v
drugem sklicanju v Gre-
gorčičevi dvorani. Na
dnevnom redu poročila,
razprava, volitve odbora in
razno. Vabljeni vsi, ki bi
želeli z drobnim doprino-
som odpreti nove možno-
sti za dialog ob aktualnih
vprašanjih.

40-LETNIKI s Krasa in
mesta združite se! Slavna,
nepozabna večerja z glasbo
bo v soboto, 29. novembra
1997, s pricetkom ob
20.30. Restavracijo bomo
izbrali in rezervirali na
podlagi prijav, zato se je
množično udeležiti in ob-
vestite o tem tudi tiste 40-
letnike, ki bodo spregleda-
li to obvestilo. Za podrob-
nejše informacije in vpiso-
vanja lahko telefonirate na
sledede številke vsak dan
od 19. do 20. ure: Karlo
(214590), Renzo (327019),
Pavel (201291), Elder
(200950), Aldo
(0481/78366) in Mariza
(228604).

SLOVENSKO DOBRO-
DELNO DRUŠTVO v Trstu
razpisuje svoje enajsto Stu-
dijsko stipendijo iz sklada
»Mihael Flajban«. Stipen-
dija bo znašala 3.000.000
lir za prvi letnik in
2.500.000 lir za vsako na-
daljno leto redne študijske
dobe, v kolikor bo dobit-
nik zadostil pogojem pra-
vilnika. Stipendija je na-
menjena slovenskim za-
mejskim visokošolcem, ki
se bodo vpisali na univer-
zo v akademskem letu
1997-98. Podrobnejša poja-
snila dobite na sedežu Slo-
venskega dobrodelnega
društva v Trstu, ulica Maz-
zini 46/I, tel. 631203, ob
četrtkih od 16. do 18. ure.
Rok zapade 30. novembra
1997.

SD MLADINA - smučar-
ski odsek - organizira 6-
dnevno društveno zimo-
vanje v smučarskem cen-
tru Folgarida-Marilleva od
20. 12. do 26. 12. Poleg za-
bave bo poskrbljeno za
smučarske tečaje in na-
daljevanje smučarskih tre-
ningov. Zimovanje je pri-
merno za družine z mož-
nostjo cele vrste kombina-
cij glede hotelskih uslug.
Hotel se nahaja v nepo-
sredni blizini smučišča Fol-
garide. Na razpolago je se
nekaj prostih mest. Za
informacije pokličite v
najkrajšem času na tel.
213518, 220718 ali
212533.

SLOVENSKI DIJASKI
DOM »Srečko Kosovel«
obvešča, da je v teku vpi-
sovanje za zimovanje, ki
bo potekalo od 27. 12. 97
do 3. 1. 98 v KRANJSKI
GORI. Zimovanja, na kate-
rem bo tudi organiziran
tečaj smučanja za zacet-
nike in najmlajše, se lahko
udeležijo otroci od 6. do
18. leta starosti. Morebitne
informacije dobite v upra-
vi dijaškega doma, ul. Gin-
nastica 72; tel. 573141 ali
573142.

SKLAD MITJA CUK ob-
vešča, da je vsak torek, pe-
tek in soboto na razpolago
svetovalnica za vzgojo in
razvoj. Informacije od po-
nedeljka do petka na st.
212289 v dopoldanskem
casu.

SK BRDINA tudi letos
organizira zimovanje na
mariborskem Pohorju. Po-
nudba je zelo ugodna.
Informacije in prijave so
na sedežu kluba ob pone-
deljkih od 20. do 21. ure.

MALI OGLASI
tel. 040-7796333

UGODNO PRODRAM
stedišnik (spargert) iz
nerjavečega jekla za vzi-
danje. Možnost ogrevanja
vode. Tel. v večernih urah
na st. 200173.

ZAGAM drva na terenu.
Tel. 228547.

STIRILETNI DECEK
isce baby sitter, z lastnim
avtom, ob ponedeljkih in
sredah popoldne. Tel.
360274.

PRODAMO v zgoniski
industrijsko-obrtni coni
720 kv. m. veliko industrij-
sko poslopje, v normi z
vsemi zakonskimi predpi-
si, s 5000 kv. m. zemljišča.
Tel. 0481/630200.

ISCEME PROSTORE za
urad v najem ali nakup v
blizini centra Opcin, od 70
do 150 kv. m. Tel. na st.
040/201332 od 9. do 12. in
od 14. do 17. ure.

PRODAM dobro upelja-
no kemično čistilnico v
blizini centra z napravami
po predpisih E. S. Tel.
414688 - od 8. do 14. ure.

ZASKRBLJENI OTROK
isce psičko pekinske pa-
sme, katera se je izgubila
16. oktobra pri prosekški
postaji. Kdor ima informac-
ije naj telefonira na
040/251127. Velika nagra-
da!

PRODAM MERCEDES
190 E 1800, letnik '92, bele
barve, tel. 225369 v večer-
nih urah.

V DOLINSKI OBCINI
prodamo particelo, 1.600
kv. m., ugodna lega za olj-
ni nasad ali vinograd. Tel.
228347 od 14. do 17. ure.

KRASKI OVČAR, sa-
micka, stara 3 mesece z ro-
dovnikom prodam. Tel.
00386/6567124.

PRITLICNI PROSTOR
primeren za urad oddam v
najem na Opcinah. Tel.
2296044.

NISSAN King Cab, let-
nik '94, v odličnem stanju.
Telefonirati v delovnih
urah na st. 227034.

MATEMATIKA IN FI-
ZIKA brez problemov.
Univerzitetni študent nudi
lekcije po zmernih cenah
za dijake visjih srednjih
sol. Prva ura brezplačna.
Tel. 396246.

GOSPA isce delo kot
hišna pomočnica-varuska
v miljski ali dolinski obci-
ni. Tel. ob uri obedov na
st. 00386-66-272467.

OJACEVALEC CREST
mod. LA 1201 v odličnem
stanju prodam po ugodni
ceni. Tel. 417937 v večer-
nih urah.

PRODAM Ford Sierra,
2000 SW, letnik '88, po iz-
redno ugodni ceni. Tel.
040/2176855 ob večernih
urah.

MILIC v Zagradcu je
odprl kmečki turizem. Za-
prto ob torkih. Tel.
229383.

OSMICO je v Nabreži-
ni, st. 8, odprl Usaj.

OSMICO je odprl
Drežce Ferfolja v Doberdo-
bu. Poleg vina nudi tudi
domac prigrizek.

OSMICO je odprl v Do-
lini Mario Zerjal.

OSMICO so odprli »pri
Coljetevih« v Samatorci
st. 20.

OSMICO je v Ric-
manjih odprl Jadran.

OSMICO ima v Zgo-
niku Miro Zigon.

Sporocamo, da je po-
greb dragega

Nika Škamperleta

danes, 5. t. m., ob 10.20
iz mrtvašnice v ul. Costa-
lunga.

SVOJCI

Trst, 5. novembra 1997

Klanjamo se spomi-
nu svojega dolgoletne-
ga predsednika Nika
Škamperleta.

KD Slavko Škamperle

GRADIŠČE OB SOČI / DO 30. NOVBEMBRA

Obširna razstava Spazzapanovih del

V želji po ovrednotenju umetnika in tudi galerije

V sedesetih in sedemdesetih letih so v Gradiscu ob Soči prirejali veliko zelo odmevnih likovnih razstav. Vsaj enkrat na leto so razstavni prostor v občinski palači Torriani napolnili s slikami znanih slikarjev, obisk je bil več kot zadovoljiv. Leta 1970 so tam priredili razstavo del, tedaj že pokojnega slovenskega slikarja Lojzeta Spazzapana, ki se je rodil prav v Gradiscu.

Spazzapanovo ime je bilo na Goriskem zelo znano, vendar pa dolgo časa zamolčano. Bil je Slovenec, dasi rojen v Gradiscu (tam je bil njegov oče zaposlen kot paznik v kaznilnici, mlađi Lojze je skupno z otroci drugih slovenskih paznikov v Gradiscu obiskoval nalasc zanje odprto slovensko osnovno šolo), po prvi vojni je najprej poučeval na slovenski realki v Idriji, potem pa sodeloval tudi v goriskem Klubu mladih in ilustriral slovenske koledarje Goriske matice ter izdelal naslovnice za Bevkova in Feiglva dela. Tudi zaradi te svoje slovenske pripadnosti, pa čeprav je seveda sodeloval tudi na vseh drugih javnih področjih, so ga v Gorici pričeli bojkotirati. V Gorici je, kot mi je pripovedoval njegov prijatelj Veno Pilon, živel zelo skromno, bohemiansko. Odsel je iz Gorice v Turin in se šele tam uveljavil. V Gorici nekateri žal niso pozabili na njegovo slovenstvo in so leta 1970 z naspro-

tovanjem sprejeli razstavo njegovih del v Gradiscu. Takrat je izšel tudi zajeten katalog, ki nam je razkril vso veličino tega umetnika, na katerega smo lahko upravičeno ponosni.

Na takratni pregledni razstavi smo videli predvsem tista njegova dela, ki jih je hranil odvetnik Eugenio Gilletti, Spazzapanov prijatelj in castilec ter očitno tudi mecen. Kmalu zatem je Gilletti veliko Spazzapanovih del prepustil goriskim hranilnici (Cassa di Risparmio di Gorizia). Ta je podprla ureditev

stalne Spazzapanove razstave prav v Gradiscu ob Soči. Galerija v mestni palači je bila poimenovana po njem, na njegovi rojstni hiši so postavili spominsko ploščo. V enem delu stavbe so uredili stalno galerijo Spazzapanovih del, v drugem so obcasno prirejali razstave drugih likovnikov.

V galeriji je v zadnjih letih prišlo do nekakšnega zastoj. Niso uspeli pobude za vzpostavitev tesnega sodelovanja med pokrajinskim muzejem v Gorici in tamkajšno galerijo oziroma pokrajinsko upravo in občino. Sedanja razstava je

danja razstava Spazzapanovih del, na kateri je v kar dveh nadstropjih razstavljenih skoro sto del tega izrednega slikarja (tu sta tudi dva zelo znana portreta: Spazzapanov Vena Pilon in Pilonov Luisa Spazzapana, nakar Pilonov in Brunnerjev kip, ki ju je naredil Spazzapan, kot tudi njegove platnice nekaterih slovenskih knjig, itd), hoče ponovno ovrednotiti ne le slikarja marveč tudi galerijo, ki nosi njegovo ime. Očitno je to rezultat vrnitve v Gorico profesorice Marie Masau Dan, doma iz Gradisca, ki je svojčas vodila Spazzapanovo galerijo, kasneje je bila ravnateljica goriskih muzejev, sedaj pa vodi muzej Revoltella v Trstu. Čeprav dela v Trstu, se je na Gorisko delovno vrnila in prevzela odborništvo za kulturo v pokrajinski upravi.

Sedanja razstava je sad sodelovanja med krajevnimi ustanovami, muzeji in gorisko hranilnico. Spazzapanove slike, njena last, niso shranjene le v Gradiscu. Nekateri so obicajno razstavljeni na glavnem sedezu banke v Gorici.

Razstava v Gradiscu bo odprta do 30. novembra, vsak dan (razen ponedeljka) od 10. do 13. in od 15. do 20. ure. Ob torkih in sredah je odprta le v popoldanskem casu. Na voljo je tudi majhen katalog, lahko se dobi se nekaj izvodov pred leti tiskanih katalogov.

Marko Waltritsch

IZŠLA DVOJNA ŠTEVILKA REVIJE

Zamudnik Galeb le priletel med zveste bralce

V letošnji, se pravi 44. letnik, je Galeb vstopil kasneje, vendar kar z dvojno, zajetnejšo številko. Krivdo za zamudo nosijo težave, s katerimi se je morala revija spopasti, da je sploh lahko izšla. Kot je Galebu na pot zapisala urednica Majda Zeleznik, revija se nikoli doslej ni imela tako dolge in težavne poti kot tokrat. Gradivo je bilo skrbno in za časa pripravljeno, vendar pa ni bilo denarja, da bi Galeb ob začetku solskega leta izšel, kot je že ustaljeni običaj. V težkih trenutkih so reviji stali ob strani prav mladi naročniki in bralci, zato si sedaj uredništvo obeta, da bi ga z veseljem bralo čimveč najmlajših, ki bi se na revijo tudi naročili.

Galeb namreč nujno rabi sredstva: kot je zapisala urednica, se je revija po 43. letih rednega izhajanja znašla v težavah, ki so posledica večletnih zamud pri izplačevanju držav-

nih prispevkov. V tem trenutku revija ob navezanosti mladih bralcev potrebuje tudi vso moralno pomoč učiteljev in staršev. Zato uredništvo upa, da bi Galeb postal didaktični pripomoček v soli, v družinskem krogu pa prijetno branje. Kot poudarja uredništvo revije, je izdajo tokratne, dvojne številke omogočila tiskarna Graphart.

Dvojni Galeb pa je drugače primerno jesensko pisan z bogato vsebino kot sicer, tako porazdeljeno, da najde kaj primerne zase tako predšolski otrok kot tudi petosolček. V to številko je seveda prišel tako začetek solskega leta kot tudi trgatve, mesto pa so našle tudi ustajene rubrike, med temi priljubljen ugank, resitve nanje je treba poslati uredništvu do 12. novembra (isti rok velja za ostale dopise in tudi risbe). Izmed tokratnih ilustracij smo izbrali prispevek Magde Tavcar k spisu-uganki Berte Golob Palcek bralcev.

Z jesenjo nova številka Mladike

Po dolgem in sončnem poletju imamo spet pred seboj novo številko Mladike. Barvna fotografija na platnici spominja na dogodek, ki je povezan z uganko. Gre za poletno srečanje planincev na gori, kjer so poleti odkrili spominsko ploščo »Kristusu Odrseniku in Brezmadežni«. Za katero goro gre, bodo povedali ugankarji do naslednje številke.

Uvodnik na notranjih straneh govori o težavah zamejskih kulturnih ustanov, ki imajo sicer odobrene denarne prispevke za delovanje, le da prispevkov ni in ni od nikoder. Mimogrede se uvodnicar obregne tudi ob zagovornike neavtentične multikulturalnosti, ki po njegovem mnenju je samo novo ime za »fratelanco« in internacionalizem žalostnega spomina prvih povojnih let.

Na drugi strani Mladike nam avtor članka s pomenljivim naslovom »Pot na konec sveta« opisuje obisk slovenske vasi v Beniciji in srečanje z zadnjim slovenskim prebivalcem v kraju, kjer so pred 30 leti se vsi govorili slovensko narečje.

Vsebinska celotne osme številke je ziva in pestra. Zora Tavcar predstavlja v rubriki Slovenci za danes zdomsko slikarko Alekso Ivanc Oliveri. Studijskih dnevoov Drage se uredništvo spomni z zapisom, ki ga

je povzelo iz Delove rubrike Pisma bralcev. Tozi namrec, kako so ostrednji uradni slovenski mediji obsli Drago ali pa jo zabeležili samo z obstranskimi dogodki. Zdomski pisatelj Zorko Simcica, ki je nekaj let zivi spet v domovini, se v dolgem članku spominja prvih povojnih let na tržaskem radiu, ko je s prof. Peterlinom in drugimi kulturniki - begunci ozivljaj slovensko kulturno delo na Primorskem. Živi in aktualni so zapisi »Pod crto« in »ideoloških nabojev« slovenske zavese. Marija Rus objavlja občuteno jesensko pesem Krizanteme. Bruna Pertot pa nas poučuje, kako pripraviti »rönglöjevo« marmelado.

V sredini je kot vedno speta mladinska priloga RAST, ki bi terjala posebno obravnavo, saj je to prava mladinska ravja v reviji.

Sledijo se članek Tomaza Simcica Ob 50-letnici dogodkov v Laniscu, intervju Neve Zaget z argentinskim pevcem slovenskega rodu Luko Debevcem, zapis Martina Jevnikarja ob smrti pisatelja Milana Lipovca in se cela vrsta drugih krajsih in daljših zapisov v rubriki Antena. Na zadnjih straneh so se rubrika zamejska in zdomska literatura, ki jo piše prof. Martin Jevnikar, Ocene, Cuk na Obelisku in druga krajsa sporočila.

PIVKA / PREDSTAVITEV NOVE KASETE IN CD-PLOŠČE

»Dekle« kvinteta Sonček

Kvintet Sonček iz Pivke, ki prepeva že pet let, je te dni izdal že četrto kaseto in zgoščenko z naslovom Moje dekle z uspešnicami Rudija Barorferja.

»A kaj, ko dekle moje, zdaj se mimo, sladko spi, v sanjah zlatih me poljublja, v svoj objem si me zeli. A jaz prišel bom k njej, zavriskal bom, zapel na glas, naj zvedo, da prišel sem, spet k ljubici v vas«. To je refren pesmi Moje dekle, ki je posneta skupaj s še petnajstimi pesmimi na besedilo Rudija Barorferja na najnovejši kaseti in CD-ju z istoimenskim naslovom, prepevajo pa jih člani pivškega kvinteta Sonček (na sliki z avtorjem besedil in producentom Tomazem Tozonom, foto Olga Knez).

Kot povsod po Sloveniji, je tudi na Pivskem zborovsko petje priljubljeno in zelo razširjeno. Kvintet Sonček, ki ga sestavljajo Matej Penko, umeniški vodja in profesor glasbe na Glasbeni šoli v Postojni, Miran Zitko, Primož Dekleva, Peter Tomšič in Evgen Vodopivec, je nastal z željo po ohranitvi prvinskosti domače narodne pesmi. Leta 1994 in 1995 so izdali svoji kaseti in CD-plošči Cez tri travnike in Večerni zvon. V sodelovanju spriznanim slovenskim organistom Tonetom Potočnikom so v dvorani glasbene sole v Po-

stojni izvedli božicni koncert, ki ga je posnel na kaseto postojnski Radio 94. Jamstvo za odlične posnetke na novi kaseti in CD-ju je tudi ime producenta Tomaza Tozona, fotografijo na naslovnici pa je prispeval avtor Igor Drandic.

Rudi Barorfer je pa prav gotovo eden izmed tistih slovenskih avtorjev glasbe in besedila, ki je vnesel v našo ljudsko ustvarjalnost po eni strani veliko izvornih glasbenih motivov, po drugi pa se je

tako lepo naslonil na ljudsko melodiko, da je marsikatera njegova skladba takoj po nastanku ponarodela in nam bo še dolgo prijetno odzvanjala v usesih. Zato ni čudno, da so po njegovih pesmih segali številni pevci, med njimi tudi pevci kvinteta Sonček, ki z ustvarjalcem sodelujejo že od vsega začetka. Za pravo bardorfersko spremljavo pa je tokrat poskrbel instrumentalni trio, ki ga sestavljajo Janez Gorsic, Igor Podpečan in Renato Verlic.

Sončki prepevajo po številnih odrih po Sloveniji, poseben izziv pa jim je pomenilo lanske leto gostovanje pri naših rojakih v Argentini. Vsako leto v domacem kraju pripravijo celovečerni koncert in tradicionalno prireditev Sončkov pomladni pozdrav.

Tudi ob predstavitvi zadnje kasete in zgoščenke pred domacim občinstvom so izvajalcem namenili obilen aplavz številni ljubitelji petja, kar jim pomeni še dodatno spodbudo k njihovem delu.

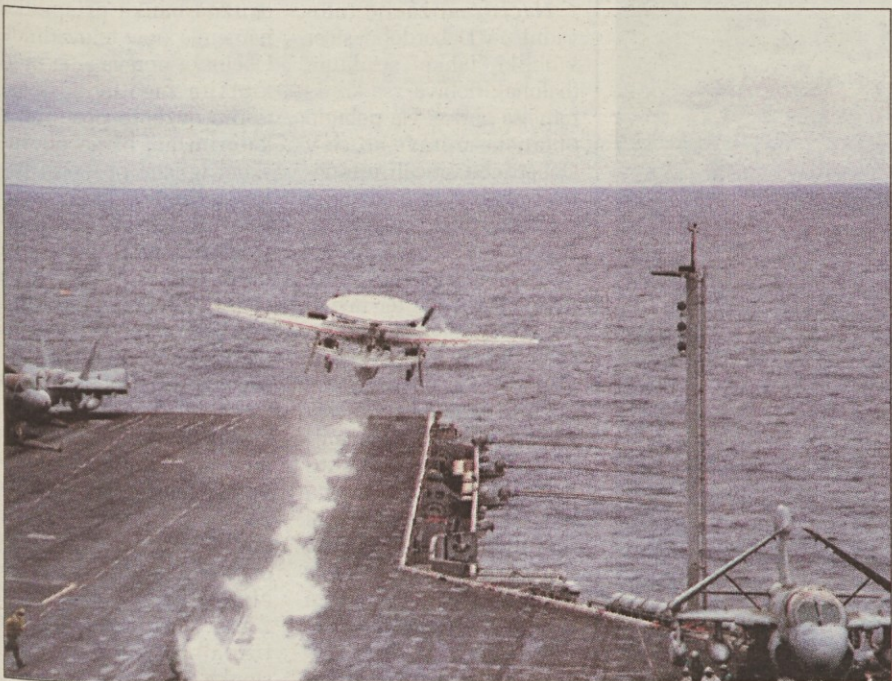
Olga Knez

IRAK-OZN / MEDTEM KO SE NAPETOST NEVARNO STOPNJUJE

Mrzlični diplomatski napor za premostitev težke krize

Danes bo prispela v Bagdad tričlanska diplomatska misija OZN

Radarsko letalo E-2C hawkeye vzleta z ameriške letalonosilke Nimitz (Telefoto AP)

FRANCIJA / STAVKA

Francija se bo znašla na zatožni klopi zaradi blokade cest

Velike težave zaradi cestnih zapor
Vsi od Jospina zahtevajo, naj ukrepa

PARIZ - Tudi včerajšnji nov krog pogajanj sindikatov francoskih avtoprevoznikov in združenj delodajalcev ni prinesel napredka. Tovarnjakarji se naprej stavkajo s 141 zaporami na francoskih prometnicah, sosednje države pa opozarjajo na ogromne izgube svojih gospodarstev. O stavki francoskih avtoprevoznikov bodo danes v Bruslju razpravljali veleposlaniki Evropske unije, ki bodo predvidoma zahtevali sklic izrednega sveta prometnih ministrov.

Francoski premier Lionel Jospin je včeraj obe strani pozval k pozitivni in hitri rešitvi stavke, ki je ohromila Francijo, ter napovedal, da bo vlada sprejela več ukrepov in predlagala nov zakon za to področje. Predsednik Jacques Chirac pa je od vlade zahteval, naj z nujnimi ukrepi zagotovi svobodo gibanja na ohromljenih francoskih cestah.

Z ministrstva za transport v Parizu so pred tem sporočili, da ne nameravajo vzpostaviti koridorjev, ki bi tujim voznikom omogočili prečkati Francijo. Rešitev niso koridorji, ampak resnična usklajitev sociale na evropski ravni. Koridorji, s katerimi sta ob napovedi stavke v petek zagrozila transportni in obrambni minister, Jean-Claude Gaysot in Jean-Pierre Chevenement, so tehnično skoraj neizvedljivi, hkrati pa bi se zdeli izzivanje

stavkajočih tovornjakarjev. Koridorje bi moralo nadzorovati zelo veliko policistov, stavkajoči pa bi jih se vedno lahko blokirali, pojasnjujejo v Parizu.

Nemški avtomobilski tovarni Opel iz Bochuma medtem grozi prekinitev proizvodnje, če se bo stavka francoskih tovornjakarjev nadaljevala do petka. Predstavniki tovarne Opla, podružnice ameriškega giganta General Motors, v Bochumu na zahodu Nemčije, ki je močno odvisna od francoskih dobaviteljev Michelina in Valea, je povedal, da imajo dovolj zalog le do četrtega zvečer. Zdaj poskušajo najti druge možnosti prevoza nepogrešljivih delov.

Stavka francoskih tovornjakarjev je prizadela tudi 10.000 podjetij na Nizozemskem. Nizozemska podjetja - večina ima največ pet tovornjakov - z vsakim dnevom utrpijo za 1000 florintov (870 tisoč lir) skode na tovornjak. Sindikat KNV, ki združuje sto največjih nizozemskih avtoprevoznikov, je zato predlagal oblikovanje posebnega nizozemskega sklada.

Tudi v Veliki Britaniji so besni, tako da je premier Blair francoskega kolega Jospina pozval, naj čimprej reši nevzdržni položaj. Britanska podjetja so že začela prevazati blago iz Španije z ladjami, ker so francoske ceste zaradi zapor neprevozne za tovornjake.

onemogocili delovanje nadzornih skupin Unscoma in kot rečeno, se stopnjevali protiameriško gonjo. Več kot 50 tisoč Irčanov se je včeraj v Bagdadu udeležilo »protiameriškega koncerta«, v teku pa naj bi bile tudi vojaške priprave. Ob tem rozljanju z besedami in orožjem pa je treba navesti, da prihajajo z iraške strani tudi bolj strpne poteze, ki dokazujejo, da država ni zaloputnila vrat dialogu z Združenimi narodi. Se več, Sadamov režim je pet let po koncu zalivske vojne sprožil sedanjo pobudo, da bi izsilil omilitve gospodarskega embarga.

Predsinočna neformalna seja Varnostnega sveta OZN je res obsodila iraško zadržanje do ameriških članov misije Unscoma, prav tako je obsodila iraške groznje, da bo njihova protiletalska obramba sestrelila ameriška vohunska letala U-2, ki v imenu OZN preletavajo iraški zračni prostor, a ni pooblastila morebitnih vojskih sankcij. ZDA so kot kaže osamljene, ker jih v VS načelno podpira le Velika Britanija, Francija, Rusija in Kitajska pa odločno nasprotujejo vojskemu posegu. Prav zato so ZDA dale vedeti, da so pripravljene tudi same kaznovati Irak, če bo Sadamov režim vztrajal pri izgonu ameriških strokovnjakov.

Položaj bo verjetno bolj jasen v prihodnjih dneh. Do ponedeljka, ko se bo v New York vrnila tričlanska misija OZN, pa ne moremo pričakovati bistvenih premikov.

Giuliani naj bi skoraj gotovo zmagal

NEW YORK - V ZDA so včeraj volili dva guvernerja (New Jersey in Virginia), enega poslanca in 233 zupanov. Med temi je nedvomno najzanimivejši dvoboj med d o s e d a n j i m newyorskim republikanskim zupanom Rudolphom Giulianijem in demokratsko protikandidatko Ruth Messinger. Izid je skoraj gotov, saj celo v demokratskem taboru priznavajo, da bi lahko le čudež omogočil zmago Messingerjevi. Giulianiju je med svojim mandatom uspelo znižati število umorov in omejiti kriminal, tako da ga bodo meščani skoraj gotovo ponovno podprli.

Ob teh volitvah pa so včeraj v ZDA volili tudi okrožne sodnike (District Attorney), obenem je bila cela kopica najrazličnejših referendumov (43), ki so zgovoren dokaz, da v Ameriki ljudje isčejo nove oblike reševanja perečih problemov mimo uradne politike.

Nove težave na Miru

KOROLJOV - Vesoljci na orbitalni znanstveni postaji Mir imajo novo težavo. Ko sta se v ponedeljek ruska vesoljca po sicer uspešnem vesoljskem sprehodu vrnila v postajo, zunanje lopute nista tesno zaprla.

To ne ogroža življenj treh vesoljcev v Miru. Kozmonavta Anatolij Solovjov in Pavel Vinogradov naj bi po vrnitvi v prehodno komoro nikakor ne mogla za seboj tesno zapreti lopute. Tako zdaj Mir kroži okoli Zemlje kar z dvema prostoroma, ki nista tesno zaprta. Prvi je namreč modul Spekter, v katerega se je junija letos zalela tovorna vesoljska ladja Progres M 34.

Francija predlaga Jean-Claudea Tricheta

PARIZ - Francija je guvernerja francoske centralne banke Jean-Clauda Tricheta predlagala za direktorja prihodnje evropske centralne banke, piše v skupnem sporočilu urada francoskega predsednika Jacquesa Chiraca in kabineta premiera Lionela Jospina. Predsednik Chirac je o kandidaturi seznanil luksemburškega premiera in predsedujočega EU Jean-Clauda Junckerja ter ga zaprosil, naj o tem obvesti tudi druge članice EU.

Solana o širjenju Nata

MUENCHEN - Generalni sekretar zveze NATO Javier Solana je zahteval sklic mednarodne konference za zagotovitev mirovnega procesa v BiH. Solana je na simpoziju Franz-Josef-Strauss v Muenchnu povedal, da ima mednarodna skupnost na tleh BiH dolgoročno obveznost tudi po izteku mandata mirovnih sil Sforja leta 1998. Solana je spregovoril tudi o nacrtovani siritvi zveze NATO na Vzhod in po njegovih besedah so tri kandidatke za pridružitve zvezi NATO v prvem krogu - Poljska, Madžarska in Češka - pripravljene prevzeti svoj finančni delež. Predsednika Slovenije in Slovaške, Milan Kucan in Michal Kovac, sta na tradicionalnem strateskem srečanju NATO pozvala, naj po prvem pridružitvenem krogu medse čimprej sprejme tudi njuni državi.

Rusko-kitajska meja ne bo več sporna

MOSKVA - Ruski in kitajski predsednik, Boris Jelcin in Jiang Zemin, bosta v Peking 10. novembra podpisala skupno deklaracijo o priznanju 4300 kilometrov dolge rusko-kitajske meje. Po besedah ruskih diplomatov bo sporen ostal le 50-kilometrski odsek meje. Rusko-kitajska meja je bila desetletja vir napetosti in v 60. letih celo oboroženih spopadov med tedanjima komunističnima veseliloma.

Le polovica Izraelcev bo počastila Rabinov spomin

JERUZALEM - Samo polovica izraelskih Judov name-rava obeležiti drugo obletnico smrti nekdanjega premiera Jicaka Rabina, so ugotovitve javnomnenjske raziskave instituta Telseker, ki jo je objavil izraelski dnevnik Maariv. Po ugotovitvah raziskave bo obletnico obeležilo 37 odstotkov vernih Judov, 56 odstotkov nevernikov ter v povprečju 51 odstotkov celotnega prebivalstva. Spominske slovesnosti ob obletnici smrti Jicaka Rabina, ki je bil umorjen med zborovanjem leve v Tel Avivu 4. novembra 1995, bodo trajale teden dni.

KRETA / KONEC VRHA DRŽAV JUGOVZHODNE EVROPE

Postavili nove temelje balkanskemu medregionalnemu sodelovanju

Laskava ocena grškega premiera Simitisa ne odraža dejanskega stanja

HERAKLION (KRETA) - V letovišču Aghia Pelagia blizu kretskega Herakliona se je včeraj končalo prvo vrhunsko srečanje držav jugovzhodne Evrope. Na sklepnih tiskovnih konferenci je gostitelj, grški premier Kostas Simitis, izjavil, da je bil vrh nadvse uspešen, ker je postavil temelje novega medregionalnega balkanskega sodelovanja, ki bo trajnejše in z novimi vsebinami, tako da bo sodelovanje zagotovilo mir in stabilnost celotni regiji ob njenem gospodarskem razvoju.

Laskava Simitisova ocena pa kot kaže ne odraža dejanskega stanja, ki je prislo do izraza predvsem na dvostranskih srečanjih ob robu konference. To predvsem velja za dvostranske pogovore med Kostasom Simitisom in njegovim turskim kolegom Mesutom

Yilmazom (na sliki), a tudi za pogovore med jugoslovanskim predsednikom Slobodanom Miloševićem in albanskim premierom Fatosom Nanom.

Prva dva sta le izmenjala svoja stališča o grškoturskem sporu. Vsekakor je Simitis ocenil srečanje kot »koristno«, Yilmaz pa kot »uspešno in odprto«, spora pa sogovornika nista premostila, ker vsak vztraja pri svojih stališčih. Ze samo dejstvo, da bosta državi spostovali duh madridskega sporazuma, ki predvideva pogajanja na podlagi mednarodnega prava in zavrača uporabo sile, pa je spodbudno. Prav tako spodbudno je tudi srečanje Milošević-Nano, ki pa prav tako ni preseglo glavnega spornega vprašanja, ker Milošević vztraja, da je Kosovo notranje vprašanje Srbije.

DIJAŠKI DOM / OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA

Kvalitetna ponudba krepi vlogo doma

Število gojencev raste, v programu nove dejavnosti, problem pa so javni prispevki

Člani združenja Dijaski dom so se zbrali na rednem obnem zboru, kjer so ocenili dejavnost, odobrili finančni obračun in proračun za naslednje finančno leto. Na zasedanju so tudi s posebnim zadovoljstvom ugotovili vračunost ustanove v goriskem prostoru, kot dokazuje stalno naraščanje vpisov, in nakazali nekaj zanimivih nacrto-ov za dodaten razvoj. Semkaj sodijo na primer tudi srečanja namenjena vzgojiteljem, staršem solnikom in vsem, ki so v stiku z otroki: na njih nameravajo obravnavati otroško psihologijo, socializacijo otrok, vlogo medijev, vprašanje večjezičnosti in druge teme vezane na rast in razvoj otrok. Po drugi strani pa so opozorili tudi na težave, ki so predvsem finančnega značaja: velike zamude pri izplačevanju deželni-ih prispevkov in prispevkov drugih javnih ustanov težko pogojujejo delo-vanje.

Splošno poročilo o delovanju združenja je podala predsednica Aleksandra Devetak, ki se je uvodoma spomnila pred kratkim preminulega senatorja Bratine in njegovega doprinosa novih idej in daljnovidnih nacrto-ov. Devetakova je predstavila razvoj dejavnosti v domu, četudi je pripomnila, da je nekatere dosežke prizadevnega dela težko prikazati v številkah. Dijaski dom pomeni namreč veliko več kakor samo streho nad glavo in spremljanje otrok pri sol-skem delu, saj ponuja še veliko dodatnih izobraz-valnih možnosti, ki po-

magajo otrokom pri izo-blikovanju njihove osebnosti. »Prav gotovo je tudi v tem eden od razlogov, da se starši odločajo za našo ustanovo in nam zaupajo svoje otroke«, je naglasila Aleksandra Devetak.

Gojencev je letos 62, kar je bistveno več kakor lani. Prostore so delno preuredili za potrebe dodatnih (dopolnilnih) dejavnosti, ki so pomemben del vzgojnega procesa, vendar so že na robu prostorske stiske. V domu imajo učence, ki obiskujejo osnovno solo in dijake iz nižje srednje so-le. Z napovedano reformo, ki bo uvedla obvezno solanje do 16. leta, se bodo potrebe še povečale: pametno bo pravčasno o

tem razmisliti in ukrepati, je dejala predsednica.

Podrobneje poročilo je na občnem zboru posredovala ravnateljica doma Kristina Knez in nana-zala zanimive podatke o bogati ponudbi dejavnosti, ki gredo od učenja angleščine, do klavirja, sportne dejavnosti, računalništva, in se do tečaja slovenščine za italijansko govorece. Čeprav je časovno opredeljeno na poletni čas, je izrednega pomena Otroško poletno središče, ki je gostilo nad sto otrok iz mesta in okolice, velik odziv je bil tudi za poletno učenje nemščine v Celovcu. Prihodnje poletje naj bi namesto letosnjih šestnajst dijakov peljali v Celovec več skupin otrok.

GORICA / NA POBUDO CAI

Med večeri gorskih filmov tudi srečanje z D. Jelinčičem

Goriška sekcija alpinističnega kluba CAI prireja v novembru niz filmskih večerov in literarnih srečanj »Montifilm 1997«. Prvi bo na sporedu že noč ob 21. uri, ko bodo v predavalnici klasičnega liceja Dante predvajali tri video filme Luca Maspesa, 25-letnega vrhunškega alpinista iz Valtelline. Na posnetkih so prikazani trije vzponi v Patagoniji, v severovzhodni steni Cerro Piergior-gio. Videli bomo video filme z naslovi »Cerro Piergior-gio«, »Gringos Locos« in »Esperando la Cumbre«. Gre za tri smeri, ki jih je alpinist iz Valtelline plezal v navezi Mauriziom Giordanijem. 12. novembra bo predvajanje v Kulturnem domu: vrteli bodo film Maria Brente »Bar-nabo delle montagne« po istoimenskem delu Dina Buz-zattija. Film so leta 1994 predvajali na festivalu v Can-nesu, leto kasneje pa je prejel priznanje Zlati encijan na festivalu gorskega filma v Trentu.

16. novembra bo na liceju Dante predstavitev ita-lijskega prevoda knjige Duska Jelinčica Biseri pod s-negom »Perle sotto la neve«. Zaključno srečanje bo 26. novembra, ko bodo predvajali najboljše video filme 4. natečaja »Alpi Giulie Cinema«.

GLEDALIŠČE / NOVA SEZONA

Poklon mojstru Francescu Macedoniu

Kot je že tradicija, na-rečna komedija vedno pritegne številno občinstvo. To velja tudi za pone-deljkovo prvo predstavo v letošnji sezoni italijan-skega gledališča, ki se je začela v goriskem Kultur-nem domu z gostovanjem gledališča »La Contrada« iz Trsta. Skupina se je predstavila s komedijo v narečju »Quela note in via Crosada - Antonio Freno« Ninija Perna in Francesca Macedonia, ki je tudi režiser predstave.

Tik pred začetkom predstave smo lahko prisostvovali prisrčnemu slavlju, ki so ga organiza-torji sezone priredili v čast goriskemu gledališke-mu mojstru: režiserju in avtorju Francescu Mace-doniu je namreč zupan Gaetano Valenti izročil posebno priznanje go-riskega mesta (na sliki - foto Bumbaca). Pri tem

sta spregovorila še organi-zator sezone Giuseppe Agati in občinski odbor-nik za kulturo Antonio Devetag.

Nato se je razvila pred-stava, nekaka tragikome-dija grajena na krvavem dogodku - uboju straž-nika v Trstu v prvih letih tega stoletja. Občinstvo je nastopajoče in režiserja Macedonia nagradilo z res toplim aplavzom.

Predstavi v Kulturnem domu je prisostvovala tu-di znana italijanska gle-dališka in filmska igralka Lauretta Masiero, osebna prijateljica režiserja Ma-cedonia, kar je dalo več-ru še poseben prizvok.

Ponedeljkova predsta-va je bila izvenabonmaj-ska. Prva predstava v ita-lijskem abonmaju pa bo v torek, 11. novembra, ob 20.30 in sicer delo Vi-ttoria Gassmana »Bugie sincere - I due Kean«.

DOBERDOB / DOGOVOR Z OBČINO

Zadružna banka bo prispevala za telovadnico

Pomoč za obresti na posojilu

Nacrt realizacije telo-vadnice v Doberdobu, sicer v obliki »lahke« strukture (balona), dobiva vse kon-kretnejše oblike. Na pobudo Doberdoba srečali upravi-telji občine in Zadružne kreditne banke, ki so jo za-stopali predsednica Severi-na Peric in nekateri člani upravnega sveta ter ravnatelj Maks Gergolet. Namen sestanka je bil preveriti možnosti, da bi prispevke, ki jih denarni zavod iz ust-varjenega dobička namenja vsako leto krajevni sku-pnosti, čim smotnejše izra-bili, tako da denarja ne bi razprševali na številne drobne prispevke, temveč da bi ga koncentrirali za kako večjo realizacijo.

V razgovoru se je izo-blikovala pobuda, da bi Za-

družna banka prispevke namenila prav telovadnici. Občinska uprava si je pred kratkim zagotovila dese-tletno deželno posojilo, s katerim naj bi na obcin-skem igrišču postavili ba-lon, v katerem bi pridobili telovadnico in prostorno prizorišče za družabne in druge prireditve. Zadružna banka naj bi torej s svojimi prispevki priskocila občini na pomoč pri kritju finančnega bremena za obresti na posojilu.

Zupan Mario Lavrencić nam je v imenu občinske uprave izrazil zadovoljstvo za obljubljeno pomoč banke. S svoje strani bo občina sedaj poskrbela za cīm hitrejši potek sicer zahtevnega nacrtovalnega in nato gradbenega po-stopka.

KINO

GORICA

VITTORIA 1 16.45-18.40-20.30-22.30 »Fuochi d'artificio«. Leonardo Pieraccioni.

VITTORIA 3 17.20-19.45-22.15 »Face off«. John Tra-volta in Nicholas Cage.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »The peacemaker«. N. Kid-man in G. Clooney.

ŠOLSKE VESTI

SDZPI prireja v s. l. 1997/98 naslednje tečaje: informatika, tuji jeziki (hr-vascina in angleščina), upravljanje malih podjetij. Zavod prireja tudi tečaj za so-cialne animatorje (na razpo-lago je samo 15 mest). Obi-skovanje je brezplačno, za tečajnike je predvidena sti-pondija in večtedenska de-lovna praksa. Prijave na se-dežu SDZPI ul. della Croce 3 - tel. 81826, vsak delavnik (razen sobote).

PRIREDITVE

SPD GORICA vabi člane in prijatelje na prvi planinski večer v novi sezoni. Jutri ob 20.30 bodo predvajali diapozitive in posnetke z letošnje sezone. Srečanje bo v preda-valnici knjižnice Damir Fei-gel v Krizni ulici 3.

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV bo v soboto, 15. novembra, ob 19. uri pri-redilo tradicionalno martino-vanje v gostilni Pri Turriju v Standrežu. Prijave samo se danes na sedežu in pri od-bornikih.

MARTINOVANJE SPDG bo 16. novembra v Ajdovšci-ni. Ob zadostnem številu prijav bo avtobusni prevoz (iz Rožne doline) in voden ogled zanimivosti gornje Vi-pavske doline. Prijave na se-dežu danes od 11. do 12. ure in jutri od 19. do 20. ure.

moška oblačila
mauro lanise
ul. Carducci 24
tel. 537561

OBVESTILA

DRUŠTVO KRVODAJAL-CEV IZ DOBERDOBA s pok-roviteljstvom občinske upra-vine in v sodelovanju z društvi priredi v soboto, 15. novem-bra, ob 19. uri 2 km dolg pohod - baklado iz Muč-e-niske ulice do sportnega igrišča, kjer bo zakuska. Izku-picek bodo namenili znani pobudi onkološke bolnišnice v Avianu »Via di Natale«.

ODBOJKARJI VETERANI so vabljani na treninge od-bojke v telovadnici v Stan-drežu vsak ponedeljek ob 21. uri.

KD BRISKI GRIC obvešča, da bo prvo srečanje sprostil-ne telovadbe za odrasle noč ob 20. uri v prostorih na Bukovju. Informacije in prija-ve pri Kristini (tel. 884202).

KD OTON ŽUPANČIĆ prireja vsako sredo srečanja za nizsesolce in srednesolce. Mladi se seznanjajo s sodob-nim plesom in drugimi oblikami družabnega življenja. Podrobnejše infor-macije po tel. 537525.

ZSKD prireja tečaj »Show dance«-a na rap, funky in te-chno glasbo, namenjen mla-dim med 11. in 18. letom sta-rosti. Tečaj je enkrat tedensko v baletni sobi Kulturnega do-ma v Gorici. Vpisovanje in informacije v uradu ZSKD, ul. Malta 2, tel. 531495.

IZLETI

SINDIKAT UPOKOJEN-CEV v Doberdobu priredi 22. novembra enodnevni avtobu-sni izlet v Caorle. Informacije in prijave pri Milii.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MORANDINI, Ul. Crispi 23, tel. 533349
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
CENTRALE, Trg della Re-pubblica 16, tel. 410341

POGREBI

Danes: 10.00, Giovanna Liccari vd. Bagnaro iz bolniš-nice Janeza od Boga v Som-ma Lombardo (VA); 11.00, Vincenzo Carrati na glavnem pokopališču.

NOVICE

Asteroid poimenovan "Isonzo"

Bistra hči planin bo poslej blestela tudi na nebu. Po reki Soci, sicer z italijanskim imenom »Isonzo«, je 20. komisija Mednarodne astronomske zveze skle-nila poimenovati asteroid st. 6501. Gre za majhno astronomsko telo premera kakih 10 km, ki je od Zemlje oddaljeno 200 milijonov kilometrov. Odkri-li so ga člani astronomskega observatorija v Fari 5. decembra 1993, ki so tudi predlagali ime. Čeprav so v Fari odkrili že 130 asteroidov, je po daljšem opazovanju bilo doslej oštevilčenih le 6, »Isonzo« pa je prvi uradno poimenovan.

Slikar B. Rogantini v Novi Gorici

V galeriji Audio video centra v Bevkovi ulici 8 v Novi Gorici bodo danes ob 19. uri odprli razstavo goriskega slikarja Bruna Rogantinja. Razstava go-riskega umetnika, ki pa ima za seboj 15-letno ust-varjalno pot in sodelovanje na raznih skupinskih razstavah in likovnih natečajih, bo na ogled vsak delavnik do 13. novembra med 8. in 20. uro.

Predavanje o krizi sveta

V Državni knjižnici bo danes ob 17. uri predavanje Paola Urizzija na temo Rene Guenon in kriza so-di-nega sveta. Letos poteka 46 let od smrti misle-ca, ki je svaril pred zatonom zahodne civilizacije. Možno je parkiranje na notranjem dvorišču (dostop z Verdijevega korza).

Doberdob: vaje na strelišču

Na vojskem strelišču nad Selcami bodo v tem me-secu orožne vaje danes in nato še v dneh 10. in 11., od 17. do 19. in od 25. do 27. novembra, vedno med 8. in 17. uro. Dostop na strelišče je v tem času prepovedan.

Na sejmu Vite - Poma 97 predstavitev goriški vin na internetu

Na goriskem sejmišču bo od jutri do nedelje vinogradniški in sadjar-ski sejem Vite - Poma '97, ki si je v nekaj letih prislužil mednarodni sloves zaradi bogate in kvalitetne ponudba s področja trsnih sadik. Sejem pomeni obenem tudi izloz-nbo za promocijo kvalitetne vinske proizvodnje Brd in drugih oko-liskih vinorodnih območij.

Prav k mednarodnemu uveljavljanju goriskega vinarstva je usmerjena pobuda Vite na interne-tu, ki jo je uresnicila pokrajinska uprava v sodelovanju z družbo Tmedia internet provider in v do-govoru s Trgovinsko zbornico ter zascitnima konzorcijema in jo bodo predstavili v okviru sejma. Namen pobude ni le ozko komercialen, pojasnjuje podpredsednik Pokra-jine Brancati, ki je povedal, da bodo preko svetovne računalniške mreže publicizirali poleg vin tudi druge turistične, kulturne, zgodovinske in gastronomske zanimivosti Goriske.

ŠOLSTVO / NA POKRAJINI

Racionalizacija šolske mreže tema srečanja med upravitelji

Predsednik Pokrajine Giorgio Bran-dolin in odbornica za šolstvo Rosaria Di Dato sta sklicala srečanje o vprašanju racionalizacije šolske mreže na Goriskem. Srečanja so se udeležili solski skrbnik Ugo Mannini, odborniki za šolstvo občin Gorica, Trzic, Krmin in Starancan ter občinski tajnik iz Ronk.

Govorili so o programih racionaliza-cije v prihodnjem solskem letu tudi v zvezi z osredotočenjem pristojnosti za poslopja višjih srednjih sol v rokah pokrajinske uprave. Predsednik Bran-dolin je pri tem poudaril, naj na bi združevali, preselejevali ali ukinjali sol zaradi ukazov z vrha, temveč uposte-vajoc stanje, možnosti in potrebe v da-nem okolju in razvojne parametre, kot so na primer podatki o nataliteti, na osnovi katerih so možne projekcije za naslednja leta. Z usklajevanjem naj bi valorizirali pred kratkim obnovljena poslopja, skušali pa naj bi cimbolj poe-notiti prevoze, menze in nekatere dru-gre pomožne storitve v korist solske po-pulacije.

Vaš bančni partner
v poslovanju
s Slovenijo
in drugimi državami.

ljubljska banka

Nova ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Milano

Tel.: 02/806 9191

Faks: 02/8646 5358

gospodarstvo in finance

Sreda, 5. novembra 1997

Vse zunanje trgovinske
in bančne storitve.
Finansiranje domačih
in tujih
partnerjev.

ljubljska banka

Nova ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Milano

Tel.: 02/806 9191

Faks: 02/8646 5358

TRENDI / PODATKI ISTAT

Potrjeno rahlo zvišanje inflacije v oktobru (1, 6%)

Porast v veliki meri učinek davka IVA

RIM - Zavod Istat je včeraj potrdil, da je znasala letna inflacijska stopnja v oktobru 1, 6%, kar je za dve desetinki več kot septembra, ko je znasala 1, 4%. V mesečni primerjavi, torej glede na september, so se življenjski stroški povišali za 0, 3%, približno polovico tega porasta pa gre pripisati zvišanju stopenj davka IVA.

Oktobra je inflacija po nekaj mesecih zatijša torej spet nekoliko oživila, vendar le za spoznanje, saj je letno povprečje za prvih deset mesecev se naprej zelo nizko, komaj 1, 8%, kar je v okvirih, ki sta jih določili tako vlada kot Banka Italije. Sicer pa je treba upoštevati tudi dejstvo, da je oktober po tradiciji cenovno toplel mesec, kar pa tokrat ne velja. Brez povišanja stopenj davka IVA bi se

namreč življenjski stroški po Istatovih izračunih v primerjavi s septembrom znižali za 0, 6%, inflacijska stopnja pa bi padla na 1%. Toda Istatovi izvedenci opozarjajo, da gre za zgolj teoretični izračun, ki temelji na predpostavki, da se učinki reforme davka IVA skoncentrirajo na en sam mesec, medtem ko jih bo v resnici čutili se vsaj štiri mesece.

Ce ne upoštevamo učinkov IVA, so se življenjski stroški v primerjavi s septembrom povišali za 0, 1 do 0, 2%, kar pomeni, da je davek učinkoval za 0, 15%. »Teoretično« povišanje zaradi celotnega manevra IVA pa je po Istatovih izračunih rahlo nižje od 0, 8 odstotka, kar je v skladu s predvidevanji vlade in centralne banke.

SLOVENIJA / ZAPOSLOVANJE

Nizka izobrazba med vzroki brezposelnosti

Anketna brezposelnost enaka kot maja lani

LJUBLJANA - V letošnjem drugem četrtletju je bilo v Sloveniji 966.000 aktivnih in 669.000 neaktivnih prebivalcev. Med aktivnimi prebivalci je bilo 898.000 delovno aktivnih in 69.000 brezposelnih oseb. Stopnja anketne brezposelnosti je tako med aprilom in junijem po podatkih državnega statističnega urada znasala 7, 1 odstotka. Pri tem je bilo brez dela sedem odstotkov za delo sposobnih moskih ter 7, 2 odstotka za delo sposobnih žensk.

V primerjavi z majem 1996 se je število aktivnih prebivalcev povečalo in je doseglo najvišjo raven od leta 1993. Število neaktivnih prebivalcev se je zmanjšalo, število brezposelnih oseb pa je ostalo na lanski ravni. Stopnja anketne brezposelnosti je prav tako ostala na lanski ravni, le da je tokrat za ženske prvič višja kot za moške.

Stopnji aktivnosti in delovne aktivnosti sta bili v letošnjem drugem četrtletju daleč najvišji v starostni skupini od 25 do 49 let - znasala sta 90, 4 oz. 85, 1 odstotka. Obe meri sta bili za moške višji kot za ženske. Stopnja anketne brezposelnosti je bila najvišja med mladimi, to je v starostni skupini od 15 do 24 let. Znasala je 17, 4 odstotka (15, 6 odstotka za moške in 19, 7 odstotka za ženske).

Struktura delovno aktivnega prebivalstva po zaposlitvenem statusu kaže, da zavze-

majo daleč največji delež zaposlene osebe in sicer 81, 4 odstotka. Delodajalci in samozaposlene osebe so dosegli 11, 9-odstotni delež, med njimi pa je bilo manj kot 30-odstotkov žensk. Glede na pretekla leta se je precej povečal delež pomagajočih družinskih članov, ki je v drugem četrtletju dosegel 6, 7 odstotka.

Primerjava med solsko izobrazbo delovno aktivnega prebivalstva in brezposelnih oseb kaže, da je bila izobrazbena struktura delovno aktivnega prebivalstva v drugem četrtletju boljša od izobrazbene strukture brezposelnih oseb: kar tretjina brezposelnih je namreč imela le osnovnošolsko izobrazbo ali manj, medtem ko je bilo med delovno aktivnim prebivalstvom takšnih slaba četrtina. Delež brezposelnih oseb z višjo ali visoko izobrazbo je se vedno relativno nizek in je v drugem četrtletju znašal 6, 1 odstotka. Nizka solska izobrazba je se vedno eden od glavnih vzrokov za brezposelnost.

Med brezposelnimi osebami je bilo v četrtletju med aprilom in junijem največ takšnih, ki so izgubili ali zapustili delo (36, 4 odstotka), sledijo takšni, ki so že delali, a so bili pred začetkom iskanja dela neaktivni (35, 9 odstotka). Iskalcev prve zaposlitve je bilo med brezposelnimi 27, 7 odstotka. Več kot polovica brezposelnih oseb je delo iskala že leto dni ali celo več. (STA)

NOVICE

Ministri EU za gospodarstvo in finance danes o zaposlovanju

BRUSELJ - V Bruslju se bodo danes sesli ministri Evropske unije za gospodarstvo in finance, ki bodo pripravili podlago za blizajoci se izredni novembrski vrh EU o zaposlovanju. Ministri se bodo seznanili s poročilom strokovnjakov unije o uresničevanju ambicioznih nactrov za boj proti 18-milijonski brezposelnosti, ki jih je predlagala Evropska komisija. Jutri bodo o isti temi v Bruslju razpravljali se ministri EU za socialne zadeve. Evropska komisija je oktobra predstavila smernice, na podlagi katerih naj bi uniji v prihodnjih petih letih uspelo ustvariti 12 milijonov novih delovnih mest in znižati stopnjo brezposelnosti s sedanje 10, 6-odstotne na 7 odstotno raven.

Včeraj pa se je v Luxembourg začela dvodnevna konferenca o vlogi turizma v zaposlovalni politiki, ki sta jo pripravila Evropska komisija in huxembursko predsedstvo unije. Turistični sektor danes zaposluje približno 9 milijonov ljudi v EUi, kar predstavlja šest odstotkov vseh zaposlenih v povezavi. Kot ugotavlja Evropska komisija, se bo zaradi rasti turizma število zaposlenih v tem sektorju do konca prihodnjega desetletja povečalo na 11 milijonov, kar bo predstavljalo 9 odstotkov vseh zaposlenih v uniji. Na konferenci so se sestali predstavniki Evropske komisije in drugih evropskih ustanov, predstavniki turistične industrije, strokovnjaki in predstavniki različnih regionalnih oblasti.

Nestle: Brez genetske tehnologije cene živil višje

DUNAJ - Cene prehranbenih izdelkov se bodo znatno zvišale, če bo genetska tehnologija prepovedana, je v pogovoru za avstrijski casnik Kurier ocenil izvršni direktor vodilnega svetovnega proizvajalca hrane Nestle Peter Braneck-Letmathe.

Avstrija je med državami, ki najbolj oklevajo glede uvedbe genetsko spremenjenih živil. Avstrija je septembra kljub zahtevam iz Bruslja odločno zavrnila uvoz genetsko spremenjene koruze in je pripravljena o zadevi razpravljati pred evropskim sodišcem. (STA/AFP)

Blagovna menjava med EU in azijskimi tigri narašča

BRUSELJ - Blagovna menjava med Evropsko unijo in t.i. azijskimi tigri - Singapurjem, Tajsko, Hongkongom, Tajvanom, Južno Korejo in Malezijo - se je po podatkih Eurostata, statističnega urada EU, v lanskem letu povzpela na 69, 8 milijarde ekujev. To je za 6, 5 odstotka več kot leta 1995. Uvoz iz omenjenih držav je leta 1996 znašal 57, 3 milijarde ekujev, kar je za 5, 3 odstotka več kot leto poprej.

Švica ne izključuje začasne vezave franka na eyro

ZÜRICH - Švicarska nacionalna banka bo začasno vezala švicarski frank na eyro s pomočjo fiksne menjalniskega tečaja, vendar le v izrednem primeru, če bo uvedba skupne evropske valute povzročila močno zvišanje vrednosti franka, je včeraj povedal predsednik banke Hans Meyer.

Po Meyerjevih ocenah bi prejšnjemu ovrednoten frank predstavljal velike težave za izvozna podjetja v državi, sočasno pa prednost za njihovo konkurenco na švicarskem tržišču. Predsednik švicarske centralne banke je ocenil, da bi stalni fiksni menjalnikski tečaj utegnil povzročiti "večje nevšečnosti" kotčasni, med drugim izgubo avtonomije Švice na monetarnem področju ter dvig njenih obrestnih mer na raven mer držav evropske denarne unije. (STA/AFP)

NAVTIČNI TURIZEM / BIROKRACIJA OVIRA RAZVOJ MARIN

Lastniki plovil iščejo priveze izven Italije

Vzrok so visoki davki in pomanjkanje privezov - Namesto 130 tisoč jih je le 77 tisoč

Zemljepisna podoba Italije je idealna za vse, ki bi radi postali mornarji, pa ceprav samo med počitnicami ali ob vikendih. To ne velja samo za Italijane, marvec predvsem za tiste ljudi iz kontinentalnih držav, ki jim je vsec jadrnanje. Kljub temu pa je Italija na repu po številu privezov v marinah. Samo 77.000 privezov je ob italijanskih obalah, ze sedaj pa bi jih bilo treba 130.000. Vsemogocna italijanska birokracija je tudi tu prisotna. Ce si kdo zazeli zgraditi marino in v njej urediti priveze za nekaj sto plovil - seveda z milijardnimi investicijami - se mora boriti s celo vrsto birokratov v državnih in krajevnih upravah. To kljub temu, da bi v takšnih napravah dobilo delo veliko ljudi, država pa bi pri tem se mastno zasluzila.

Ko potujes ob italijanskih obalah in jih primerjas s tem, kar si videl drugje, si zelo razočaran. Ob francoskih mediteranskih in atlantskih obalah je vse polno turističnih »porticev«, v njih pa ogromno število bark. Samo v kraju Fort Lau-

derdale na ameriski Floridi je 40.000 privezov, vec kot polovica vseh italijanskih. Na Švedskem imajo domačini svojo jadrnico privezano ob lastnem pomolu. Na obalah listre so ze pred leti priceli urejati velika pristanisca za jahte. Sedaj, po nekajletni vojni, so v njih sklenili povecati kapacitete. Italijani in tudi tujci, ki bi si sicer želeli pristanisce neke na italijanski obali, zaradi tega odhajajo na tuje. V Franciji so npr. ponujene storitve zelo kvalitetne. Poleg tega je veliko Italijanov svoje jahte na začetku devetdesetih le odpeljalo v Slovenijo, na Hrvaško ali v Francijo, da bi se izognili davku. Za italijansko davkarijo so vsi lastniki jadrnic zelo bogati. Z italijanskimi davki so se pred letom dni »seznanili« tudi Nemci in Avstrijci, ki so imeli svoje barke v Lignanu. Odpeljali so jih cez mejo v slovensko Izolo ali pa v hrvaske marine v Istri.

Najvec privezov imajo v Liguriji. Tam jih je 13.000. Sledi ji Sardinija z 11.500 privezi. Na tretjem mestu

sta Toskana in Furlanija - Julijska krajina vsaka z 9.500 privezi. Pri nas je največ privezov v Lignanu. S svojimi skoraj sedem tisoč privezi v več marinah je ta kraj prvi v Italiji. Lastnik barke iz Muenchna ali Dunaja lahko do Lignana pride v starih do petih urah avtomobilske vožnje. Tam imajo v nacrtu izgradnjo se nekaj marin.

Nekaj podobnega naj bi se sedaj zgodilo tudi v Trstu. Mešana italijansko - avstrijska družba (v njej sta vodilna Benetton in Austria Bank) je prevzela nalogo, da zgradi marino Marina Muja v Miljah, kjer se je ze več let govorilo o takšni možnosti. Se najbolj primeren kraj za izgradnjo velikega pristanisca za turistične ladje bi bil Trst. V pristaniscih Cannesa in Montecarla je vse polno velikih turističnih plovil. Zakaj ne bi bilo kaj podobnega tudi v tržaškem pristaniscu. Ko ne bi bilo toliko birokracije, bi Trst lahko s tem zelo zazivel. Dela bi bilo za stotine in morda tudi vec ljudi.

Marko Waltritsch

ZDA: velike družbe odpuščajo

NEW YORK - Odpustitev 6.400 zaposlenih pri Levis Straussu je le zadnja iz vrste negativnih novic s področja dela, ki prihajajo iz ameriskih podjetij. Pojav je sprožil velike razprave, kajti stopnja brezposelnosti je v ZDA tacas najnižja v zadnjih 20 letih (4, 8%), medtem ko je gospodarska rast zelo solidna (v zadnjem trimesečju +3, 5%). Primeri odpuščanja v okviru globokih restrukturacij so kljub temu zelo pogosti: Citicorp, druga bančna grupa v ZDA, je napovedala ukinitve 7.500 delovnih mest, IBM bo odpravil nekaj tisoč delovnih mest v tujini, Westinghouse je napovedal odpustitev 2.000 zaposlenih itd. V primeru Levis Straussa je minister za delo Alexis Herman odredil posebno pomoč za odpuščene, ki bodo preusmerjeni na nova delovna mesta.

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Zadruga z.o.z.

TRST

4. NOVEMBER 1997	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1678,00	1713,00
nemška marka	969,00	989,00
funt šterling	2813,00	2868,00
švicarski frank	1188,00	1218,00
belgijski frank	46,54	48,54
francoski frank	287,00	297,00
danska krona	252,00	262,00
norveška krona	236,00	246,00
švedska krona	219,00	229,00
kanadski dolar	1185,00	1225,00
portugalski eskudo	9,08	9,98
nizozemski gulden	852,00	877,00
avstrijski šiling	136,70	141,20
španska pezeta	11,10	12,20
grška drahma	5,94	6,74
irski šterling	2494,00	2574,00
japonski jen	13,42	14,32
avstralski dolar	1148,00	1218,00
madžarski florint	8,50	10,00
hrvaška kuna	260,00	280,00
slovenski tolar	10,20	10,55

KMEČKA BANKA - GORICA

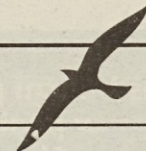
4. NOVEMBER 1997	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1677,00	1707,00
nemška marka	971,00	989,00
francoski frank	287,00	297,00
nizozemski gulden	854,00	879,00
belgijski frank	46,64	48,44
funt šterling	2791,00	2871,00
irski šterling	2486,00	2581,00
danska krona	253,00	263,00
grška drahma	6,06	6,66
kanadski dolar	1184,00	1219,00
švicarski frank	1187,00	1212,00
avstrijski šiling	136,74	141,24
slovenski tolar	10,20	10,50

MILANSKI DEVIZNI TRG

4. NOVEMBER 1997	v LIRAH
valuta	povprečni
ameriški dolar	1686,610
EKU	1935,22
nemška marka	980,190
francoski frank	292,640
funt šterling	2838,730
nizozemski gulden	869,610
belgijski frank	47,520
španska pezeta	11,607
danska krona	257,540
irski šterling	2545,260
grška drahma	6,240
portugalski eskudo	9,606
kanadski dolar	1201,800
japonski jen	13,860
švicarski frank	1203,000
avstrijski šiling	139,260
norveška krona	240,740
švedska krona	224,910
finska marka	326,070

MILANSKI BORZNI TRG

4. NOVEMBER 1997	INDEKS MIB-30: - 0,67				
delnica	cena	var. %	delnica	cena	var. %
Alleanza Ass.	14.639	-1,91	Mediaset	7.967	+0,79
Bca Comit	4.857	+2,857	Mediobanca	11.778	-0,95
Bca di Roma	1.553	-1,33	Montedison	1.368	-1,29
Bca Fideuram	6.742	+1,18	Olivetti	1.033	-1,52
Bco Ambros.	12.076	-0,75	Parmalat	2.349	-1,59
Benetton	25.141	+0,23	Pirelli Spa	4.434	+3,04
Credit	4.481	-1,84	Ras	14.960	+0,12
Edison	9.006	-0,51	Rolo	22.379	-1,80
Eni	9.924	+0,49	Scipem	9.610	-1,36
Fiat	5.350	-0,72	San Paolo To	12.879	-0,57
Generali	38.302	-0,52	TIIM	6.405	+0,09
Imi	16.155	+1,60	Telecom Ita	10.663	-1,02
Ina	2.776	+0,18			
Italgas	6.221	+0,46			
La Fondiaria	9.596	-1,61			

8. mednarodni filmski festival v Ljubljani

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu se je predsinočnim z nagovorom ministra za kulturo Jozefa Skolca in predvajanjem novega slovenskega filma Stereotip režiserja Damjana Kozoleta začel 8. ljubljanski mednarodni filmski festival.

Ce se nam pogosto zdi, da je prevladujoč filmski spored pri nas stereotipen, premlet in oguljen, tedaj je prav zasluga ljubljanskega filmskega festivala, da ta stereotip razbija, je v nagovoru med drugim opozoril minister Skolc. Ob tem je spomnil, da tu najdemo filme, ki so se kako proti toku, ki so polni, nevsakdanji, prej divje neobrušeni kot pa oguljeni. "Taki nepridipravi se morajo v običajne kinematografe ponavadi plaziti skozi stranska vrata ali se celo skrivati v projekcijskih kabinah, Cankarjev dom pa jih spusca na velika vrata. Se več: zasluga festivala je, da v teh desetih dneh preplavi dobesedno vsa pomembna platna v Ljubljani s podobami in zvoki, ki jih tam praviloma ne srečamo," je še dodal Skolc.

Po besedah direktorice festivala Jelke Stergel je to predvsem "festival neodvisnega filma", doslej imenovan Film Art Fest. Programska shema festivala - z eno izjemo - ostaja bolj ali manj enaka; in sicer bodo predvajani filmi razdeljeni v štiri sekcije: Predpremiere (kaj so novega ustvarili že znani režiserji z večjimi producenti in večjimi sredstvi), Perspektive (odkrivajo, kaj se na področju nizkoproracunskega filma dogaja v Evropi, med ameriskimi neodvisnimi in na Daljnem vzhodu), Fokus (tokrat usmerjen na ustvarjalnost Mikea Leigha) in pa Prezrti (ponuja filme, ki jih v kinu ni bilo mogoče videti, pa si to zagotovo zaslužijo).

Ob festivalu, ki bo v CD in nekaj ljubljanskih kinodvoranah potekal do 16. novembra, je izšel obsežen katalog, pripravili bodo okrogle mize in pogovore z ustvarjalci, podelili pa bodo tudi nagrado za avtorski prispevek k razvoju kinematografije. V klubu CD bodo v okviru spremljevalnega programa ponudili številne recitale in koncerte. (STA)

Na sliki prizor iz filma Not a Love Song

Založba Mondena: Trije venci nonetov Tatjane Pregl Kobe

LJUBLJANA - Založba Mondena, ki se je zaradi kritičnih pomislekov o smislu "knjižnega semarstva" zavestno odločila, da ne sodeluje na letošnjem slovenskem knjižnem sejmu, je včeraj predstavila svojo novo zbirko Eos in kot prve v tem okviru tri knjige poezije Tatjane Pregl. Zbirke Nemira polno jabolko, Boginja mojih sanj in V kiklopinem očesu so sicer del v sebi zaokrožene (tudi prihodnje se večje) celote, dejstvo, da so tri, pa je v tesni povezavi z oblikovnim nacelom Preglove, ki ga na vseh ravneh označuje troje in njegov zmnožek (besede, kitice, noneta, vencev, zbirke...).

Po vsebinski strani, ki je za pesnico "enako pomembna, z obliko pa mora biti uravnotežena", se v posameznih zbirkah ukvarja - v prvi z njim in njo, mitskim Adamom in Evo vseh obdobjih sveta, v drugi z družino in cudežem nadaljevanja sebe, v

tretji pa se obrača vase - v pogled se "v razsežnosti veselja" sreča s pogledom, oko z očesom... Dodatna dragocenost teh knjig so po besedah avtorice ter urednika Mondene Iva Ferbežarja, ki je sam pesnik, spremni komentarji, prave studije izpod peres Iva Svetine k prvi, Cirila Zlobca k drugi in pokojnega Francija Zagoričnika k tretji zbirki.

Na predstavitvi omenjenih zbirk v jazz klubu Gajo je avtorica povedala, da je prva zbirka (Nemira polno jabolko) pravzaprav ponatis iz leta 1986, ko je knjigo takrat ilustriral Tomaž Kržišnik. Drugo, Boginja mojih sanj (iz leta 1988) je pred oddajo recenzentu Zlobcu pesnica še dodatno precistila, za tretjo, V kiklopinem očesu, pa je povedala, da je nastajala zadnji dve leti. Temelj njene poetične misli oz. izraza je tribesedni verz, ki se s trivrstnicami na nižji ravni zaokroža v nonetu, ti pa po trije in spet trikrat trije tvorijo cikel oz. venec - daljšo naslovljeno pesem. Teh je v posamezni zbirki devet (trikrat tri), z uvodnim nonetom in s trivrstnico, ki deluje kot nekakšen motto pred vsakim vencem.

Vse tri zbirke, ki jim bo po besedah avtorice "scasoma" sledilo se šest - se dvakrat po tri, je opremil Arjan Pregl, student Akademije za likovno umetnost, pesničin sin. Preglova in Ferbežar sta si skupaj zamislila ime Eos (po grški boginji jutranje zore) za novo pesniško zbirko Mondene. Ferbežar je ob tem napovedal, da bo založba v tej zbirki izdajala posebej izbrano kakovostno poezijo; za prihodnje leto pa načrtuje tudi svojevrstno antologijo slovenske poezije, ki bo zajela sirsí krog pesnic in pesnikov kot vse dosežanje, zatrjuje urednik.

Prav v času letošnjega knjižnega sejma bo Ivo Ferbežar potoval v Prago, kjer bodo predstavili njegovo v češčino prevedeno zbirko poezije Kamnaja kameno; prevedel jo je František Bernhart. (STA)

Nagrada Hinka Smrekarja

LJUBLJANA - Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov je v sodelovanju z Galerijo Cankarjevega doma vzporedno z začetkom letošnjega slovenskega knjižnega sejma pripravila že tretji slovenski bienale ilustracije, tokrat z geslom Podoba

knjige - knjiga podob. Sestlanska strokovna žirija je izmed 53 prijavljenih avtorjev izbrala dela 37 ilustratorjev; izvirna likovna dela in knjige, za katere so bile ilustracije ustvarjene, bodo razstavljene v galeriji CD do 17. decembra; nočoj, ob odprtju razstave, pa bodo razglasili nagradence bienala in podelili nagrade, pomenovane po Hinku Smrekarju.

Ob tej razstavi - najpomembnejšem nacionalnem pregledu ustvarjalnosti na področju slikarstva za knjige - so pripravili tudi katalog in spremni plakat. Na otvoritveni slovesnosti, drevi ob 20. uri, bo nastopil glasbenik Boris Sinigoi s teorbirano lutnjo, so sporočili organizatorji bienala. (STA)

Posvet o osnovnem izobraževanju odraslih

SLOVENSKA BISTRICA - V Slovenski Bistrici se je včeraj začel drugi posvet o osnovnem izobraževanju odraslih, ki ga je v sodelovanju s tamkajšnjo Ljudsko univerzo pripravil Zavod RS za solstvo, so sporočili organizatorji posveta.

Posvet je namenjen odgovornim za osnovno izobraževanje odraslih, posebno pa pedagoškim vodjem in učiteljem osnovnega izobraževanja odraslih na ljudskih univerzah.

Na posvetu naj bi tudi sirsí javnosti predstavil pomen rednega spremljanja in vrednotenja pouka, kar bistveno pomaga pri dvigu kakovosti izobraževanja ter večjemu zadovoljstvu učiteljev in udeležencev v izobraževanju. Udeleženci so se na posvetu seznanili z organizacijo osnovnega izobraževanja na Danskem ter s stopnjami takšnega izobraževanja v tej državi, s poudarkom na avtonomiji izbora vsebin na vseh stopnjah izobraževanja.

V Slovenski Bistrici so predstavili tudi trenutni položaj nekaterih slovenskih ljudskih univerz in njihove programe osnovnega izobraževanja ter spregovorili o prenovi programa osnovnega izobraževanja, se posebej o predlogu za izdelavo dveh programov osnovnega izobraževanja odraslih; prvega za populacijo mlajših odraslih, ki bo kasneje verjetno nadaljevala solanje, in drugega za starejše odrasle, med katerimi mnogi ne nameravajo nadaljevati izobraževanja. (STA)

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

V petek, 7. novembra, ob 20.30 (red A in D): gostovanje PDG iz Nove Gorice s predstavo - Odón von Horvath »Sodni dan«. Ponovitvi v soboto, 8. novembra, ob 20.30 (red B, E in F) in v nedeljo, 9. novembra, ob 16. uri (red C).

Trzaska knjigarna

Danes, 5. novembra, ob 18. uri predstavitev nove pesniške zbirke Borisa Pangerca »Crno zlato«. Avtorja bo predstavil Ace Mermolja, nastopil bo tudi ženski kvartet Musica noster amor, pod vodstvom Tamare Stanese.

Gledališče Rossetti

Stalno gledališče FJK - Gledališka sezona 1997/98

Jutri, 6. novembra, ob 20.30 (red A - premiera): The Richard O'Brien's »Rocky Horror Show«. Predstava v abonmaju: odrezek 11-moder.

Ponovitvi v petek, 7. novembra ob 16. uri (red E) in ob 20.30 (red B). Od 11. do 16. novembra bo na sporedu De Filippova »Non ti pago«. V abonmaju: odrezek 12 - moder.

Pri blagajni gledališča lahko podpisete abonma 1997/98 (urnik: 8.30-13, 16-19 ob delavnikih), v Pasazi Protti (urnik: 8.30-12.30, 15-19).

Gledališče Verdi

Operna in baletna sezona 1997/98

V petek, 7. novembra, ob 20.30 (red B) opera »Don Carlo« v izvedbi orkestra, zbora, in baletnega ansambla Gledališča Verdi. Orkester vodi Woldemar Nelsson.

Ponovitve v nedeljo, 9.11., ob 16. uri (red D), v nedeljo, 16.11., ob 16. uri (red G), v sredo, 19.11., ob 20.30 (red C), v soboto, 22.11., ob 17. uri (red S), v torek, 25.11., ob 20.30 (red E) in v petek, 28.11., ob 20.30 (red F).

GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Glasbena matica

vpisuje abonmaje za koncertno sezono 1997/98 vsak dan, razen sobote na GM, Ul. Manna 29 (tel. 418605) od 10. do 12. ure.

V torek, 18. novembra bo v Kulturnem domu nastopil Komorni orkester Camerata Labacensis iz Ljubljane pod vodstvom Miroslava Homena.

Gledališče Rossetti

V torek, 18. novembra, ob 21. uri bo s celovečernim koncertom nastopil Fabrizio De André.

Società dei concerti - Koncertna sezona 1997/98

Prvi koncert letošnje sezone bo v ponedeljek, 10. novembra, ob 20.30 v gledališču Rossetti. Nastopil bo priznani violinist Uto Ughi ob klavirski spremljavi Alessandra Specchiaja. Na programu Leclair, Beethoven, Strauss in Ravel.

Sodobni Trst

Dialogi z umetnostjo srednjevzhodne Evrope

Konservatorij G. Tartini

V četrtek, 13. novembra, ob 20.30 nastop Ensemble Wiener Collage. Vodi René Staar.

RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK Galerija - Trzaska knjigarna: razstavlja slikarka Claudia Raza.

Miramar - Konjušnica: do 30.11. je na ogled velika razstava o zgodovini Dačanov. Obiščete jo lahko vsak dan od 9. do 17. ure, ob nedeljah ob 11. uri, ob 14.30 in ob 15.30 vodeni obiski razstave.

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad od 8. do 18. ure).

Grad sv. Justa: na ogled je razstava starodavne japonske grafične umetnosti.

Galerija LipanjePuntin (Ul. Diaz st. 4): na ogled je razstava »Zmerni optimizem - mlada slovenska arhitektura, devet realiziranih projektov v letu 1996«.

Galerija Torbandena: razstavlja Wolfgang Wiedner.

Palaca Costanzi: do 16. novembra je na ogled razstava Marina Sormanija 1953-1994. Urnik ogleda: vsak dan (razen ob ponedeljkih) 10-13/ 17-20.

Obcinska dvorana (Trg Unità st. 4): do 16. novembra je na ogled je razstava »Jadra. Jadrane v 19. stoletju«. Urnik razstave: ob delavnikih in praznikih - 10-13/17-20.

Muzej Sartorio: do 9. novembra je na ogled razstava »Poklon cesarici Sissi - pahljace iz zbirke Alda Dentaja«.

Muzej Revoltella: na ogled je razstava »Carlo Ciussi. La pittura come urgenza ed emozione 1947 - 1997«.

Galerija Tribbio 2 (Piazza Vecchia 6): do 7. novembra razstavlja Alice Gombacci in Sigfrido Maovaz. Urnik ogleda: 10.00-12.30.

Ljudski vrt - Paviljon ARAC: do 23. novembra je odprta razstava ob 100-letnici rojstva umetnika Roberta Hlavatjaja. Na ogled je vsak dan od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

Rizarna je do 5. novembra odprta vsak dan od 9. do 18. ure.

Sedež turistične ustanove (Ul. San Nicolò 20): do 18. novembra razstavlja Beatrice Mo-

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi (urnik: 9-12, 16-19 - tel. 6722500 - zaprto ob ponedeljkih). Pri blagajni je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, G, C, S in E; od danes, 5. novembra dalje bodo razdeljevali se abonma reda F za operno in baletno sezono.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Pri blagajni gledališča Cristallo, pri UTAT v Pasazi Protti, na solah, pri sindikatih in raznih ustanovah lahko podpisete nov abonma. Za informacije tel. 390613.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče - Gledališka sezona 1997/98

Danes, 5. novembra, ob 20.30 gostovanje Teatro Diana O.R.I.S.: Carlo Giuffrè e De Filippovo »Non di pago«. Režija Carlo Giuffrè. Vstopnice dobite pri blagajni gledališča: od ponedeljka do sobote 17-19 (za informacije tel. 0481 - 494368/494365).

GORICA

Kulturni dom

Od 13. do 15. novembra: 12. Festival Film Video Monitor. Festival bodo predstavili jutri, 6. novembra, ob 11.30 v Kavarni San Marco v Trstu.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovela

Danes, 5. novembra, ob 20. uri film »Peti element«.

V ponedeljek, 17. novembra, ob 20. uri: W. Shakespeare »Ukročena trmoglavka« - najboljša predstava na Borstnikovem srečanju 97. Režija Janusz Kica. Predstava za gledališki abonma in izven.

Klub Hip Hop

V petek, 7. novembra, bosta ob 21. uri nastopili skupina Psychopath (Slovenija) in Unlogic Skill (Hrvaska).

Kavarna San Marco

V torek, 11. novembra, ob 21. uri, v okviru srečanj »Improvvisazioni artistiche«, bo na sporedu srečanje s Umbertoom Margonijem, Albertom Princisem in Luciano Turco, za glasbeno spremljavo bo poskrbel Giorgio Pagorig.

OPČINE

Prosvetni dom

V nedeljo, 9. novembra, ob 18. uri koncert pianista Umberta Tristi. Na sporedu Beethoven, Liszt, Brahms, Schumann in Casella.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče - Koncertna sezona 1997/98

V torek, 11. novembra, ob 20.30 koncert etnične glasbe »Drummers of Burundi«, nastop bobnarjev iz Burundija.

Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča (urnik: 10-12, 17-19 od ponedeljka do sobote), pri UTAT v Trstu in pri Discotex v Vidmu.

via »Kras, moja ljubezen...«. Urnik: ob ponedeljka do petka 9-19, ob sobotah 9-13.

OPČINE

Prosvetni dom-SKD Tabor Općine: do 20. novembra je na ogled »Zvezdami v jadr« - razstava slovaskih ilustratorjev, ki so bili nagrajeni na Bienalu ilustracij Bratislava 1967-1997. Urnik: ob delavnikih 16/19. Ogledi za sole v jutranjih urah po predhodnem dogovoru po tel. 213578 (v ponedeljek in torek med 10. in 12. uro).

MILJE

Obcinska Umetnostna Dvorana »G. Negri-sin«: do 11. novembra je na ogled skupinska razstava: razstavljajo W. Criscuoli, Z. Marušić, S. Merlino, P. Pirona, A. Rocca in E. Vladilo. Urnik: 10-12/17-19, ob praznikih 10-12.

SESLJAN

Sedež turistične ustanove: razstavlja Luigi Perelli.

GORICA

Galerija Kulturnega doma (Ul. Brass 20): v petek, 7. novembra, ob 18.30 otvoritev razstave slikarja Valterja Brajnika iz Nove Gorice. Na otvoritvi bo slikarja predstavil kritik Josko Vetrih.

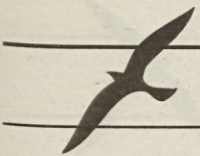
Kulturni center Lojze Bratuz (Drevored 20. septembra 85): do 20. novembra je odprta razstava slik arhitekta in slikarja Davida Faganela. Ogled: vsak dan 10-12, 17-19.

GRADIŠČE

Galerija Luigi Spazzapan: do 30. novembra je na ogled razstava Spazzapan - iz zbirke goriske Casse di Risparmio.

PASSARIANO

Villa Manin: do 11.1.1998 je na ogled zgodovinska razstava »1797 - Napoleone a Campofornido«.

NOGOMET / ŠESTNAJSTINA FINALA POKALA UEFA

Udinese boljši od Ajaxa, naprej pa Nizozemci

Videmčani so vse do 75. minute vodili z 2:0 - Inter v Franciji obrnil rezultat prve tekme - Lazio zlahka ukrotil Ruse

Udinese - Ajax 2:1 (2:0).
STRELCI: Poggi v 25., Bierhoff v 33. in Arveladze v 79. minuti.

UDINESE: Turci, Bertotto, Calori, Pierini, Helveg, Giannichedda, Walem (Gargo od 68. min.), Capioli (Genaux od 80. min.), Poggi (Locatelli od 74. min.), Bierhoff, Amoruso.

AJAX: Van der Sar, Tobiasen, Blind, Oliseh, Frank de Boer, Ronald de Boer, Litmanen, Witschge (Rudy od 35. min.), Dani (Corrè od 89. min.), Arveladze, Hoekstra (Sibon od 58. min.).

Sodnik: Durkin (Vbr). Gledalcev: 43.000.

VIDEM - Sanje Udineseja, da bi ob stoletnici ustanovitve društva z izločitvijo Ajaxa iz pokala UEFA, dosegel svojo do- slej najpomembnejšo mednarodno afirmacijo, so se razblinile v 35. minuti drugega polcasa. Vse do- tlej je kazalo, da bo Vi- demčanov »zgodovinski« uspeh uspel in to povsem zaslužen. Po začetnih mi- nutah treme so namreč Zaccheronijevi igralci vse do usodnega strela Arve- ladzeja povsem nadkrilili renomiranega nasprot- nika. Do prvega gola jim je z grobo napako pomagal Oliseh, toda drugi zadetek Bierhoffa je bil rezultat od- lično izpeljane akcije ce- lotnega mostva. Capioli je pred iztekom prvega polcasa zamudil izredno priloznost za 3:0, najmanj dvakrat pa je bil odločen poseg vratarja Nizozem- cev. Okoli 20. minute dru- gega polcasa je Videmča- nom začelo zmanjkovati moči. V napadu niso več znali zadrževati žoge, a kljub temu ni kazalo, da

Poggi je dosegel prvi gol za Udinese

bodo klonili, saj je Ajax pritiskal, a brez pravih idej. Nevarnejši so bili Ni- zozemci po krilih, se zlasti je na desni strani blestel Dani, toda usodni zadetek je prisel z leve po prodoru Arveladzeja. Njegov stru- peni diagonalni strel je Turci prestregel, žogo je zaustavil in preusmeril, a je kljub temu našla pot do mreže. Takoj po tem za- detku se je dobra prilozno- st ponudila Bierhoffu, a Udinesejevi igralci so bili preutrujeni, da bi lahko se napadali. Igrali so hrabro in uspešno, mogoče pa so neracionalno iztrosili pre- vec energij, bolj izkušenih gostov pa ni zajela panika niti tedaj, ko je kazalo, da so izgubljeni. Kakorkoli že, navijaci so igralce po tekmi nagradili z dolgim aplavzom.

»Zdi se mi neverjetno, da nam ni uspela uvrstitev v naslednje kolo. Igrali

smo odlic- no, imeli smo veliko priloznosti, oni pa so nas kazno- vali z enim samim stre- lom. Ajax smo bili si- noci mi,« je dejal trener Videmča- nov Zacche- roni.

Lion- In- ter 1:3 (0:1)

STRELCI: Moriero v 9., Cauet v 47., Bak v 67. in Mo- riero v 69. minuti.

L I O N :

C o u p e t , Uras (Cocard), Laville, Bak, Bassila, Anselmini, Violeau, Caveglia (Bar- don), Linares (Job), Giuly, Kanoute.

INTER: Pagliuca, West, Bergomi, Galante, Mezza- no, Moriero (Simeone),

Winter (Fresi), Zè Elias, Cauet, Ronaldo (Recoba), Djorkaeff.

Lazio - Rotor Volgograd 3:0 (2:0)

STRELCI: Casiraghi v 5. Mancini v 34. in Signori v 89. minuti.

LAZIO: Marchegiani, Negro, Nesta, Lopez, Fa- valli, Fuser, Almeyda, Ju- govic (Venturin), Nedved (Marcolin), Mancini (Si- gnori), Casiraghi.

ROTOR: Zaharchuk, Shmarko, Krivov (Burla- chenko), Olenikov, Esi- pov, Jounenko, Berketov, Abramov, Veretenikov, Zernov (Zubko), Nieder- gaus.

RIM - Lazio je z zelo briljantno igro povsem nadgrala Ruse in po zmagi v derbiju z Romo vnovic navdušila svoje gledalce s kopico zadetkov in odlic- nimi akcijami. Erikssono- vo mostvo zdaj igra tako, kot so poleti vsi napove- dovali, res pa je tudi, da Rusi niso kdove kako ne- varno mostvo, ceprav se v domaci ligi potegujejo za naslov prvaka.

Izidi povratnih tekem pokala UEFA

PARI	SINOCI	21.10.
Udinese (Ita) - Ajax (Niz)	2:1	0:1
Dinamo Tbilisi (Gru) - Braga (Por)	0:1	0:4
Karlsruhe (Nem) - Metz (Fra)	1:1	2:0
Liverpool (Ang) - Strasbourg (Fra)	2:0	0:3
Lyone (Fra) - Inter (Ita)	1:3	2:1
München 1860 (Nem) - Rapid (Avt)	2:1	0:3
Croatia (Hrv) - Mtk (Madz)	2:0	0:1
Valladolid (Spa) - Spartak (Rus)	1:2	0:2
Anderlecht (Bel) - Schalke 04 (Nem)	danes	0:1
Twente (Niz) - Aarhus (Dan)	0:0	1:1
Aston Villa (Ang) - Athl. Bilbao (Spa)	2:1	0:0
Ofi Kreta (Grc) - Auxerre (Fra)	3:2	1:3
Bastia (Fra) - Steaua (Rom)	3:2	0:1
Lazio (Ita) - Rotor Volgograd (Rus)	3:0	0:0
Paok Solun (Grc) - Atl. Madrid (Spa)	4:4	2:5
Bochum (Nem) - Bruges (Bel)	jutri	0:1

NOGOMET

V ligi prvakov Parma v Dortmundu

Juventus doma proti Kosicam

RIM - V Ligi prvakov je bila prehojena polovi- ca poti, do konca cetrfti- nalne faze manjkajo namreč se tri kola. Prvi del je že zahteval nekaj uglednih zrtev. Barcelo- na je praktično že izloče- na, nekatera mostva pa si v današnjem 4. kolu že ne morejo privoščiti po- raza. To na primer velja za Paris Saint Germain, ki se bo z Bayernom spo- padel z mostvom, natr- panim z niladimi. Veliko zanimanje vlada tudi za tekme C skupine, ki naj bi bila najkakovostnejša. Kijevski Dinamo bo go- stoval v Kataloniji, po- tem ko je v prvi tekmi Barcelono nadigral se bolj kot kaže že tako zgo- vorni 3:0. Toda Dinamo, »preoblečen« v ukrajin- sko reprezentanco, je v dodatni tekmi za SP pro- ti Hrvaski razocaral. Newcastle bo proti Eindhovnu igral brez Asprille in Shearerja, tre- ner Dalglish pa se raz- burja zaradi malodusja v mostvu. Juventusov žon- gler Del Piero svari soi- gralce pred pretiranim optimizmom, a je težko pričakovati, da Turincani ne bi premagali poljski Kosice. Za Parma je na gostovanju v Dortmundu predvsem važno ohraniti prvo mesto v skupini, to pomeni, da bi se zado- voljilca z neodločenim izidom. V isti skupini bo Galatasaray skušal doseči proti praški Sparti svojo prvo zmago. Navijaci Pa- nathinaikosa so v Atenah z vsemi častmi sprejeli igralce Real Madrida in od njih pričakujejo, da bodo premagali oso- vraženi pirejski Olym- piakos.

NOVICE

Stefanel KO v Beogradu

BEOGRAD - V tekmi za evropski košarkarski pokal je beograjska Beobanka z 80:79 (40:35, 73:73) po enem podaljšku premagala milanski Stefanel. Beo- banka: Cinbaljević 5, Pavčević 8, Nadjeveji, Glinti 4, Stevanović 11, Precovic 24, Savanović 11, Silo- bad 17. STELFANEL: Gentile 9, Portaluppi 13, Jo- vanović 11, Sigalas 13, Ruggeri 2, Kidd 17, Sambu- garo, Cantarello 1, Bailey 13. Ostali izid: Polti - Kormned 90:68.

Genertel že drevi

Trzaški Genertel bo tekmo 9. kola v Montecatiniju proti ekipi Snai igral že drevi. Tekma bo v posred- nem prenosu tudi po Raitre, v neposrednem radij- skem prenosu pa po radiu Radioattività, s pričetkom ob 20.30.

Jegličevega trupla še niso našli

LJUBLJANA - Planinska zveza Slovenije je sporoči- la, da se je 31. oktobra letos smrtno ponesrečil slo- venski alpinist Janez Jeglič. Jeglič je skupaj s sople- zalcem Tomazem Humarjem 27. oktobra vstopil v novo smer zahodne stene Nuptseja in 31. oktobra ob 14.15 dosegel vrh, s katerega pa je zaradi slabega vremena omahnil v globino. Humar je vrh dosegel ob 14.30, vendar je našel le radijsko postajo. Zaradi izredno slabega vremena je takoj začel s sestopom v bazni tabor, kamor je prispel 2. novembra zjutraj po lokalnem času. Trupla ponesrečenega Jegliča se ni- so našli. (STA)

Jordan znova rešil Chicago

CHICAGO - Michael Jordan je znova rešil svoje mostvo na tekmi ameriške košarkarske profesional- ne lige NBA. V srečanju s San Antoniom je bil Chi- cago že zelo blizu poraza, vendar je Jordan najprej s trojko izsilil podaljšek, nato zadel izenacujoci koš v prvem podaljšku ter s tremi točkami v drugem (sku- pno 29 točk) zagotovil zmago domaćim s 87:83. Pri porazencih sta se odlikovala Tim Duncan z 22 skoki in 19 točkami ter David Robinson, ki je dose- gel 21 točk in imel 12 skokov. Izidi ponedeljkovih srečanj: Chicago Bulls - San Antonio Spurs 87:83 (po podaljških), Miami Heat - Charlotte Hornets 99:112, Utah Jazz - Washington 86:90.

Ranjen olimpijski prvak Anton Josipović

BANJA LUKA - Olimpijski prvak iz Los Angelsea (1984) v srednjetezki boksarski kategoriji Anton Jo- sipović je bil težko ranjen s strelskim orožjem. Josi- pović se je v nekem baru v Banja Luki, bosanskem mestu, ki je v rokah srbskih sil, zapletel v pre- rekanje z zalostnim epilogom. Josipovic, ki je bil ob priliki iger v Los Angelesu star 22 let, je zlato ko- lajno osvojil brez boja. Njegov tekmelec Novozelan- dec Kevin Barry se namreč ni predstavil na ringu, potem ko ga je v polfinalu knockoutiral American Evander Holyfield, zdajšnji svetovni prvak v težki kategoriji. Holyfielda so tedaj diskvalificirali, ker je Barryja udaril po sodniški prekinitvi. Na nagraje- vanju je Josipović povabil Holyfielda na najvišjo stopničko zmagovalnega odra. Kasneje se je Josipo- vić, ki je hrvatske narodnosti, posvetil sportnemu novinarstvu. V Banja Luko se je vračal prvič po voj- ni.

Marko in ne Borut

V včerajšnji Torkovi prilogi se nam je vrnila nelju- ba napaka. S sezanskim rokometnim drugoligasem Mitolom nastopa tudi Marko Pertot in ne Borut Per- tot, kot je pomotoma napisano v naslovu intervjuja z dolgoletnim pivotom Krasa. Bralcem in Marku se za napako opravičujemo.

Obvestila

SMUČARSKA KOMISIJA ZSSDI se bo sestala jutri, 6. t.m., ob 20. uri v prostorih SD Mladina v Krizu.

SD BREG - otroška telovadba. Pod vodstvom Tineta Kraševca bo otroška telovadba ob sobotah v občinski telovadnici v Dolini od 9. do 12. ure. Porazdeljena bo v tri starostne skupine: otroški vrtec, 1. in 2. razred ter 3., 4. in 5. razred OS. Interesenti naj se javijo direktno v te- lovadnici v soboto, 8. novembra ali naj telefonirajo na st. 631300 (Divna).

SK BRDINA organizira sejem rabljene smučarske opreme, ki bo od 6. do 9. novembra v domu Brdina na Opčinah. Urnik: jutri, 6. 11. od 18. do 20. ure zbiranje; 7. 11. od 18. do 21. ure; 8. 11. od 18 do 21. in 9. 11. od 10. do 12. in od 15. do 20.

SK BRDINA sporoča, da se pričnejo smučarski tečaji na plastični ste- zi v Nabrezini v petek, 7. 11., ob 18. uri. Zbirališče je pri plastični ste- zi najkasneje do 17.45.

SD MLADINA smučarski odsek - organizira 6-dnevno društveno zi- movanje v smučarskem centru Folgarida-Marilleva od 20. 12. do 26. 12. Poleg zabave bo poskrbljeno za smučarske tečaje in nadaljevanje smučarskih treningov. Zimovanje je primerno za družine z možno- stjo cele vrste kombinacij glede hotelskih uslug. Hotel se nahaja v ne- posredni bližini smučic Folgaride. Na razpolago je se nekaj prostih mest. Za informacije pokličite v najkrajšem času na tel. 213518, 220718 ali 212533.

SK DEVIN sporoča, da se prične telovadba za odrasle danes, 5. 11., od 20. do 22. ure v telovadnici CEO v naselju S. Mauro v Sesljanu.

SK DEVIN prireja sejem smučarske opreme v dvorani prosvetnega doma na Proseku. Odvijal se bo od 8. do 23. novembra.

VESTI S KOROŠKE - VESTI S KOROŠKE

SAK bo prezimil na 8. mestu

CELOVEC - Nogometasi Slove- nskega atletskega kluba (SAK) so v zadnji tekmi jesenskega dela prven- stva v avstrijski regionalni ligi (3. di- vizija) v gosteh remizirali z enajste- rijo iz St. Florian (Zg. Avstrija). Tekma se je končala 1:1 (0:0), gol za slovenske nogometase, katerim je pristranski sodnik razveljavil kar- dva regularna zadetka, pa je dal le- gionar Hajdini v 56. minuti. SAK je v 13 kohih stirikrat zmagal, šestkrat remiziral in trikrat izgubil. Vse tri tekme je slovenska enajsterica izgu- bila pred domaco publiko, v gosteh pa je ostala neporažena. Slovenski nogometasi bodo z 18 točkami pre- zimili na 8. mestu na 14-mestni lest- vici in so po besedah trenerja Reinharda Telliana dosegli za- stavljeni cilj - mesto na sredi lestvi- ce. Prvi na lestvici in favorit za pod- vig v 2. zvezno ligo je z 29 točkami Voitsberg (Stajerska), sledita pa Gratkorn (25) in St. Florian (21). Najboljša koroska ekipa pa je prese- netljivo Pliberk (19 točk) se pred združenim mostvom Austria Celovec/VSV-Beljak (18 točk) in SAV- jem. (I.L.).

Zmaga odbojkarjev SK Dob v pokalu CEV!

CELOVEC - Moska odbojcarska ekipa SK Dob je uspešno startala v pokalu CEV. V prvi tekmi 1. kola je

ekipa slovenskega trenerja Bojana Ivartnika pred 1000 navdušenimi navijaci v športni hali v Wolfsbergu prepričljivo premagala mostvo Bo- sna Kaelsija iz Tuzle (BiH) z 3:0 (8/3/2). Dobljeni so s tem uresnili napoved svojega trenerja, ki je že pred tekmo povedal, da je ekipa sposobna premagati mostvo iz Tuzle in se uvrstiti v nadaljnjo tekmo- vanje. Povratna tekma v Tuzli je na sporedu v soboto 8. novembra v Tuzli, Dobljeni pa za napredovan je v pokalu CEV potrebujemo skupno samo 14 točk. (I.L.)

Poraz šahistov SSZ Celovec

CELOVEC - Sahisti Slovenske sportne zveze so v 3. kolu v koroski ligi izgubili z vodočo ekipo SG Spit- tal/Ferndorf z 1:5. Na prvi deski je za SSZ prvič igral mladi Uros Kavcić (Tomo Zupan Kranj), ki pa je izgubil proti avstrijskemu mladins- kemu prvaku pod 20 Thomasom Manhardtom. Za točko sta z dvema remijama poskrbela mladinska av- strijska prvakinja Dunja Lukan in njen brat Aleksander Lukan. SSZ Celovec je po treh porazih s 4 točka- mi deseti na 12-mestni lestvici. Bolj uspešna je ekipa iz Bekstanja, v ka- teri igra slovenski mednarodni moj- ster Vojko Mencinger. V 3. kolu je premagala Gospo Sveto z 4, 5:1, 5 in je s tremi zmagami in 13, 5 točkam druga. (I.L.)

KOŠARKA / DEŽELNI MLADINCI

Kljub reakciji poraz borovcev

Razigrani Velinsky ni zadostoval

Bor Friulexport - Latte Carso Servolana 65:73 (20:36)

BOR: Brazzani 6 (0-1, 3-5, 0-0), Stefancić 3 (3-4, 0-1, 0-0), Vidali 4 (0-0, 2-5, 0-1), Velinsky 23 (7-12, 8-11, 0-0), Fonda, Hrovatin 8 (2-2, 3-9 0-5), Caser 8 (4-8, 2-7, 0-0), Stokelj 5 (0-0, 1-3, 1-2), Mura 8 (4-8, 2-3, 0-0), Milković. Trener: Furlan.

PN: 20-35, PON: Caser, Stefancic, Velinsky. SON: 27. 3T: Stokelj: 1.

V uvodnem kolu prven- stva so borovci doma izgu- bili z razmeroma solidno Servolano, potem ko so v prvem polcasu zaigrali bojece in premalo zagriže- no. V nadaljevanju pa so s prepričljivejšo igro in razi- granim Velinskyem na celu celo povedli. V prvem polcasu je prisla na dan neuigranost Furlanovih v- rovancev, pri katerih je v tem delu dobro zaigral le

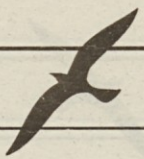
Caser. Gostje so bili zelo pazljivi v obrambi in preu- dami v napadu, tako da je ob polcasu razlika znašala 16 točk. V drugem delu so borovci kot že omenjeno odločno reagirali in bili povsem enakovredni na- sprotnikom vse do 37.min., ko je moral Veklinsky zapu- stiti igrišče zaradi 5 prekrskov. Tedaj so odvrgli puško in koruzo in tekme je bilo konec. (Niko Stokelj)

NOGOMET CIBIBANI

San Sergio - Breg 1:1 (1:0)
STRELEC ZA BREG: Ke- bar.

BREG: Slavec, Ghezze, Romano, Merlak, Kebar, Carli, Zennaro, Di Donato.

Po stilih zmagah so Breža- ni prvič delili točko. Tekma je bila zelo borbena, ceprav je bilo na sintetičnem igrišču težko obvladati žogo zaradi burje.

Marko Kravos

Kratki časi

Trst iz žabje perspektive

črtice

ODVEČNE STVARI

Odkar pomnim, sem se ukvarjal z vprašanjem odvečnih stvari. Posebno v vrtcu.

Na dvorišču pred njim sem, za močnim deblom, sam. Navidez opazujem luskasto skorjo drevesa. Drugi otroci se pod obokom divjih kostanjev lepo igrajo: plešejo v kolu in pojejo Rdeče češnje rada jem. Razvrščajo in premesčajo se, ko igrajo tisto: Ali je trden vaš most. Cepijo in tečejo naokrog pri Gnilem jajcu.

Ne, zdaj do potankosti vidim: pravkar nastopajo v kruti baladi o Marički, ki jo brat Karol z mečem zabode.

-Marička sedi na kàmenu, kamen-u, kamen-u,

Marička sedi na kamenu, kame-nu.

-Marička si češe zlate lase, zlate lase, zlate lase...

-In k njej pristopi Karol brat, Karol brat, Karol brat...

-Zakaj Marička jokas se, jokas se, jokas se...

-Zato ker moram mlada umret, mlada umret, mlada umret...

-In Karol brusi ojster meč, ojster meč, ojster meč...

-Zabode Marički ga v srce, ga v srce, ga v srce...

-Marička je zdaj angelček, angelček, angelček...

-in Karol je zdaj parkeljček, parkeljček, parkeljček...

Cemu bi Marko iskal družbo in ljubezen izven kroga domačih, ki jih imam edino rad? Jaz se bom poročil z mamo ali kvečjemu s sestro Alenko. Ali z obema.

Tako razmišljam pod kostanji. Potem pridejo na vrsto še težja vprašanja: zakaj človek je in pije, ko pa gre potem vse kot drekec in curanje iz njega? In čemu ima človek kakih stvari kar po dvoje? Dvoje rok in nog, dvoje ušes in oces in nosnic. Je pri teh parih en ud ali en čutnik za rezervo? Zakaj nimam tudi dvoje ust? Zakaj imamo ljudje na riti dve ritnici in samo eno luknjico?!

Naj bo, da ima človek dve nogi in dvoje čevljev, ki jih s trudom obuješ: pri teku res prideta prav obe. Čeprav lahko človek ob tem mirno pomisli, da polz ali belouška prav dobro shajata tudi z eno ali celo brez ene noge.

Se vedno čepim ob strani. Otroci se izmenjujejo v vlogah Maričke in Karola brata, ki pristopi k njej in ji zabode: ojster meč, ojster meč - prav v srce, prav v srce!

Meni se medtem zazdi, da je odvečnih pritklin pri človeku vedno več in da so vedno bolj nepotrebne: čemu lasje, če je treba zaradi njih k brivcu? Čemu uhlji? Ne bi bilo dovolj imeti luknjice v glavi, tako kot pri ustih in v nosu? Za uhlje te lahko samo kak grdavi povleče, drugega prida od njih ni. Tudi grdi so, strlijo od glave, ki je lepo okrogla.

Pokril sem si eno oko: prav lepo se se da gledati. Ob svojih nogah sem pobrskal za primerno spicko. Nasel sem top pecelj, na katerem je kdaj visela kostanjeva jezica. Morda se ga bo dalo uporabiti!

Cisto zares sem si namrec mislil iztakniti eno oko. Z eno roko sem razpiral večo, z drugo tlacil tisti pecelj v zrklo. Obenem pa že mrzlično mislil: - Morda bo zelo bolelo? - Ne, to v hipu mine: kot če si izderes piskav zob.

- Se bo vlila kri, kot iz nosa? To bi se mi zdelo se posebno zoprno. Moja odločnost se je krhala.

Pomislim, da človek ne krvavi, ko je cel. - Čeprav je oko se tako odveč, ne bom več cel, če si ga iztaknem! - Bom pa bolj enostaven! - Pa tudi bolj drugačen od ostalih otrok... Vsi me bojo hodili gledat. Prav gotovo me bodo tudi dražili, ker bom drugačen.

Vse to mi je rojilo po glavi tiste minute. Iz bojazni pred bolečino in zaradi nejasnega občutka, da počnem nekaj prepovedanega, sem vztrajno iskal pameten razlog, da mi ne bi bilo treba zares zavrtati s spicko po očesu.

Seveda sem ga našel, in se zelo častnega! - Kaj pa če me takega, z enim očesom, mama ne bo več prepoznala? Morda bo tudi v skrbeh, ker bo tekla kri. Morda se ji ne bom zdel več lep.

Otroci so se se vedno igrali: Marička je zdaj angelček angelček angelček, in Karol je zdaj parkeljček parkeljček parkljček...

Vzgojiteljica je opazila, da se držim ob strani kot čuk na pal'ci. Moral sem stopiti v vrsto, ki se je sla most, trden kot kost: ali gre lahko naša vojska čez? Lahko. Ampak enega nam morate pustiti!

Priložnost, da bi odpravil kaksno odvečno stvar na svojem telesu, je bila mimo. Moral sem se posvetiti igri, v kateri je odvečni moz žrtvovan mostu, da bo ostal se naprej trden kot kost.

Doma, na domačem klancu, me problem odvečnih pritklin zaposluje na manj filozofski način. Čemu nositi obleko, če je pa vroče in če moras samo ves čas paziti, da se ne raztrga in zapacka? Zato si kar se da hitro slacim težke volnene kopalke, v katerih bi moral zaradi spodobnosti čez poletje pohajati po Sv. Ivanu.

Obstopile so me domače mule z Brandezije: dve ali tri Sonje, Anita, Evelina, Mirella in Giuli, Lili, Mariža, Boži, Marta. Bile so tri do pet let starejše od mene in očitno je tej njihovi klapi prav prisel tak nedolžen primerek moškega, da si ga dodobra ogledajo in se pogovorijo o spolnih priveskih in čemu da služijo. Bolj hihitanje kot kaj drugega. Vendar se prav razločno spominjam, kako je ena od deklet občudovala moje noge, da so lepo tanke. S to hvalo nisem vedel kaj poceti. Verjetno ni bila misljena resno. Morda je bila izgovorjena iz zadrege, ker so se oči in roke medtem pasle drugod po meni. Tega ne vem več prav. Občudovanje mojih nog pa sem si kar zapomnil: pohvala očitno ni nikoli odveč.

Ah, te divje domače punce, kako rad sem bil v njihovi družbi! Vedno sem jim bil na uslugo, če je bilo treba zanje kam steci, vedno sem se rad prepuščal njihovim igram, pri katerih so mi vedno dodeljevale vlogo dojenčka, s katerim je toliko skrbi in opravkov. Ali sem nastopal v vlogi psicka ali česa podobnega.

Mogoče pa nisem bil samo lepih nog, ampak sem bil tudi drugače srčan.

Meni so one kratkomalo dišale: po odraslem življenju in velikem svetu. Kaj mi ne bi! Racunam, da so imele takrat od osem do dvanajst let, in to je pri Sv. Ivanu, kjer smo najraje grizli kar zelene cim bure, ze lepa starost.

Morda pa me je privlačevalo pri njih to, da niso imele tička kot jaz. Tudi moja bipka se mi je namrec zdelo cisto odvečna stvar. In ženske brez nje veliko popolnejša bitja.

Potopis⁻³⁻

Med prebivalci Andov

Magda Šturman

SLOVENC V ČILU

Preden sem se odpravila na svoje potovanje, da bi spoznala lepote te dežele, sem med drugim pomislila tudi, ali je v Čilu sploh kaj Slovencev. Napotila sem se torej na Slovensko izseljenško matico v Ljubljani, kjer so mi dali le dva naslova. To naj bi pomenilo, da je tam Slovencev zelo malo ali pa da so stiki z matico dokaj skromni.

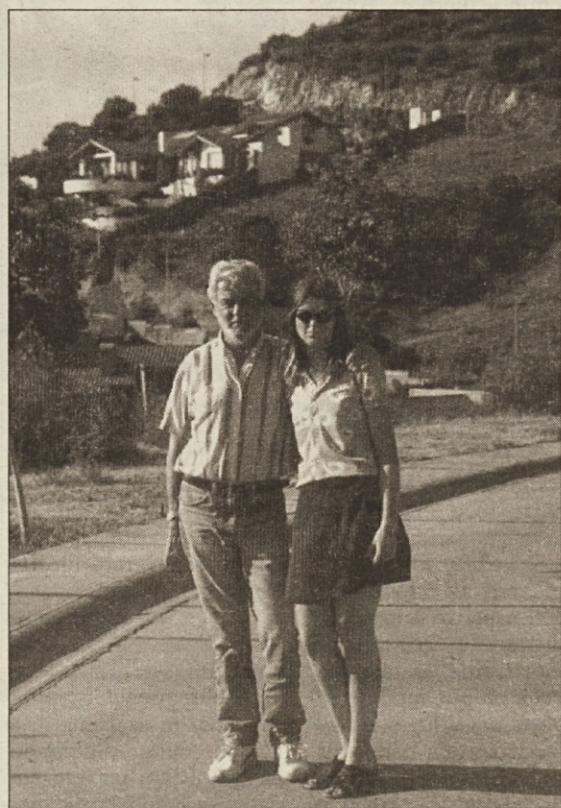
Ze od prvega dne sem v Santiagu skusala stopiti v stik s tema dvema Slovincema. Najprej sem telefonirala na telefonsko številko gospoda Edvarda Kopusarja. Odgovorila mi je gospa v španscini. Razumela sem, da gospod Kopusar ne živi več v Čilu. Obrnila sem se torej na naslov gospoda Iva Jeretice, a se dolgo ni nihče oglašil. Pregledala sem telefonski imenik, a njegovega imena nisem zasledila. Povedali so mi, da je v Čilu veliko ljudi, ki se ne vpisejo v telefonski imenik. nekaj dni kasneje sem ga končno ne našla. Številka, ki sem jo imela, je bila pač službena in mi zaradi praznikov nihče ni odgovoril. Ivo je bil mojega klica presenečen. Čeprav je bil službeno zelo zaposlen, si je vzel čas zame in me povabil na kosilo. Ivo je zastopnik avtomobilov Peugeot, doma iz Goriskih Brd in živi v residenčnem predelu Santiaga Las Condes. Po kosilu sva spotoma obiskala se gospoda Dušana Turrela, lastnika neke sladoledarne v središču mesta. Dušan je doma iz Vipave. Pozneje ne je povabil na prigrizek in mi z otožnimi spomini pripovedoval o svojem življenju. Nato sva šla na Paseo Ahumada, kjer pred kavarno Haiti srečala gospoda Angela Kovaciča iz Krasa, lastnika gradbenega podjetja.

Ko slišimo o Slovencih v Južni Ameriki, prav gotovo pomislimo na Argentino, kjer jih je izmed vseh Južnoameriških držav največ. V Argentini se združujejo v klubih, močno narodno zavest imajo tudi njihovi potomci. Slovenci pa so se izselili, čeprav v veliko manjši meri, tudi v Brazilijo, Venezuelo, Peru in druge države, med katerimi tudi Čile. Prvi se je v Čile naselil jezuit iz Ljubljane z imenom Francisek Polland. Slednji je avtor umetnin, ki so shranjene v stolnici v Santiagu. Znano je tudi, da je bila leta 1915 ustanovljena Jugoslovanska narodna obrana s sedežem v Čilu. V njenem odseku z imenom Velebit v Valparaisu je sodeloval tudi goriski Slovenec Karel Huber. Z gospodom C. Jakovcem iz Buenos Airesa sta nabrala rudnine in jih leta 1919 poslala na mineraloški inštitut v Ljubljano. V Čilu so v tistem času delovali tudi salezijanci Franjo Snurer, Stefan Socak, Martin Maroša in Aleksander Horvat.

Pri Slovencih je najbolj znani izseljenstvo v povojnih letih. Takrat so v Čile odsli večinoma mladi fantje iz Primorske, manj pa iz drugih krajev Slovenije. Skupina mladih fantov je iz Slovenije odšla leta 1950, med njimi sta bila tudi Ivo in Dušan. Najprej so zbežali v Italijo, od tu pa v Nemčijo. Tu so imeli razne službene ponudbe za Avstralijo, Argentino ali drugam. Ker je tudi Čile v tistih letih potreboval delovno silo in ljudi, da poselijo to večinoma neobljudo državo, so pribežnikom ponujali službo tudi Cilenci. Ivo, Dušan in njuni prijatelji so to podudbo sprejeli in odsli čez ocean. Poleg fantov se je za Čile odločilo tudi kako dekle ali kak mladi par. Sicer pa so se ženske večinoma odločile za Argentino. Nasi fantje so se pozneje večinoma poročili s Čilenkami.

Danes je Slovencev v Čile zelo malo. Nekateri pravijo, da jih je 30, ostali pa trdijo, da jih je 60, 70 ali več. Večina Slovencev živi v glavnem mestu Santiagu, saj tu prebiva več kot tretjina celotnega čilskega prebivalstva. Ostali Slovenci živijo malo povsod po deželi. »Tako malo nas je, da se med seboj niti ne poznamo!« je povedal Ivo. In res, med njimi je zelo malo stikov, le nekateri se občasno srečujejo. Pred kavarno Haiti na glavni pes

con Paseo Ahumada v centru Santiaga večkrat proti večeru poseda Angelo s prijatelji, včasih se jim pridruži se Dušan. Nato gredo skupaj na kavo. Pred leti je bilo v Santiagu tudi nekaj govora o slovenskem klubu, a interesa je bilo premalo, tako da so to idejo opustili. Prav tako v Čilu ne obstaja nobeno slovensko časopisje ali literatura. Nekaj Jugoslovanskih klubov v Čilu pa le obstaja. Ker pa je v Čilu posebno veliko Hrvatov, so se po letu 1991 slednji preimenovali v hrvaške klube. Odkar je Slovenija samostojna država, lahko Slovenci v Čilu poprosijo tudi za slovensko državljanstvo.

Slovenci v Čilu imajo zelo malo stikov z matično domovino. To sem že opazila doma, ko sem iskala njihove naslove. Ivo Jeretic je pravzaprav edini Slovenec, ki ima stike s Slovenijo. On je tudi edini, ki prejema slovensko izseljenško revijo Rodna gruda, ki izhaja v Ljubljani. Vsako leto obišče svoj rojstni kraj za tri mesece. Ta čas izkoristi tudi za službene posle. Ivo vsak dan v Santiagu tudi sledi našim dogodkom preko satelitske antene. Ostali Slovenci pa le poredkoma obiščejo svoj rodni kraj. Ker so v Čile odsli večinoma moški, se je slovenscina slabo prenesla na drugo generacijo. Vsi Ivovi sinovi in hčere imajo slovenska imena. Sinova nekaj slovensčine tudi obvladata. Pri Jereticvih pa slovenscina odmeva se v tretjo generacijo, saj se eden Ivojih vnukov imenuje Janez.

V Santiagu sem izvedela se za enega Slovence, ki je delal v rudniku in je sedaj težak srčni bolnik. Ker nima nikogar, so nekateri Slovenci sklenili, da mu finančno pomagajo za operacijo, brez katere bi težko ozdravel. Čeprav žalosten, je to eden redkih primerov, v katerem imajo Slovenci v Čilu stike med seboj.

Slovenci, katere sem spoznala v Santiagu, so me zelo lepo sprejeli. Ze isti dan, v ponedeljek, sem se odločila, da bom zvečer zapustila mesto Santiago in se odpravila proti severu države. To sem Dušanu in Angelu tudi povedala, medtem ko smo pili kavo v kavarni Haiti. Prez pomiselka sta sklenila, da me spremljata na avtobusno postajo, saj sta rekla, da je ponoči zelo nevarno sami hoditi po mestu. Prijazno sta me torej pospremila najprej do hotela, kjer sem vzela svojo prtljago, nato se do avtobusne postaje, kjer sem čakala na nočni avtobus. Pred slovensom so mi dali nekaj naslovov ostalih Slovencev, ki živijo v mestih, ki sem jih nameravala obiskati in mi rekli, da se v primeru kateregakoli problema obrnem na njih. To mi je dalo seveda občutek varnosti v tej tuji deželi. No, tudi v daljnem Čilu, tam med Andi in Pacifikom, je krpica, čeprav majhna, slovenske domovine. Tudi tam, nekje na glavni ulici v daljnem Santiagu, se Slovenci včasih srečajo in pokramljajo po slovensko.

Na slikah: zgoraj Ivo Jeretic s hčerko, levo Angelo Kovaciča.

RAI 3 slovenski program	
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugli) in 64 (Milje)	
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Gustav
20.30	TV dnevnik

RAI 1	
6.30	Dnevnik, 6.45 aktualna oddaja Unomattina (vodita Antonella Clerici in Maurizio Losa), vmes (7.35) gospodarstvo, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Film: Cavalcata d' eroi (zgod., lt. '51, i. C. Del Poggio, Paola Borboni), vmes (11.30) dnevnik
11.15	Aktualna oddaja: Verdemattina, vmes Zeleni nasveti in astrologija, vmes (11.30) dnevnik
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem (i. Angela Lansbury)
13.30	Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo
14.05	Variete: Fantastico più (vodi Milly Carlucci)
14.25	Nan.: Una famiglia come tante
15.15	Dokumenti: Kvarkov svet - Divja Afrika
16.00	Mladinski variete: Solletico, vmes risanke Duck Tales in nan. Zorro
18.00	Dnevnik
18.10	Aktualno: Prima di tutto
18.45	Variete: Colorado (vodi Alessandro Greco)
19.30	Vremenska napoved
20.00	Dnevnik
20.35	Sport
20.40	Aktualno: Inviato speciale (vodi Piero Chiambretti)
20.50	TV film: Gli uomini della mia vita (dram., ZDA '90, r. Lorraine Senna, i. Ann Jillian, Ellen Burstyn)
22.40	Aktualno: Dosje - Ženske na razpotju
23.05	Dnevnik
23.10	Aktualna oddaja: Porta a porta
0.15	Dnevnik

RAI 2	
7.00	Nad.: Fragole verdi
7.25	Variete za najmlajše
9.35	Nan.: Lassie
10.00	Nad.: Quando si ama, 10.20 Santa Barbara
11.00	Tg2 Medicina 33
11.15	Jutranji dnevnik
11.30	Variete: I fatti vostri (vodi Massimo Giletti)
13.00	Dnevnik
13.30	Volilna tribuna, 13.45 Tg2 Zdravje
14.00	Variete: Ci vediamo in TV
16.30	Aktualno: Cronaca in diretta - Kronika v živo
16.15	17.15 Dnevnik, vreme
18.10	Vreme, dnevnik, sport
18.40	Oddaja o izletih in potovanjih: Sereno variabile
19.05	Nan.: Rex, 19.55 Disokupati (i. P. Ferrari)
20.30	Vecerni dnevnik
20.50	Nan.: Un prete tra noi - Duhovnik med nami (i. M. Dapporto, G. Ralli)
22.30	Izzrebanje lota
22.35	Variete: Macao (vodi Alba Parietti)
23.30	Dnevnik, vreme, knjige, v parlamentu, sport
0.35	Film: L' amico immaginario (dram., lt. '94)

RAI 3	
6.00	Jutranje vesti
8.30	Film: Simba (dram., VB '55, i. D. Bogarde)
10.05	Aktualno: Report
10.30	Dok.: Zivali
11.00	Aktualno: Vprasanja ob koncu tisocletja
12.00	Dnevnik, sport
12.20	Aktualno: telesogni, 13.00 Il grillo, 13.30 Media/Mente
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.50	Aktualno: Articolo 1, 14.55 Tgr Leonardo
15.05	Nan.: Ma che ti passa per la mente? ali Volilna tribuna
15.35	Sport: namizni tenis
17.00	Dok.: Geo & Geo
18.20	Vremenska napoved
18.25	Nad.: Un posto al sole
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.55	Aktualno: On the Road, 20.30 Blob
20.40	Aktualna odd.: Mi manda Raitre
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Aktualno: Oltre la notte, 23.55 Magazzini Einstein
0.30	Dnevnik, pregled tiska

RETE 4	
6.00	Nad.: Lasciati amare, 6.30 Perla nera
6.50	TV film: Donna d' onore (dram., lt. '89, 3. del)
8.50	Nad.: Vendetta d' amore, 9.20 Amanti, 10.00 Regina, 10.30 Sei forte, papà
11.30	Dnevnik
11.40	Aktualno: Forum
13.00	Kviz: Kolo sreče, vmes (13.30) dnevnik
14.30	Nad.: Sentieri - Steze
15.30	Film: Il padre della sposa (kom., ZDA '50, i. S. Tracy, E. Taylor)
17.45	Kviz: OK, il prezzo è giusto (vodi I. Zanicchi)
18.55	Dnevnik in vreme
19.30	Variete: Game Boat
20.35	Dok.: La macchina del tempo
23.05	Film: Dangerous Woman (dram., ZDA '93, i. D. Winger, B. Hershey)
1.30	Pregled tiska
1.50	Film: Il testimone

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani, vremenska napoved
8.00	Jutranji dnevnik Tg5
8.45	Nan.: Komisar Scali (i. M. Chiklis, T. Saldana)
9.45	Variete: Maurizio Costanzo Show
11.30	Rubrika: Ciao Mara (vodi Mara Venier)
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.10	Aktualna oddaja: Uomini e donne - Moski in zenske (vodi M. De Filippi)
15.45	Aktualna kronika: Verissimo
15.50	TV film: Se un giorno mio figlio non tornasse (dram., ZDA '95, i. Linda Gray, David Lipper)
17.45	Aktualne teme iz vsakdana: Verissimo (vodi Marco Liorni)
18.35	Variete: Tira & Molla (vodi Paolo Bonolis)
20.00	Dnevnik
20.35	Nogomet: Borussia Dortmund - Parma (Champions League)
22.50	Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iachetti)
23.05	Variete: Maurizio Costanzo Show
1.00	Nocni dnevnik Tg5
1.45	Striscia la notizia

ITALIA 1	
6.10	Otroski variete, vmes Ciao ciao mattina
9.20	Nan.: Lepotica in zver, 10.20 Druzina Brock, 11.25 Dva policaja v Chicagu
12.20	Odprti studio, 12.25 Sport studio, 12.50 Fatti e misfatti
12.55	Otroski variete Ciao Ciao
14.00	Parade in risanke
14.20	Risanke: Simpsonovi
15.00	Variete: Colpo di fulmine
15.00	Aktualno: Fuego! (vodi Alessia Marcuzzi)
15.30	Nan.: Melrose Place
16.00	Variete za najmlajše in risanke, Bim Bum Bam, 17.25 Variete: Investigatori invisibili
17.30	Nan.: Hercules
18.30	Odprti studio in vreme, 18.55 Sport studio
19.00	Nan.: Beverly Hills
20.00	Glasba: Sarabanda (vodi Enrico Papi)
20.45	Film: Robin Hood, un uomo in calzamaglia (kom., ZDA '94, r. Mel Brooks, i. Cary Elwes)
22.40	Nogomet: Juventus - Kosice (Champions League)
0.40	Fatti e misfatti
0.50	Sport studio, pregled tiska
1.25	Italia 1 sport

TELE 4	
13.30	16.45, 19.30, 23.00 Dogodki in odmevi
14.00	Nogomet
17.00	Verde a Nord-Est
18.00	Oddaja o zivalih
19.00	Zoom zdravje
20.30	Il supplemento
22.00	Aktualna odd.: Quadrato
23.30	Zoom zdravje
0.00	Film: Fiori di zucca
2.05	Film: Cane arrabbiato

MONTECARLO	
12.15	19.30, 22.30, 0.45 Dnevnik, 13.30 Sport
13.15	Nan.: Ironside
14.15	Film: 68 gialli per un omicidio (krim., VB '84)
18.00	Variete: Zap Zap
20.30	Film: Senti chi parla (kom., i. J. Travolta)
23.45	Film: Frankenstein (srh., ZDA '92)

Slovenija 1	
7.30	Vremenska panorama
9.30	Vceraj, danes, jutri
9.35	Videoring
10.05	Tedenski izbor: nan. Havajski detektiv (ZDA, 20. epizoda)
10.55	Film: Aprilsko jutro (ZDA 1988, r. Delbert Mann, i. Tommy Lee Jones, Robert Urich, Chad Lowe)
12.35	Dokumentarna serija: Prelomni trenutki zgodovine (12. del)
13.00	Porocila
13.05	TV igrice: Kolo sreče (ponovitev)
13.35	Videostrani
15.35	Poljudnoznanstvena serija: Svet odkritij (ZDA)
16.25	TV prodaja
16.55	Videostrani
17.00	Obzornik
17.10	Otroski program: Pod klobukom
18.00	Po Sloveniji
18.30	Prodaja
18.40	TV igrice: Kolo sreče
19.10	Vceraj, danes, jutri
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik, vreme, sport
20.05	Drama: Ognjeni vir (Svedska, J. Edelfeldt - D. Alfredson, i. Jessica Zanden, Heklg Jordal)
21.05	Made in Slovenia
21.55	Vceraj, danes, jutri
22.00	Odmevi, vreme, sport
22.45	Nanizanka: Grace na udaru (ZDA, 10. epizoda)
23.15	Film: Doma v Indijani (ZDA, r. Henry Hathaway, i. Jeanne Crain, June Haver, Lon McCallister)
0.55	Made in Slovenia
1.40	Videoring
2.10	Videostrani

TV PRIMORKA	
8.00	17.00 Videostrani
17.00	Policija svetuja
17.20	Impulz Nova Gorica
17.45	Glasba: Pop rock svet
18.45	Oddaja za zamejce: Med Sočo in Nadizo
19.50	Napovednik, videospot
20.00	Dnevnik TV Primorka, vreme
22.20	Sejem dobrot narave in zabave
20.35	Večer z bio-hironom
21.55	Večer duhovnih pesmi in evangelijaz
22.45	Dnevnik TV Primorka

Slovenija 2	
9.00	Euronews
11.20	Tedenski izbor: Svet poroca
11.50	Volja najde pot
12.20	Nemi film: V lepi kasi (ZDA, i. Harold Lloyd, Jobyna Ralston)
13.20	Nanizanka: Hudsonova ulica (ZDA, 18. epizoda)
13.45	Dokumentarna serija: National Geographic (ZDA)
14.35	Studio City
15.35	Nadaljevanka: Martin Luther (Nemcija, r. Kurt Veth, i. Ulrich Thei, Ralf Kober, Otto Mellies)
17.05	Nadaljevanka: Pacific Drive (Avstral., 56. del)
17.35	Nanizanka: Hoganova družina (ZDA, 16. epizoda)
18.00	Filmski triki
18.30	Razvedrilna oddaja: Karaoke
19.30	Nadaljevanka: Pacific Drive (57. del)
19.55	Vceraj, danes, jutri
20.00	Nogomet: Liga prvakov (4. krog)
23.30	Vceraj, danes, jutri
23.35	Večer samospevov z mezosporanistko Marjano Lipovsek (Schubert)

Koper	
15.00	Euronews
15.45	Slovenia magazin
16.15	Pogovorimo se o...
16.40	Globus
17.20	Vesolje je...
18.00	Program v slovenskem jeziku: Halo, pozvani ste
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedanes - TV dnevnik, vreme, sport
19.30	Otroska oddaja: ccheccimanca
20.00	Sredozemlje
20.30	Dokumentarna oddaja: Kokoro
21.00	Aktualna tema: Meridiani
22.00	TV dnevnik Vsedanes, vreme
22.15	Nogomet: Champions League
	TV dnevnik Vsedanes

RADIO

Radio Trst A

8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Koroški obzornik; 9.15 Odprta knjiga: Pogovor s Kosinskim (i. Skamperte, r. M. Sosič, 24. del); 9.40 Zgodbe slov. vsakdana 19. stoletja; 10.10 Koncert operne glasbe; 11.15 Intervju; 11.45 V središču pozornosti; 12.40 Zborovska glasba; 13.20 Orkestri; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriskem valu; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: pianist C. Crismani; 17.50 Slop. žena v življenju in boju: J. Kocijaner; 18.45 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Porocila v slovensčini; 8.30, 12.30, 18.30 Porocila v italijanščini; 10.30 Matineja; 16.00 Juice box time; 19.00 Glasba po željah v živo; 21.20 Samo za vas; 22.30 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranjik; 7.30 OKC obveščajo; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.17 Na rešet; 8.50 Kulturni koledar; 9.50 Na rešet; 11.15 Aktualnosti; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej; 15.30

DIO; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00-19.00 Glasb.: odd.: Neresnih pet; 18.45 Informativni koledar; 19.00 Dnevnik RS; 20.00 Šport in glasba; 22.00 Zrcalo; 22.20-do 0.00 Iz diskoteke

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.15 3X3; 8.40 Izbrali ste; 9.15 Govorimo o; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Sigla single; 10.33 Musica che gira; 11.00 Modri val; 13.00 L' una blu; 13.40 Bella bellissima; 14.20 Locandina; 14.33 Sigla single; 14.45 Kje, kako, kdaj; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Zapping; 19.25 Sigla single; 19.30 Šport.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.30 Svetovalni servis; 8.05 Sreda vas gleda; 9.45 Ringaraja; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 15.00 Radio danes; 15.30 DIO, šport, vreme; 17.05 Studio ob 5-ih; 18.25 Kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Glasbeni utrip; 21.05 Zunanepolitični feljton; 21.25 Zbori po želji; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna

odd. v tujih jezikih; 22.40 Slov. pevci šansonov in evergrinov; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.05 Poslovne zanimivosti; 8.30 Koledar prirediteljev; 9.35 Popevki tedna; 10.40 Kje vas čevlji žuli; 13.45 Gost izbira, Kulturne drobtinice; 15.30 DIO, šport; 16.15 Popevki tedna; 16.30 Izjava; 17.35 Spot-400; 18.00 Vroči stol; 18.45 Črna kronika; 19.30 Z Anjo Rupel; 21.00 Težka kronika; 22.00 Zrcalo; 22.30 Mojo blues.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Porocila; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 12.05 Pojemo in igramo; 13.30 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi v mozaiku glasbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasbeni utrip; 17.00 Spet oživljene opere; 20.00 POta naše glasbe; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Jazz; 23.55 Utrinek.

Radio Koroška

18.10-9.00 Glasbena; 21.04-22.00 Primorski obzornik.

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik s o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.o.z. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796609, fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796609, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Cene oglasov

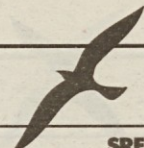
Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT

Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in severno Evropo je območje nizkega zračnega pritiska, nad vzhodno Evropo pa anticiklon. Prek zahodne Evrope in zahodnega Sredozemlja se pomikajo proti vzhodu frontalni valovi, pred njimi bo dotekal nad naše kraje v visinah toplejši zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 6.55 in
zatone ob 16.42.
Dolžina dneva 9.47.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 11.34 in
zatone ob 21.19.

MORJE

Morje rahlo razgibano,
temperatura morja 13,8
stopinj C.

BIOPROGNOZA

Obremenilni vpliv vre-
mena se bo se ojačil in
vremensko občutljivi
ljudje se bodo slabše
pocutili, utrujeni bodo,
potrpi, nemirni in raz-
dražljivi.

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.24 najvišje 24 cm, ob 5.34 najnižje -7
cm, ob 11.18 najvišje 32 cm, ob 18.26 najnižje -43
cm.

Jutri: ob 1.32 najvišje 21 cm, ob 6.44 najnižje -1 cm,
ob 12.05 najvišje 22 cm, ob 19.28 najnižje -36 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C		°C
500 m.....	10	2000 m.....	2
1000 m.....	7	2500 m	1
1500 m.....	3	2864 m.....	0

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

New York kot Pariz in Milan

NEW YORK - Po predstavitvah pomladanske in poletne mode za leto 1998 v evropskih modnih prestolnicah Milanu in Parizu je zdaj na vrsti New York, kjer prikazuje modele za prihodnjo pomlad. Bistvenih razlik pri modnih

tendencah v primerjavi z evropsko modo ni, pa tudi glavne manekenke so iste. Na sliki AP Naomi Campbell predstavlja majico brez rokavov iz kasmirja in srebrno-sivo plisirano krilo. Oba modela si je zamislil modni krator Marc Jacobs.

Policija preverja fiate uno

PARIZ - Pripadniki francoske kriminalne policije so v okviru preiskave o smrti britanske princese Diane na območju Pariza začeli obsežno operacijo, med katero bodo podrobneje preverili imena 40.000 lastnikov avtomobilov znamke Fiat uno. Vozilo te vrste bi utegnilo biti vpleteno v prometno nesrečo, v kateri sta 31. avgusta poleg britanske princese umrla še njen voznik in prijatelj Dodi al-Fayed.

Na razbitem mercedesu so odkrili sledi bele barve, na bočni strani avtomobila pa tudi sledi črne barve, ki bi jih lahko pustil odbijac. To barvo med drugim uporablja tudi Fiat.

Podivjani šofer avtobusa

ZOETERMEER - Neki pijani šofer avtobusa je na Nizozemskem dodobra prestrašil skupino turistov. Kljub trdi temi je vozil z odprtimi vrati, brez prižganih luči in z orosenim vetrobranskim steklom. Pri rdečih lučeh na semaforju se ni ustavljal, prehiteval je v skarje in vozil po napačni strani cestišča. Ko se je avto-bus končno za trenutek ustavil, sta dva od 25 potnikov skocila skozi odprta vrata. Ostalim potnikom je potem le uspelo, da so soferja spravili na parkirišče. Tam je že čakala policija, ki je po opravljenem alkotestu soferju vzela voznisko. (STA/dpa)

Zaradi tajfuna v Vietnamu 178 mrtvih in tisoč izginulih

HANOI - Tajfun Linda, ki je v nedeljo divjal na jugu Vietnama, je zahteval vsaj 178 žlvejenj, 271 je ranjenih, 994 pa jih pogrešajo.

Najstarejša Švedinja prisega na dnevno dozo viskija

STOCKHOLM - Teresii Lindahl, ki je s 109 leti najstarejša Švedinja, pomeni jutranja in večerna doza viskija napitek življenja. Kot je povedala za časnik Svenska Dagbladet, je do dne, ko se je po 100. rojstnem dnevu preselila v dom za ostarele, vsak dan, ko se je zbudila in preden je odšla spat, popila požirek doma skuhanega cesnovnega zganja. V domu pa si Teresia vsak dan privoši 12 let star škotski viski. (STA/dpa)

Božični prazniki nevarni za zaljubljene sodelavce

MÜNCHEN - Božični prazniki utegnejo biti v službi pravi prazniki ljubezni. Izidi javnomnenjske raziskave so namreč pokazali, da se je skoraj polovica vseh žensk, ki so se zaljubile na delovnem mestu, s svojimi partnerji zblizala med praznovanjem božica. (STA/dpa)

Po »poti smrti« skozi puščavo

YUMA - Skupinica starih zgodovinskih Fordovih modelov Ford T na sliki je uspešno prevozila 150 milj dolgo pot od Aja do Yume v Arizoni. Na prvi pogled se vse skupaj ne zdi nič posebnega. Toda pot je Fordova vozila vodila vzdolž železniške proge Caborca - Yuma,

prvic pa so jo z enakimi modeli prevozili leta 1915. V naslednjih letih se je te poti, ki vodi skozi puščavo, prijel vzdevek »pot smrti«, saj je na njej umrlo na stotine voznikov, ki so se poskušali dosledno držati prvotne trase, ki so jo »zacrta-li« leta 1915.